

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ετήσια Έκθεση 2013

ΑΘΗΝΑ
Απρίλιος 2014

Τα στοιχεία για το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. συγκέντρωσαν οι υπηρεσίες του.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 104 34, τηλ.: 210 88 14 922, fax : 210 88 15 393, info@omed.gr., URL
www.omed.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 546 26, τηλ.: 2310 517 128, fax: 2310 517 119

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε με βάση το άρθρο 17 παρ. 2 στοιχείο δ' του ν.1876/1990, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010, και παρουσιάζει το Έργο του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013.

Περιεχόμενα Συνοπτικά

	<i>θέμα</i>	<i>σελ.</i>
	Προλεγόμενα	1
A.	Το οικονομικό και νομοθετικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτούργησε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013	8
A.1.	Το οικονομικό περιβάλλον	11
A.2.	Το νομικό περιβάλλον – Τροποποιήσεις του ν. 1876/1990 κατά τα έτη 2010, 2011, 2012	13
B.	Το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013	19
I.	Η παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας	21
II.	Το εκπαιδευτικό έργο	44
III.	Το ερευνητικό έργο	50
IV.	Οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων - Τα ηλεκτρονικά αρχεία	52
V.	Οι εκδόσεις	59
VI.	Η βιβλιογραφική και αρθρογραφική υποστήριξη. – Η Βιβλιοθήκη	59
VII.	Η ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ.	60
Γ.	Οικονομικά	62
	Παραρτήματα	65

Περιεχόμενα Αναλυτικά

	θέμα	σελ.
	Προλεγόμενα	1
A.	Το οικονομικό και νομοθετικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτούργησε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013	8
A.1.	Το οικονομικό περιβάλλον	11
A.2.	Το νομικό περιβάλλον -Τροποποιήσεις του ν. 1876/1990 κατά τα έτη 2010, 2011, 2012	13
B.	Το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013	19
I.	Η παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας	21
1.	Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013	23
<i>1.1.</i>	<i>Ο αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν</i>	23
<i>1.2.</i>	<i>Το αντικείμενο των αιτήσεων</i>	23
<i>1.3.</i>	<i>Το μέρος που είχε την πρωτοβουλία προσφυγής στον Ο.ΜΕ.Δ.</i>	24
<i>1.4.</i>	<i>Ειδικότερα ως προς τις αιτήσεις για μεσολάβηση και διαιτησία του ν.1876/1990</i>	25
<i>1.4.1.</i>	<i>Κατάταξη με κριτήριο το είδος της συλλογικής ρύθμισης την οποία επιδιώκουν</i>	25
<i>1.4.2.</i>	<i>Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα στον οποίο αφορούν οι συλλογικές ρυθμίσεις</i>	25
<i>1.4.3.</i>	<i>Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή που θα καλύψουν οι συλλογικές ρυθμίσεις</i>	26
<i>1.5.</i>	<i>Η εξέλιξη των αιτήσεων</i>	27
<i>1.6.</i>	<i>Συμπεράσματα</i>	27
2.	Οι υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013	28
<i>2.1.</i>	<i>Οι υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 για τις οποίες η αντίστοιχη αίτηση υποβλήθηκε το έτος 2013</i>	28
<i>2.1.1.</i>	<i>Ο αριθμός των υποθέσεων</i>	28
<i>2.1.2.</i>	<i>Κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, το πεδίο ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών αυτών ρυθμίσεων, τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους</i>	28
<i>2.1.3.</i>	<i>Συμπεράσματα</i>	31
<i>2.2.</i>	<i>Υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. για τις οποίες οι αντίστοιχες αιτήσεις είχαν υποβληθεί το έτος 2012</i>	31

2.2.1.	<i>Ο αριθμός των υποθέσεων</i>	31
2.2.2.	<i>Κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, το πεδίο ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών αυτών ρυθμίσεων, τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους</i>	31
2.3.	<i>Οι υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που συνολικά χειρίσθηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. ανεξάρτητα από το έτος υποβολής της αντίστοιχης αίτησης</i>	34
2.3.1.	<i>Ο αριθμός των υποθέσεων</i>	34
2.3.2.	<i>Κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, το πεδίο ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών αυτών ρυθμίσεων, τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους</i>	34
2.3.3.	<i>Συμπεράσματα</i>	36
3.		
	<i>Η εξέλιξη των υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που χειρίσθηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013</i>	37
3.1.	<i>Ο αριθμός και η εξέλιξη των υποθέσεων που χειρίσθηκε ο Ο.ΜΕ.Δ.</i>	37
3.2.	<i>Συμπεράσματα</i>	37
4.		
	<i>Το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων (σ.σ.ε. και δ.α.) που δημιουργήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013</i>	38
4.1.	<i>Ο αριθμός των σ.σ.ε. που καταρτίσθηκαν και των δ.α. που εκδόθηκαν</i>	38
4.2.	<i>Η κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής προς</i>	38
4.2.1.	<i>Κατάταξη με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων</i>	38
4.2.2.	<i>Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων</i>	39
4.2.3.	<i>Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων</i>	39
4.3.	<i>Συμπεράσματα</i>	40
5.		
	<i>Οι υποθέσεις Προσωπικού Ασφαλείας και Δημοσίου Διαλόγου</i>	40
5.1.	<i>Οι υποθέσεις Προσωπικού Ασφαλείας</i>	40
5.2.	<i>Οι υποθέσεις Δημοσίου Διαλόγου</i>	40
5.3.	<i>Συμπεράσματα</i>	40
6.		
	<i>Συσχετισμός των συλλογικών ρυθμίσεων του Ο.ΜΕ.Δ. με τις συλλογικές ρυθμίσεις της χώρας κατά το έτος 2013</i>	41

6.1.	<i>Ο αριθμός των συλλογικών ρυθμίσεων στη χώρα και στον Ο.ΜΕ.Δ.</i>	41
6.2.	<i>Συμπεράσματα</i>	41
II.	<i>Το εκπαιδευτικό έργο</i>	44
III.	<i>Το ερευνητικό έργο</i>	50
1.	Ο εντοπισμός, η καταγραφή και η κατηγοριοποίηση της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων επί των συλλογικών ρυθμίσεων.	50
2.	Μελέτη – έρευνα με θέμα: «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στον Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα έτη 2011 – 2012»	50
IV.	<i>Οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων - Τα ηλεκτρονικά αρχεία</i>	52
1.	Οι ηλεκτρονικές βάσεις που αφορούν στις συλλογικές ρυθμίσεις (σ.σ.ε./δ.α.)	53
1.1.	<i>Η κατηγοριοποίηση, η καταγραφή και η αρχειοθέτηση των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας</i>	53
1.2.	<i>Η κωδικοποίηση των όρων των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας</i>	54
1.3.	<i>Η καταγραφή και η αποδελτίωση των συλλογικών ρυθμίσεων (σ.σ.ε./δ.α.) της χώρας και του περιεχομένου τους</i>	55
1.4.	<i>Η καταγραφή και η αποδελτίωση των συλλογικών ρυθμίσεων (σ.σ.ε./δ.α.) της χώρας και του περιεχομένου τους έτους 2013</i>	56
1.5.	<i>Οι πίνακες αποδοχών: Παρακολούθηση, καταγραφή, κατηγοριοποίηση των αποδοχών που θεσπίζονται στις συλλογικές ρυθμίσεις (σ.σ.ε./δ.α.) και δημιουργία πινάκων μισθολογικών ρυθμίσεων</i>	56
2.	Το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο - Αρχείο υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας	58
V.	<i>Οι εκδόσεις</i>	59
VI.	<i>Η βιβλιογραφική και αρθρογραφική υποστήριξη - Η Βιβλιοθήκη</i>	59
VII.	<i>Η ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ.</i>	60
Γ.	<i>Οικονομικά</i>	62
	<i>Παραρτήματα</i>	65
I.	Πίνακες και διαγράμματα σχετικά με τις υποθέσεις που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα έτη 1992 έως και 2013	67
II.	Πίνακες με τα συγκεντρωτικά στοιχεία των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας κατά τα έτη 1961 έως και 2013	76

Προλεγόμενα

Α. Ο Ο.ΜΕ.Δ. είναι ν.π.ι.δ., ανεξάρτητος και μη κερδοσκοπικός φορέας. Ιδρύθηκε το 1990, με το άρθρο 17 του ν.1876/1990 και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, των προεδρικών διαταγμάτων και των κανονιστικών πράξεων, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 1876/1990, καθώς και των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του, κατά παρέκκλιση των διατάξεων που αφορούν το δημόσιο τομέα.

Άρχισε να λειτουργεί την 1.1.1992, με κύριο έργο την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας προς τις εργατικές και εργοδοτικές οργανώσεις και μεμονωμένους εργοδότες, με σκοπό την επίλυση των συλλογικών διαφορών εργασίας προς υποστήριξη των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων.

Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται αποκλειστικά μετά από αίτημα των ενδιαφερομένων και μόνον εφόσον έχουν αποτύχει οι μεταξύ τους απευθείας διαπραγματεύσεις. Η παροχή των υπηρεσιών γίνεται δωρεάν και ο Ο.ΜΕ.Δ. είναι ο μοναδικός φορέας στη χώρα που τις παρέχει.

Η ίδρυση του Ο.ΜΕ.Δ. υπαγορεύθηκε από την ανάγκη εδραίωσης και υποστήριξης του κοινωνικού διαλόγου, με τη μορφή της μεσολάβησης και της διαιτησίας, ως το προσφορότερο μέσο για την άμβλυση των αντιθέσεων που εγγενώς υπάρχουν στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις. Η ίδρυσή του έγινε με συμφωνία των κοινωνικών εταίρων και με τη συναίνεση της ελληνικής πολιτείας και της ελληνικής κοινωνίας, όπως δηλώθηκε, διατυπώθηκε και εκφράσθηκε με τη θετική ψήφο του συνόλου των εκπροσώπων του ελληνικού λαού στη Βουλή το 1990, που οδήγησε στην ομόφωνη ψήφιση του ν.1876/1990, ο οποίος, ως εκ τούτου, αποτελεί ένα κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό συμβόλαιο.

Η επιλογή των κοινωνικών εταίρων και της Ελληνικής Βουλής ήταν η δημιουργία ενός ανεξάρτητου φορέα που θα οργανώνει, θα παρέχει και θα υποστηρίζει την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας, με σκοπό την υποστήριξη των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων.

Ο Ο.ΜΕ.Δ., από τις θεσμοθετημένες πηγές χρηματοδότησης του¹, στην πράξη, με στόχο τη διαφύλαξη της ανεξαρτησίας του, αξιοποίησε μόνο τη χρηματοδότηση από τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.), η οποία ισούται με ποσοστό 2% επί των ετήσιων από εισφορές εσόδων του Ο.Ε.Ε.. Αξιοποίησε, δηλαδή, την πηγή που δεν συνδέεται με τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά με τις εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων, σηματοδοτώντας, και με τον τρόπο αυτό, την απόστασή του από την κρατική εξουσία και την άμεση σύνδεσή του με τους κοινωνικούς εταίρους, στους οποίους και απευθύνεται το έργο του. Ήδη, το κλείσιμο

¹ Άρθρο 18 παρ.2 του ν.1876/1990.

του Ο.Ε.Ε. με το ν.4046/2012 και η μεταφορά των αρμοδιοτήτων του στον Ο.Α.Ε.Δ.² συνεπάγεται την ανάληψη της χρηματοδότησης του Ο.ΜΕ.Δ. από αυτόν, μέσω του ενιαίου λογαριασμού για την εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών, σύμφωνα με το άρθρο 34 του ν. 4144/2013³.

Β. Οι ανάγκες που οδήγησαν στη σύσταση του Ο.ΜΕ.Δ. καθόρισαν το σκοπό του και, σε συνάρτηση μ' αυτόν, καθόρισαν και το έργο που προοριζόταν και προορίζεται να επιτελεί. Σκοπός του Ο.ΜΕ.Δ. είναι η υποστήριξη των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων με την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας. Ο άμεσος στόχος του είναι να προωθήσει το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και ο απώτερος είναι να συμβάλλει στη διαμόρφωση της αμοιβής και των όρων εργασίας προς όφελος των εργασιακών σχέσεων, της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, της κοινωνικής ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής, με την υποστήριξη της διατήρησης ενός αξιοπρεπούς επιπέδου ζωής για τους εργαζομένους.

Τις αποφάσεις και τις ενέργειες των οργάνων του Ο.ΜΕ.Δ., αλλά και γενικά τη λειτουργία του, διατρέχουν οι αρχές της ανεξαρτησίας απέναντι στην κρατική εξουσία και κάθε τρίτο, της αντικειμενικότητας και της διαφάνειας. Οι ίδιες αρχές, καθώς και οι αρχές της ισοτιμίας των μερών της συλλογικής διαφοράς και της τήρησης ίσων αποστάσεων απέναντί τους, καθορίζουν τις ενέργειες, τις προτάσεις και τις αποφάσεις των Μεσολαβητών και των Διαιτητών κατά το χειρισμό των υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας.

Γ. Το έτος 2010, είκοσι χρόνια μετά τη θέσπιση του νομοθετικού πλαισίου για τη μεσολάβηση και τη διαιτησία και τη σύσταση του Ο.ΜΕ.Δ. με το ν.1876/1990, ψηφίσθηκε ο ν.3899/2010 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας», κατ' εφαρμογή της πολιτικής που περιλήφθηκε στο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής 3 Μαΐου 2010 και στο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Στήριξης 3 Μαΐου 2010, τα οποία προσαρτήθηκαν στο ν.3845/2010 «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη - μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο».

Ο ν.3899/2010 ουσιαστικά εφαρμόσθηκε το έτος 2011 και με τις ρυθμίσεις του επήλθαν ριζικές μεταβολές στην οργάνωση του Ο.ΜΕ.Δ. και στους θεσμούς της μεσολάβησης και της διαιτησίας⁴.

² ΕτΚ τεύχος πρώτο, φύλλο 39 της 29.02.2012.

³ ΕτΚ τεύχος πρώτο, φύλλο 88 της 18.04.2013.

⁴ Βλ. αναλυτικά παρακάτω στην παράγραφο Α.2.

Σε σχέση με τη Διοίκηση του Ο.ΜΕ.Δ., ιδιαίτερα σημαντική είναι η ανάθεσή της αποκλειστικά στους κοινωνικούς εταίρους, μέσω της νέας σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Με τον ν.3899/2010, το Διοικητικό Συμβούλιο καθίσταται 7μελές και, σε αντίθεση με ό,τι ίσχυε μέχρι τότε, συντίθεται από εξ (6) εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων ως Μέλη, και, συγκεκριμένα, τρεις (3) από τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), και από έναν (1) από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), τη Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ,) και την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ) και από τον Πρόεδρο, ο οποίος εκλέγεται ομόφωνα από αυτούς, δηλαδή είναι πρόσωπο της κοινής αποδοχής τους. Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ο οποίος παρίσταται ως παρατηρητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Σύμφωνα με το ν. 4144/2013 και την υπ' αριθμ. 31273/Δ1.7189 Απόφαση Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ΦΕΚ 486Β/9.10.2013, τροποποιήθηκε η σύνθεση του Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ. και προσετέθη α. Από εργοδοτικής πλευράς ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.) και β. Από εργατικής πλευράς ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), οπότε το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.ΜΕ.Δ. καθίσταται εννεαμελές.

Με βάση τις πιο πάνω ρυθμίσεις ο Ο.ΜΕ.Δ. υποχρεούται να υποβάλλει Ετήσια Έκθεση του έργου του προς τα Διοικητικά Συμβούλια των: α) Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), β) Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), γ) Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ,) δ) Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ), ε) Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) και προς τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Τέλος, στον ίδιο νόμο ορίζεται ότι μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από τη ισχύ του, οι κοινωνικοί εταίροι, που συμβάλλονται για την κατάρτιση της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του θεσμού «Μεσολάβηση και Διαιτησία» και προτείνουν προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, τη διατήρηση, κατάργηση ή τροποποίηση των ρυθμίσεών τους.

Σε σχέση με τους θεσμούς της μεσολάβησης και της διαιτησίας θεσπίζεται η επιλογή των Μεσολαβητών και των Διαιτητών και η ανανέωση της θητείας τους με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αντί της πλειοψηφίας που ίσχυε μέχρι τότε.

Σε σχέση με τη διαιτησία θεσπίζεται η μονομερής προσφυγή σ' αυτήν με τις ίδιες προϋποθέσεις για την εργατική και την εργοδοτική πλευρά, σε αντίθεση με ό,τι

ίσχυε μέχρι τότε⁵, και ο περιορισμός της προσφυγής στη διαιτησία μόνο για τον καθορισμό βασικού ημερομισθίου ή/και βασικού μισθού, ενώ μέχρι τότε η προσφυγή γινόταν για τον καθορισμό του συνόλου των όρων εργασίας.

Δ. Το έτος 2011 το νέο νομοθετικό περιβάλλον (ν.3899/2010) κατέστησε αναγκαία την εσωτερική αναδιοργάνωση του Ο.ΜΕ.Δ. και την πρόσληψη νέων Μεσολαβητών και Διαιτητών, εξαιτίας της οποίας, επί τέσσερεις μήνες (1.4 - 30.7.2011), κατέστη αντικειμενικά μη δυνατή η παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας⁶.

Οι οικονομικές συνθήκες και το νέο νομοθετικό καθεστώς επηρέασαν, κατά το έτος 2011, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις γενικά και συνακόλουθα επέδρασαν και περιόρισαν την προσφυγή των κοινωνικών εταίρων στις υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας, σε σύγκριση με την πυκνότητα της προσφυγής τους τα προηγούμενα έτη.

Παρά τις αντικειμενικές αυτές δυσχέρειες, η λειτουργία του Ο.ΜΕ.Δ. συνεχίσθηκε και υποστηρίχθηκαν οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις με την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας, το εκπαιδευτικό και λοιπό έργο του⁷ και αντιμετωπίστηκαν επιτυχώς τα ποικίλα προβλήματα που ανέκυπταν.

Ε. Κατά το έτος 2012 η λειτουργία του Ο.ΜΕ.Δ. και η επιτέλεση του έργου του, αλλά και γενικά οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, αναπόφευκτα, επηρεάστηκαν περαιτέρω από τις νεώτερες εξελίξεις στο νομοθετικό και οικονομικό πεδίο.

Στις 14.2.2012 ψηφίσθηκε ο ν.4046/2012 για την «Εγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας». Κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο νέο «Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής», στις παραγράφους 28 και 29 του κεφαλαίου Ε' «Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις», και στο νέο «Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής», στην παράγραφο 4.1. του Κεφαλαίου 4 «Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις για την Ενίσχυση της Ανάπτυξης», τα σχέδια των οποίων εγκρίνονται κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και προσαρτώνται στο νόμο ως «Παράρτημα V» και αναφέρονται σε εργασιακά θέματα,

⁵ Με το προϊσχύσαν καθεστώς η προσφυγή μπορούσε να γίνει «Μονομερώς από συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων, εφ' όσον αποδέχονται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει ο εργοδότης.». Με την υπ' αριθμ. 6 Π.Υ.Σ. της 28/2/2012, η προσφυγή στη διαιτησία γίνεται πλέον μόνο με συμφωνία των μερών βλ. παρακάτω.

⁶ Βλ. παρακάτω στην παράγραφο Α.2, παρ. ΙΙΙ

⁷ Βλ. παρακάτω στις παραγράφους ΙΙ επ..

συνιστούν πλήρεις κανόνες δικαίου άμεσης εφαρμογής και με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου θα ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή τους.

Σε συνέχεια του ν.4046/2012 δημοσιεύθηκε, στις 28.2.2012 στην ΕτΚ (τεύχος Α φύλλο 38), η Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου αριθμ. 6 της 28.2.2012 για τη «Ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή της παρ.6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012».

Με τις διατάξεις των νομοθετημάτων αυτών, και ανεξάρτητα από τα ζητήματα νομικής φύσης που γεννούν αυτά ⁸, δεν τροποποιούνται απλώς οι ρυθμίσεις για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και τη διαιτησία, αλλά επέρχονται ανατροπές στο νομοθετικό καθεστώς που τις διέπει.

Αναφέρονται, ενδεικτικά, οι ρυθμίσεις τους με τις οποίες: (α) Η προσφυγή στη διαιτησία γίνεται πλέον μόνο με συμφωνία των μερών και περιορίζεται αποκλειστικά στον καθορισμό βασικού μισθού ή/και βασικού ημερομισθίου, ενώ δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνεται σε αυτήν κανένα άλλο ζήτημα αλλά ούτε και ρήτρες που διατηρούν κανονιστικούς όρους προηγούμενων Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας ή Διαιτητικών Αποφάσεων. (β) Η διάρκεια των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των διαιτητικών αποφάσεων καθορίζεται ως ορισμένου χρόνου, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από ένα (1) έτος και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη. (γ) Προβλέπεται η λήξη των ισχυουσών συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων σε διάστημα το πολύ τριών ετών, η περίοδος ισχύος τους μετά τη λήξη τους περιορίζεται σε τρεις (3) μήνες και περιορίζεται η μετενέργεια των κανονιστικών όρων των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των διαιτητικών αποφάσεων.

Τον Νοέμβριο του 2012, με το ν. 4093/2012⁹, θεσπίστηκε ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το ημερομίσθιο ενώ μέχρι τότε, αμφότερα, καθορίζονταν με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.), η οποία είχε καθολική ισχύ για όλους τους εργαζόμενους.

Οι επιπτώσεις που επέφεραν τα νέα νομοθετικά δεδομένα, στις εργασιακές σχέσεις γενικά και στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις ειδικότερα, είναι δραστηκές και δραματικές.

Οι επιπτώσεις αυτές, ποσοτικά και ποιοτικά, πρέπει να συναρτηθούν, εκτός άλλων, με τον αριθμό των συλλογικών ρυθμίσεων που έληξαν το έτος 2012 ή το 2013, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αναφερθείσα Π.Υ.Σ., και κυρίως και με τη διαπραγματευτική συμπεριφορά που αναπτύσσουν τα μέρη τους και το εάν

⁸ Για τους λόγους αυτούς έχει ασκηθεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας από τη Γ.Σ.Ε.Ε. αίτηση για την ακύρωση όλων των διατάξεων της Π.Υ.Σ. 6/2012. Επί της αίτησης αυτής, που συζητήθηκε το Δεκέμβριο του 2012, εκκρεμεί μέχρι σήμερα η δημοσίευση απόφασης.

⁹ ΕτΚ τεύχος πρώτο, φύλλο 222, της 12.11.2012

επιδιώκουν την κατάρτιση νέων συλλογικών ρυθμίσεων που θα διαδεχθούν αυτές που έληξαν ή θα λήξουν.

Η σημαντική υποχώρηση υπογραφής κλαδικών ή ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών συμβάσεων, σε επίπεδο εθνικό ή τοπικό (βλ. παρακάτω Πίνακα 1), σε συνδυασμό με την αναστολή της επέκτασης ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων και η εκρηκτική άνοδος σύναψης επιχειρησιακών Σ.Σ.Ε. με ενώσεις προσώπων, που στο σύνολό τους, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, θέσπισαν μειώσεις αποδοχών, αλλάζει ριζικά το τοπίο των εργασιακών σχέσεων, απορρυθμίζοντας ουσιαστικά το πλαίσιο λειτουργίας τους και την αγορά εργασίας.

Ήδη από τις εκτιμήσεις των στοιχείων του έτους 2012 και αυτές του έτους 2013, φαίνεται ότι οι πραγματικές διαστάσεις που λαμβάνουν οι επιπτώσεις αυτές και οι περαιτέρω συνέπειες που προκαλούνται στην αγορά εργασίας, είναι πλέον ορατές με προϊούσα επιδείνωση.

Εν κατακλείδι, η διαπραγμάτευση των όρων εργασίας, από το πεδίο των συλλογικών συμβάσεων εργασίας στο πεδίο των ατομικών συμβάσεων εργασίας, συνιστούν τη νέα πραγματικότητα.

ΣΤ. Κατά το έτος 2013, η λειτουργία και η επιτέλεση του έργου του Ο.ΜΕ.Δ., αλλά και γενικά οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, επηρεάστηκαν έτι περαιτέρω από όλες τις εξελίξεις τόσο στο νομικό όσο και στο οικονομικό πεδίο.

Όλα αυτά καθιστούν αναγκαίο, η αυτοτελής αξιολόγηση του έργου του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013 και η συγκριτική αξιολόγησή του, με αυτό των προηγούμενων ετών, ιδίως στο πεδίο της παροχής των υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας, να γίνει με τη συνεκτίμηση του ιδιαίτερου και δυσχερούς νομικού περιβάλλοντος υπό το οποίο επιτελέσθηκε.

Στην παρούσα Έκθεση, η οποία συντάσσεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 παρ.2 στοιχείο δ ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010, παρατίθεται το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013.

Ζ. Το 2013 ο Ο.ΜΕ.Δ. λειτούργησε με τους 15 εργαζομένους που απασχολεί με συμβάσεις εξηρημένης εργασίας αορίστου χρόνου¹⁰ και με την συμμετοχή δύο εξωτερικών συνεργατών στα θέματα της υποστήριξης και τεκμηρίωσης των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της οργάνωσης και εποπτείας των ηλεκτρονικών υποδομών και συστημάτων του.

¹⁰ Από τους οποίους 10 υπάλληλοι διοικητικής υπηρεσίας, 3 υπάλληλοι οικονομικής υπηρεσίας, 1 κλητήρας, 1 καθαρίστρια.

Κατά το ίδιο έτος, ο Ο.ΜΕ.Δ. διατήρησε τα κεντρικά γραφεία του στην Αθήνα, Πλ. Βικτωρίας 7, και το περιφερειακό γραφείο στη Θεσσαλονίκη, Πολυτεχνείου 21.

Η. Η διατήρηση και η λειτουργία του Ο.ΜΕ.Δ. και των θεσμών της μεσολάβησης και της διαιτησίας συναρτώνται με τη συνέχιση της ύπαρξης των αναγκών που τους δημιούργησαν, οι οποίες εξακολουθούν να υπάρχουν και θα συνεχίσουν να υπάρχουν με δεδομένο ότι, η αντιπαράθεση των συμφερόντων αποτελεί εγγενές στοιχείο των συλλογικών εργασιακών σχέσεων και ότι ο κοινωνικός διάλογος εξακολουθεί να θεωρείται πολλαπλώς το προσφορότερο μέσο για την επίλυσή τους.

Οι θέσεις, οι απόψεις και οι επιλογές των κοινωνικών εταίρων θα αναδείξουν την κρισιμότητα, τη σκοπιμότητα, την αναγκαιότητα και τη χρησιμότητα των θεσμών της μεσολάβησης και της διαιτησίας, θα καθορίσουν την προσφυγή τους στους θεσμούς αυτούς και θα αποτελέσουν τη λυδία λίθο για να αποδειχθεί εάν το νομοθετικό πλαίσιο, που έχει διαμορφωθεί, είναι κατάλληλο να υποστηρίξει την ομαλή διευθέτηση των συλλογικών διαφορών εργασίας προς κοινωνικό όφελος.

Με κριτήριο ότι το όφελος των εργασιακών σχέσεων συναρτάται, κατά την επιλογή των κοινωνικών εταίρων, με την ύπαρξη ενός ανεξάρτητου φορέα, όπως ο Ο.ΜΕ.Δ., που υπηρετεί τον κοινωνικό διάλογο στον ευαίσθητο, οικονομικά και κοινωνικά, τομέα των συλλογικών διαπραγματεύσεων, εξακολουθεί να έχει αξία η δυνατότητα των διαπραγματευομένων μερών να προσφύγουν σε έναν αξιόπιστο τρίτο, το Μεσολαβητή ή τον Διαιτητή, που θα αντιμετωπίσει με αμεροληψία τις διαφορετικές απόψεις τους και θα επιδιώξει την ανάδειξη και την εξυπηρέτηση του κοινού τους συμφέροντος.

Η πραγματική και ουσιαστική αξιολόγηση των θεσμών της μεσολάβησης και της διαιτησίας και η συμβολή τους στην επίλυση των συλλογικών διαφορών, προς κοινό όφελος των μερών, θα πρέπει να συναρτηθεί με την αποτίμηση των αποτελεσμάτων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις και γενικότερα στις εργασιακές σχέσεις, που επήλθαν από την εφαρμογή του νέου νομοθετικού καθεστώτος.

Απρίλιος 2014

Α. Το οικονομικό και νομοθετικό περιβάλλον στο οποίο λειτούργησε ο Ο.ΜΕ.Δ. το 2013

Το έτος 2013, το έργο του Ο.ΜΕ.Δ., τόσο ως προς το περιεχόμενό του όσο και ως προς τον αριθμό των υποθέσεων στις οποίες ζητήθηκε η παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και ουδόλως διαιτησίας, συνεχίζει να καθορίζεται, τόσο από τις ιδιαίτερες οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στη διάρκειά του, όσο και από τις νομοθετικές ρυθμίσεις περιόδου 2011 – 2013, επί των εργασιακών σχέσεων γενικά, αλλά και ειδικότερα επί των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, των θεσμών της μεσολάβησης και της διαιτησίας και επί του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον Ο.ΜΕ.Δ..

Το οικονομικό και νομικό περιβάλλον στο οποίο κλήθηκε να λειτουργήσει ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013 περιγράφεται συνοπτικά παρακάτω, στις παραγράφους Α.1 και Α.2, και παρατίθεται, επειδή εκτιμάται ότι λειτούργησε ως παράγοντας που επηρέασε καταλυτικά την εξέλιξη των συλλογικών εργασιακών σχέσεων και επέδρασε στην επιλογή των ενδιαφερομένων για την προσφυγή τους στις υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας. Στον πίνακα που παρατίθεται κατωτέρω, εμφανίζονται τα αριθμητικά δεδομένα ανά είδος συλλογικών ρυθμίσεων, που γενικά καταρτίστηκαν στη χώρα κατά το έτος 2013 και τα αντίστοιχα των προηγούμενων ετών, όπου φαίνεται να παγιώνεται η ανατροπή που έχει επέλθει αναφορικά με τα είδη των συλλογικών ρυθμίσεων, ως αποτέλεσμα των νομοθετικών παρεμβάσεων. (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1															
Συλλογικές ρυθμίσεις της χώρας από την έναρξη λειτουργίας του Ο.ΜΕ.Δ.															
	ΕΓΣΣΕ		Ομοιοεπαγγελματικές				Κλαδικές Εθνικές Τοπικές		Επιχειρησιακές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
	ΣΣΕ	ΔΑ	Εθνικές		Τοπικές		ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ + ΔΑ	ΣΣΕ	Δ.Α.
			ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ									
καθεστώς εφαρμογής του ν.1876/1990															
1992			28	12	14	5	66	8	63	7	171	32	203	84,2	15,8
1993	1		50	11	26	2	98	15	105	2	280	30	310	90,3	9,7
1994	1		44	14	26	2	99	17	117	4	287	37	324	88,6	11,4
1995	1		41	14	25	4	64	13	108	2	239	33	272	87,9	12,1
1996	1		46	16	20	6	76	18	242	3	385	43	428	90	10,1
1997			44	14	25	8	69	96	143	4	281	52	333	84,4	15,6
1998	1		51	13	16	10	87	28	137	7	292	58	350	83,4	16,6
1999			23	20	18	9	70	19	115	3	228	51	279	81,7	18,3
2000	1		54	15	22	4	98	17	122	6	297	42	339	87,6	12,4
2001			34	12	24	1	60	22	146	5	263	40	303	86,8	13,2
2002	2		43	19	32	6	96	20	175	11	348	56	404	86,1	13,8
2003			28	25	26	8	52	26	168	5	274	64	338	81,1	18,9
2004	1		37	16	43	4	101	22	216	10	398	52	450	88,4	11,6
2005			37	18	24	8	84	15	234	20	379	61	440	86,2	13,8
2006	1		42	17	34	6	100	24	224	7	401	54	455	88,1	11,9
2007			23	14	20	3	73	19	202	7	318	43	361	88,1	11,9
2008	1		43	17	27	2	117	25	215	15	403	59	462	87,2	12,8
2009			15	11	12	5	47	30	215	12	289	58	347	83,3	16,7
2010	1		33	8	14	6	31	21	227	11	306	46	352	86,9	13,1
καθεστώς εφαρμογής του ν.1876/1990, όπως τροποποιήθηκε από το ν.3899/2010															
2011			15	5	7	1	23	12	170	9	215	27	242	88,9	11,1
καθεστώς εφαρμογής του ν.1876/1990, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μετά και την υπ' αριθμ. 6/2012 Π.Υ.Σ.															
2012			4	1	6		19	7	975		1004	8	1012	99,2	0,8
2013	1		5	-	10		8		409		433		433	100	0,0

Κατά το προϊσχύσαν νομοθετικό πλαίσιο (1992-2010), ο Ο.ΜΕ.Δ. κάλυπτε, κατά μέσο όρο, σε κλαδικό και ομοιοεπαγγελματικό επίπεδο, περίπου το 50% των αντίστοιχων συλλογικών ρυθμίσεων στη χώρα και μικρό ποσοστό σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Πίνακας 2			
Συγκριτικός πίνακας συλλογικών ρυθμίσεων (κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών) στον Ο.ΜΕ.Δ. σε σχέση με τις αντίστοιχες συλλογικές ρυθμίσεις όλης της χώρας			
Έτος	Σύνολο συλλογικών ρυθμίσεων (κλαδικών + ομοιοεπαγγελματικών) σε επίπεδο Ο.ΜΕ.Δ.	Σύνολο συλλογικών ρυθμίσεων (κλαδικών + ομοιοεπαγγελματικών) σε επίπεδο χώρας	Ποσοστό Ο.ΜΕ.Δ. σε σχέση με όλη τη χώρα
1992	54	133	40,60%
1993	79	202	39,11%
1994	86	202	42,57%
1995	82	161	50,93%
1996	91	182	50,00%
1997	105	256	41,02%
1998	113	205	55,12%
1999	92	159	57,86%
2000	123	210	58,57%
2001	78	153	50,98%
2002	93	216	43,06%
2003	89	165	53,94%
2004	96	223	43,05%
2005	84	186	45,16%
2006	98	223	43,95%
2007	71	152	46,71%
2008	99	231	42,86%
2009	73	120	60,83%
2010	92	113	81,42%
Ο μέσος όρος του Ο.ΜΕ.Δ. της περιόδου 1992 - 2010			50%
2011	23	63	36,51%
2012	9	37	24,32%
2013	2	23	8,70%
ΣΥΝΟΛΟ	1732	3615	47,91%

Με την, εν τοις πράγμασι πλέον, εξάλειψη της Διαιτησίας, την υπογραφή των Σ.Σ.Ε. με ενώσεις προσώπων, την αναστολή της κήρυξης υποχρεωτικότητας των συλλογικών ρυθμίσεων και τη θέσπιση του νομοθετημένου κατώτατου μισθού/ημερομισθίου, σε συνδυασμό και με την οικονομική κρίση, επλήγη καίρια η συλλογική αυτονομία και κατ' επέκταση η συλλογική διαπραγματεύση μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.

Το έτος 2010, ως το τελευταίο έτος του προηγούμενου ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος για τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις (ν. 1876/1990), το οποίο διήνυσε μια εικοσαετή πορεία, αποτελεί το έτος βάσης για τη σύγκριση με τα στατιστικά δεδομένα της νέας εποχής, η οποία ξεκινάει εν τοις πράγμασι το έτος 2011 (ν. 3899/17.12.2010).

Για την καλύτερη ανάγνωση – κατανόηση των επιπτώσεων του νέου νομοθετικού περιβάλλοντος, παραθέτουμε τα στατιστικά δεδομένα δραστηριότητας του Οργανισμού, που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 3 που ακολουθεί, από τα οποία προκύπτει ότι η μείωση των αιτήσεων παροχής υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας, κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013, παρουσιάζει γεωμετρική πρόοδο έναντι του έτους βάσης σύγκρισης, 2010, αλλά και έναντι των προηγούμενων ετών, όπως απεικονίζεται στους Πίνακες και τα Διαγράμματα που παρατίθενται στο παράρτημα Ι, στο τέλος της παρούσας Έκθεσης.

Πίνακας 3								
	αιτήσεις μεσολάβησης ν.1876/1990				αιτήσεις διαιτησίας			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Κλαδικές	44	16	9	3	15	12	6	
εθνικές	35	9	6	2	11	9	15	0
τοπικές	9	7	3	1	4	3		
Ομοιο- επαγγελματικές	54	7	4	5	33	8	1	
εθνικές	34	7	3	5	14	7	10	0
τοπικές	20	0	3	0	19	1		
Επιχειρησιακές	41	21	7	4	18	9	0	0
Σύνολο	139	44	20	12	66	29	7	0

Ακριβώς, όμως, λόγω του ιδιαίτερου αυτού οικονομικού και νομοθετικού περιβάλλοντος που διαμορφώθηκε το έτος 2013, τα στοιχεία που αναφέρονται στην παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και ουδόλως διαιτησίας, κατά τη διάρκεια του έτους τούτου, δεν είναι συγκρίσιμα με τα στοιχεία των προηγούμενων ετών. Πολύ περισσότερο δεν μπορούν, από μόνα τους, να αποτελέσουν ασφαλές κριτήριο για την αξιολόγηση των θεσμών της μεσολάβησης και της διαιτησίας, αλλά και της λειτουργίας του ίδιου του Ο.ΜΕ.Δ..

Σε κάθε περίπτωση, είναι αυτονόητο ότι, μόνη η σύγκριση του αριθμού των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013 με τον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν τα προηγούμενα έτη, δεν συνιστά μέσο πρόσφορο, ικανό και κατάλληλο να οδηγήσει στη συναγωγή οποιωνδήποτε συμπερασμάτων. Ο κατ' έτος διαφορετικός αριθμός των αιτήσεων και των υποθέσεων που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. οφείλεται σε συνδυασμό συνόλου ποικίλων και πολυάριθμων παραγόντων, που ο εντοπισμός και η αξιολόγησή τους δεν αποτελούν περιεχόμενο μιας Έκθεσης, όπως η παρούσα. Ο εντοπισμός του πλήρους φάσματος των παραγόντων αυτών και η επίδρασή τους στις συλλογικές διαπραγματεύσεις γενικά και στη δημιουργία συλλογικών διαφορών ειδικότερα, αποτέλεσε ήδη αντικείμενο ειδικής έρευνας - μελέτης από τον Ο.ΜΕ.Δ. με θέμα: «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα, τα έτη 2011-2012. Τάσεις, τομές και προοπτικές», που παρουσιάστηκε σε συνέδριο, τόσο στην Αθήνα, όσο και στη Θεσσαλονίκη. Η προσπάθεια συνεχίστηκε με την καταγραφή των στοιχείων και του έτους 2013. Η εικόνα που προκύπτει από τα στοιχεία της τριετίας 2011 – 2013, φωτίζει τις επιπτώσεις, που δημιούργησαν οι νομοθετικές παρεμβάσεις της περιόδου αυτής.

A.1. Το οικονομικό περιβάλλον ¹¹

Από τα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιήσει η ΕΛΣΤΑΤ, η Τράπεζα της Ελλάδος και το ΚΕΠΕ και από ειδικότερες μελέτες φορέων όπως το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ, το ΙΟΒΕ του ΣΕΒ, το ΙΝΕΜΥ της ΕΣΣΕ, το ΙΜΕ της ΓΣΕΒΕΕ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκύπτει ότι, οι αρνητικές οικονομικές εξελίξεις στην παραγωγή, στο εισόδημα και στην απασχόληση, που ξεκίνησαν το 2008, συνεχίστηκαν και το 2013, αν και έχουν επιβραδυνθεί σε σχέση με το ρυθμό των προηγούμενων ετών.

Το 2013 το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει για έκτο κατά σειρά έτος. Συγκεκριμένα, το 2013 θα μειωθεί το ΑΕΠ, σύμφωνα με τις τελευταίες προσωρινές εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ, κατά 3,7%, με αποτέλεσμα η σωρευτική μείωσή του, στην εξαετία 2008-2013 να πλησιάζει το 24%. Για το 2014, σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ΚΕΠΕ, παρέχονται σημαντικές ενδείξεις για σταδιακή εξάλειψη των αρνητικών ρυθμών μεταβολής του ΑΕΠ της χώρας, με το τρίτο τρίμηνο του 2014 να προβλέπεται ότι θα αποτελέσει το πρώτο τρίμηνο κατά το οποίο θα καταγραφεί μια θετική ποσοστιαία μεταβολή (0,60%) και συνεπώς θα ανακοπεί η πτωτική πορεία του ΑΕΠ.

¹¹ Συντάκτης ο κ. Χρ. Ιωάννου, Οικονομολόγος, Μεσολαβητής.

Η μείωση του ΑΕΠ το 2013, από την πλευρά της εγχώριας ζήτησης, συνδέεται με τη μείωση στην ιδιωτική και τη δημόσια κατανάλωση, που υποχώρησαν το 2013 περίπου κατά 7,7% και 5,2% αντίστοιχα, και από την ακόμη μεγαλύτερη μείωση στις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, που υποχώρησαν περισσότερο του 11%. Μικρή θετική επίδραση, 2%, προβλέπεται να υπάρξει από την πλευρά της αύξησης στις καθαρές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και από τη σημαντική πτώση των εισαγωγών που επηρεάζονται αρνητικά από τη μείωση της εγχώριας κατανάλωσης και των επενδύσεων.

Οι δυσμενείς εξελίξεις σχετικά με τη συρρίκνωση του ΑΕΠ, οι διατηρούμενες αβεβαιότητες για τον επόμενο χρόνο και η προοπτική ισχνής ανάκαμψης το 2014 επιτείνουν τις αρνητικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση, προκαλώντας μεγάλες απώλειες θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας το Νοέμβριο του 2013 ανήλθε σε 28%. Το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας το Νοέμβριο του 2013 ανήλθε σε 28,0%, έναντι 26,3% το Νοέμβριο του 2012 και 27,7% τον Οκτώβριο του 2013.

Το σύνολο των απασχολούμενων κατά το Νοέμβριο του 2013 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.550.679 άτομα. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.382.062 άτομα, ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανήλθε σε 3.376.643 άτομα. Οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 112.752 άτομα, σε σχέση με το Νοέμβριο του 2012 (μείωση 3,1%) και κατά 35.726 άτομα, σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2013 (μείωση 1,0%). Οι εξελίξεις αυτές, σε συνδυασμό με τη συσσώρευση μεγάλου ποσοστού μακροχρόνια ανέργων (6 στους 10 άνεργους), έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις εργασιακές σχέσεις και στην κοινωνική συνοχή.

Η μεγάλη μείωση της απασχόλησης αντανακλά την απώλεια θέσεων εργασίας σε όλους τους κλάδους, αλλά κυρίως στους παραδοσιακούς κλάδους (κατασκευές, εμπόριο, μεταποίηση), που επηρεάστηκαν περισσότερο από την κρίση και δημιουργεί ανυπέρβλητη δυσκολία στους νέους να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Η έκταση της υποχώρησης της απασχόλησης δεν ήταν ίδια καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2008-2013. Η απασχόληση μειωνόταν με διαρκώς εντεινόμενο ρυθμό από το 2010 μέχρι το γ' τρίμηνο του 2012, ενώ έκτοτε η απασχόληση, τόσο των μισθωτών όσο και των αυτοαπασχολούμενων, υποχωρεί με φθίνοντα ρυθμό.

Σχετικά με την άλλη κρίσιμη παράμετρο, που επηρέαζε τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και τις αμοιβές, τον πληθωρισμό (ή ορθότερα επηρέαζε, καθώς πλέον υπεισήλθαν και νέοι κρίσιμοι παράγοντες, όπως, αφενός η ανεργία και η

κατάρρευση του ΑΕΠ και αφετέρου οι θεσμικές νομοθετικές παρεμβάσεις, οι οποίοι επέφεραν την κατάρρευση της παραδοσιακής δομής και διαδικασίας συλλογικών διαπραγματεύσεων), εκτιμάται ότι το 2013 ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή όχι μόνον επιβραδύνθηκε αλλά διαμορφώθηκε και σε αρνητικά επίπεδα (-0,9%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, η τετραετία 2010-2013 χαρακτηρίζεται από μεγάλη σωρευτική μείωση των μέσων ακαθάριστων αποδοχών στο σύνολο της οικονομίας (-18,9%), η οποία οφειλόταν στη δημοσιονομική προσαρμογή (που συνεπαγόταν μείωση των μισθών στο δημόσιο τομέα), στις θεσμικές ρυθμίσεις για τη διαμόρφωση των κατώτατων μισθών και ημερομισθίων, στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και στις συνθήκες οικονομικής κατάρρευσης, που επηρέαζαν όλο και περισσότερο τη διαπραγματευτική ισχύ των μισθωτών. Το 2013 καταγράφηκε ο υψηλότερος ρυθμός μείωσης των αποδοχών κατά την τελευταία τετραετία. Η Τράπεζα της Ελλάδος εκτιμά ότι, το 2013 οι μέσες αποδοχές στο σύνολο της οικονομίας μειώθηκαν κατά 7,4% (2012: -6,6%).

A.2. Το νομικό περιβάλλον – τροποποιήσεις του ν. 1876/1990 κατά τα έτη 2010, 2011, 2012

Το έτος 2013 ο Ο.ΜΕ.Δ. λειτούργησε υπό το νομοθετικό καθεστώς για τις συλλογικές διαφορές που άρχισε να διαμορφώνεται κυρίως με το ν.3899/2010, αλλά και υπό αλληπάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις, που τροποποίησαν γενικά το συλλογικό εργατικό δίκαιο κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Οι ρυθμίσεις αυτές επηρέασαν, άλλες άμεσα και άλλες έμμεσα, τον Ο.ΜΕ.Δ. (οργανωτικά και λειτουργικά), επέδρασαν γενικά στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, επέφεραν σημαντικές αλλαγές στο μοντέλο υπογραφής των Σ.Σ.Ε., γεγονός που ανέτρεψε την μέχρι το έτος 2010 διαμορφωθείσα εικόνα, ως προς τα είδη των Σ.Σ.Ε., όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 1, και επέφεραν περαιτέρω μείωση των αιτήσεων, που υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και ουδεμία για διαιτησία, όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 3, τους Πίνακες και τα Διαγράμματα που παρατίθενται στα Παραρτήματα, στο τέλος της παρούσας Έκθεσης.

Με στόχο την πληρέστερη εικόνα επίδρασης του νομικού περιβάλλοντος στις συλλογικές διαπραγματεύσεις και ειδικότερα στη λειτουργία του Ο.ΜΕ.Δ. παραθέτουμε χρονολογικά τα βασικά νομοθετήματα.

I. Το έτος 2010, ψηφίσθηκε στις 17.12.2010 ο ν.3899/2010 και με τις ρυθμίσεις του, ιδίως αυτές των άρθρων του 13 έως και 16, επήλθαν σημαντικές μεταβολές στο νομοθετικό καθεστώς του Ο.ΜΕ.Δ. και στις ρυθμίσεις για τους θεσμούς της μεσολάβησης και της διαιτησίας και συνακόλουθα επηρεάστηκε το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2011.

Οι μεταβολές που επήλθαν εντοπίζονται κυρίως στα ακόλουθα:

(α) Καθορίσθηκαν ρητά¹² ο σκοπός του Ο.ΜΕ.Δ. και τα κυριότερα μέσα για την υλοποίησή του, που έως τότε ρυθμιζόνταν μέσω των Κανονισμών του άρθρου 18 παρ.2 ν.1876/1990 και αποφάσεων του Δ.Σ., καθώς και η υποχρέωση του Ο.ΜΕ.Δ. να υποβάλλει ετήσια έκθεση του έργου του προς τα Δ.Σ. των: α) Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), β) Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), γ) Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ,) δ) Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ), και προς τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

(β) Θεσπίσθηκε νομοθετικά¹³ η ανεξαρτησία και η αντικειμενικότητα των υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας καθώς και η υποχρέωση των Μ. και των Δ. να λαμβάνουν υπόψη τους την οικονομική κατάσταση και την εξέλιξη της ανταγωνιστικότητας της παραγωγικής δραστηριότητας, στην οποία αναφέρεται η συλλογική διαφορά¹⁴. Όλα αυτά έως τότε ίσχυαν και ρυθμιζόνταν μέσω του Κανονισμού Καταστάσεως των Μεσολαβητών και των Διαιτητών του Ο.ΜΕ.Δ. (Υ.Α. 12636/2001) και αποφάσεων του Δ.Σ..

(γ) Μεταβλήθηκε η σύνθεση του Δ.Σ. τόσο ως προς τον αριθμό των μελών του, όσο και ως προς την προέλευση τους¹⁵. Το νέο Δ.Σ. είναι επταμελές¹⁶, τα έξι (6) μέλη του είναι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων και συγκεκριμένα τρεις της ΓΣΕΕ και ανά ένας από τους ΣΕΒ, ΕΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ. Το έβδομο μέλος, ο Πρόεδρος, επιλέγεται με ομόφωνη απόφαση των έξι μελών-εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων και είναι πρόσωπο αναγνωρισμένου κύρους, έμπειρο σε θέματα εργασιακών σχέσεων ή οικονομίας της εργασίας ή του εργατικού δικαίου. Στο Δ.Σ. μετέχει ως παρατηρητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας¹⁷. Το νέο Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε Σώμα στις 4.3.2011¹⁸ και ανέλαβε στις 18.3.2011.

¹² Άρθρο 17 παρ.2 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010.

¹³ Άρθρο 14 παρ.3 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010.

¹⁴ Άρθρο 15 παρ.3 και άρθρο 16 παρ. 5 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 14 ν.3899/2010

¹⁵ Άρθρο 17 παρ.3 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010.

¹⁶ Το προηγούμενο ήταν 11μελές, η σύνθεσή του ήταν όπως στο υφιστάμενο, και επιπλέον μετείχαν δύο Καθηγητές Πανεπιστημίου (οικονομικών επιστημών και εργατικού δικαίου), ένας επιστήμονας ειδικευμένος στις εργασιακές σχέσεις και εκπρόσωπος του Υπουργείου, όλοι με δικαίωμα ψήφου.

¹⁷ Άρθρο 17 παρ. 4 ν.1876/1990, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010

¹⁸ Αποφ. Υπ. Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης 875/Δ1.261/4.3.2011, που δημοσιεύθηκε στην ΕτΚ στις 9.3.2011.

(δ) Στις 30.3.2011 επήλθε νομοθετική λήξη της θητείας των Μεσολαβητών-Διαιτητών, που τότε παρείχαν τις υπηρεσίες τους¹⁹. Η θητεία αυτή στις 5.8.2011 παρατάθηκε έως τις 30.10.2011²⁰, προκειμένου να διασφαλισθεί η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας, μέχρις ότου αναλάβουν τα καθήκοντά τους οι Μεσολαβητές και οι Διαιτητές, που προσλήφθηκαν το πρώτον το έτος 2011. Οι διαδικασίες πρόσληψης Μεσολαβητών και Διαιτητών ολοκληρώθηκαν τέλος Ιουλίου 2011, εκτός 3 Διαιτητών για την πρόσληψη των οποίων οι διαδικασίες ολοκληρώθηκαν αρχές Οκτωβρίου 2011. Συνέπεια τούτων είναι ότι στο διάστημα 1.4.2011 έως τέλος Ιουλίου 2011 δεν κατέστη δυνατή, για αντικειμενικούς λόγους, η παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας.

(ε) Θεσπίσθηκαν δύο διακριτά Σώματα, ένα Μεσολαβητών και ένα Διαιτητών²¹, αντί του ενιαίου Σώματος Μεσολαβητών-Διαιτητών που υπήρχε μέχρι τότε.

(στ) Θεσπίσθηκε η επιλογή των Μεσολαβητών και Διαιτητών με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και η ανανέωση της θητείας τους, επίσης, με ομόφωνη απόφαση του ίδιου οργάνου.

(ζ) Μεταβλήθηκαν οι ρυθμίσεις για τη μεσολάβηση και τη διαιτησία²² και ειδικότερα, θεσπίσθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Οι ειδικές επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, οι οποίες καταργήθηκαν στη συνέχεια με το άρθρο 37 παρ.2 του ν.4024/2011.
- (ii) Όμοιες προϋποθέσεις για τη μονομερή²³ προσφυγή στη διαιτησία τόσο από την εργατική όσο και από την εργοδοτική πλευρά.
- (iii) Η δυνατότητα μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία στις εξής περιπτώσεις:
 - α) από οποιοδήποτε μέρος, εφόσον το άλλο μέρος αρνήθηκε τη μεσολάβηση ή
 - β) από οποιοδήποτε μέρος μετά την υποβολή της πρότασης μεσολάβησης, εφόσον και τα δύο μέρη προσήλθαν και συμμετείχαν στη διαδικασία μεσολάβησης.
- (iv) Η προσφυγή στη διαιτησία περιορίστηκε στον καθορισμό βασικού ημερομισθίου ή/και βασικού μισθού. Για τα λοιπά θέματα μπορεί να συνεχιστεί οποτεδήποτε η συλλογική διαπραγμάτευση προκειμένου να συναφθεί συλλογική σύμβαση εργασίας. Παρέχεται η δυνατότητα διαιτησίας και από τριμελή Επιτροπή Διαιτησίας, σε περίπτωση μονομερούς προσφυγής.

¹⁹ Άρθρο 16 παρ.4 ν.3899/2010 στην αρχική του μορφή.

²⁰ Άρθρο 16 παρ.4 ν.3899/2010, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 89 Β ν.3996/2011.

²¹ Άρθρο 17 παρ.8 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010.

²² Άρθρα 15, 16 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 14 ν.3899/2010.

²³ Τροποποιήθηκε, βλ. παρακάτω

(v) Ο μεσολαβητής προβαίνει σε κατ' ιδίαν ακρόαση των μερών, σε εξέταση της οικονομικής κατάστασης και της εξέλιξης της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικής δραστηριότητας, στην οποία αναφέρεται η συλλογική διαφορά, σε εξετάσεις προσώπων και σε οποιαδήποτε έρευνα σχετική με τους όρους εργασίας, συνεπικουρούμενος από έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες της επιλογής του και ο διαιτητής μελετά όλα τα στοιχεία και πορίσματα, που συγκεντρώθηκαν στο στάδιο της μεσολάβησης, την οικονομική κατάσταση και την εξέλιξη της ανταγωνιστικότητας της παραγωγικής δραστηριότητας, στην οποία αναφέρεται η συλλογική διαφορά, και έχει τα ίδια δικαιώματα με τον μεσολαβητή. Το ίδιο ισχύει και για την Επιτροπή Διαιτησίας. Όμοια ρύθμιση ίσχυε μέχρι τότε μέσω των άρθρων 15 και 16 του ν.1876/1990, του Κανονισμού Καταστάσεως των Μεσολαβητών και των Διαιτητών του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Υ.Α. 12636/2001) και αποφάσεων του Δ.Σ..

(η) Ορίζεται ότι, μετά την παρέλευση τριών (3) ετών από την ισχύ του (ν.3899/2010), οι κοινωνικοί εταίροι, που συμβάλλονται για την κατάρτιση της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβασης εργασίας, αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του θεσμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας και προτείνουν προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης τη διατήρηση, κατάργηση ή τροποποίηση των ρυθμίσεών τους.

(θ) Με το άρθρο 51 του ν.3871/2010²⁴, καθορίστηκε νομοθετικά το ανώτατο ποσοστό αύξησης των αποδοχών των εργαζομένων που μπορεί να προταθεί από τον Μεσολαβητή και να χορηγηθεί με διαιτητική απόφαση. Το ποσοστό αυτό συμπίπτει με το οριζόμενο στην τριετούς διάρκειας ΕΓΣΣΕ²⁵ της 14.7.2010, η οποία καλύπτει την περίοδο 1.1.2010 έως 31.12.2012, ορίζει σταθερότητα αμοιβών για το έτος 2010 και αύξηση των βασικών μισθών και ημερομισθίων από 1.7.2011 και από 1.7.2012 ίση με το μέσο ευρωπληθωρισμό του αντίστοιχου προηγούμενου έτους.

(ι) Με το άρθρο 1 και τις παρ.2 και 3²⁶ του άρθρου 3 του ν.3833/2010 υπήρξαν ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν στους εργαζομένους των φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3, ήτοι το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. και τα Ν.Π.Δ.Δ., τα Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο κράτος, σε Ο.Τ.Α. και Ν.Π.Δ.Δ., τα Ν.Π.Ι.Δ., που επιχορηγούνται τακτικά από τον Κρατικό Προϋπολογισμό σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του προϋπολογισμού τους, τις δημόσιες επιχειρήσεις, κατά την έννοια των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005.

Με τις διατάξεις αυτές απαγορεύονταν οι αυξήσεις των αποδοχών των παραπάνω εργαζομένων για το χρονικό διάστημα από 15.3.2010 έως 31.12.2011 και

²⁴ Το άρθρο αυτό εξακολουθεί να ισχύει με βάση το άρθρο 16 παρ.1 ν.3899/2010.

²⁵ Πράξη κατάθεσης στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης 14/16.7.2010.

²⁶ Όπως οι παρ.2 και 3 συμπληρώθηκαν από το άρθρο 90 παρ.5 ν.3842/2010 και η ισχύς τους επεκτάθηκε και κατά το έτος 2011 με το άρθρο 3 παρ.1 ν.3899/2010.

θεσπίστηκε η υπεροχή των νομοθετικών διατάξεων με τις οποίες καθορίζονταν οι αποδοχές στο δημόσιο τομέα, έναντι κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης ή ρήτρας ή όρου συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητικής απόφασης ή ατομικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας, που ρυθμίζει τις αποδοχές αυτές.

II. Το έτος 2011, στις 27.10.2011 δημοσιεύθηκε στην ΕτΚ και άρχισε να ισχύει ο ν.4024/2011, με το άρθρο 37 του οποίου επήλθαν περαιτέρω σημαντικές μεταβολές στο σύστημα των συλλογικών συμβάσεων και διαιτητικών αποφάσεων, από τις οποίες επισημαίνονται οι ακόλουθες:

- (i) θεσπίστηκε η δυνατότητα κατάρτισης επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων και σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζόμενους, όπου, εάν δεν υπάρχει επιχειρησιακό σωματείο, είναι δυνατή η κατάρτιση επιχειρησιακής συλλογικής σύμβασης από ενώσεις προσώπων, που συστήνονται τουλάχιστον από τα 3/5 των εργαζομένων στην επιχείρηση,
- (ii) καταργήθηκαν οι ειδικές επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις,
- (iii) θεσπίστηκε, για το διάστημα εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Πολιτικής, η υπεροχή της επιχειρησιακής συλλογικής σύμβασης εργασίας, έναντι της οικείας κλαδικής και η αναστολή της ευχέρειας του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, να επεκτείνει την ισχύ των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών συμβάσεων,
- (iv) με το άρθρο 29 παρ.4 ν.4024/2011 προβλέφθηκε ότι, δεν αποτελούν αντικείμενο συλλογικών διαπραγματεύσεων οι ρυθμίσεις των αποδοχών των εργαζομένων που υπάγονται στο Κεφάλαιο Δεύτερο του ν.4024/2011. Παραπομπή στη ρύθμιση αυτή περιέχει το άρθρο 31 του ίδιου νόμου.

III. Το έτος 2012, στις 14.2.2012 ψηφίστηκε ο ν.4046/2012 για την «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας». Κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο νέο «Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής», στις παραγράφους 28 και 29 του κεφαλαίου Ε' «Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις», και στο νέο «Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής», στην παράγραφο 4.1. του

Κεφαλαίου 4 «Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις για την Ενίσχυση της Ανάπτυξης», τα σχέδια των οποίων εγκρίνονται κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου και προσαρτώνται στο νόμο ως «Παράρτημα V» και αναφέρονται σε εργασιακά θέματα, συνιστούν πλήρεις κανόνες δικαίου άμεσης εφαρμογής και με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου θα ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή τους.

Σε συνέχεια του ν.4046/2012 δημοσιεύθηκε, στις 28.2.2012 στην ΕτΚ (τεύχος Α φύλλο 38), η Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (Π.Υ.Σ.) αριθμ. 6 της 28.2.2012 για τη «Ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή της παρ.6 του άρθρου 1 του ν.4046/2012».

Με την Π.Υ.Σ. 6/2012, άρθρο 3, ορίζεται ότι: για τη ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν.4046/2012, η προσφυγή στη διαιτησία γίνεται πλέον μόνο με συμφωνία των μερών και περιορίζεται αποκλειστικά στον καθορισμό βασικού μισθού ή/και βασικού ημερομισθίου, ενώ δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνεται σε αυτήν κανένα άλλο ζήτημα αλλά ούτε και ρήτρες που διατηρούν κανονιστικούς όρους προηγούμενων Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας ή Διαιτητικών Αποφάσεων. Μεταξύ των νομοθετικών παρεμβάσεων συγκαταλέγονται, ακόμη, η υποχρεωτική λήξη των υπαρχουσών σ.σ.ε. και δ.α., η μείωση της εξάμηνης παράτασης κανονιστικής ισχύος των όρων τους, ο περιορισμός- συρρίκνωση της μετενέργειας και επέμβαση του νομοθέτη στις υποθέσεις που ήταν εκκρεμείς στη διαιτησία του Ο.ΜΕ.Δ., μετά από μονομερή προσφυγή.

Στις 12.11.2012 δημοσιεύθηκε στην ΕτΚ ο ν. 4093/2012, τεύχος Α', φύλλο 222, όπου στην υποπαράγραφο Γ1 αρ. 12 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου, ορίζεται ότι οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν.4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 (Α' 314), όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1.α. του άρθρου 1 του ν.3899/2010 (Α' 212). Από την έναρξη της ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2.

Επίσης με τον ίδιο νόμο 4093/2012, θεσμοθετήθηκε - για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη - ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το ημερομίσθιο. Η ρύθμιση

αυτή, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, δυνάμει του στοιχείου 2.α. της υποπαραγράφου ΙΑ, αρ. 11 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου, του ν. 4093/2012, οι μισθολογικοί όροι της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.), ισχύουν μόνο για τα μέλη των εργοδοτικών οργανώσεων που συμβάλλονται, προκαλεί φυγόκεντρες δυνάμεις, αφενός στο επίπεδο των συμβαλλομένων μερών – κοινωνικών εταίρων – αφετέρου δε στο επίπεδο των μελών τους.

Το πλήθος των ρυθμίσεων που αναφέρθηκαν, ως οι πλέον σημαντικές, αιτιολογούν τη μη προσφυγή στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, μετά την έναρξη ισχύος τους, των εργαζομένων στο δημόσιο, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τον ιδιωτικό τομέα και κατ' επέκταση στις υπηρεσίες του Ο.ΜΕ.Δ..

Β. Το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013

Το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. καθορίζεται από τους σκοπούς του.

Ο σκοπός του Ο.ΜΕ.Δ. καθορίζεται, ήδη, νομοθετικά στο άρθρο 17 παρ. 2 του ν.1876/1990, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010, και είναι «η υποστήριξη των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων με την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας προς τις εργατικές και εργοδοτικές οργανώσεις και μεμονωμένους εργοδότες. Για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού, ιδίως: α) οργανώνει υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης της μεσολάβησης και της διαιτησίας, β) διεξάγει ενημερωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, που απευθύνονται κυρίως σε εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και οργανώσεις εργοδοτών για θέματα συλλογικών διαπραγματεύσεων, εργασιακών σχέσεων και οικονομίας της εργασίας γ) εκπονεί επιστημονικές έρευνες και μελέτες για θέματα συναφή με τους σκοπούς του και δ) συντάσσει ετήσια έκθεση του έργου του, η οποία υποβάλλεται προς τα Διοικητικά Συμβούλια των²⁷: α) Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), β) Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), γ) Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ,) δ) Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ) και καθώς επίσης προς τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης». Η αναγραφή αυτών των μέσων στο νόμο καθιστά υποχρεωτική την αξιοποίησή τους.

Τις υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας παρέχουν τα μέλη του Σώματος Μεσολαβητών και του Σώματος Διαιτητών και οι αποδέκτες των υπηρεσιών αυτών είναι τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται στην κατάρτιση σ.σ.ε., στον καθορισμό προσωπικού ασφαλείας και στη διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου.

²⁷ Με βάση το άρθρο 37 του ν. 4144/2013, στο Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ., έχει προστεθεί και ο ΣΕΤΕ.

Νομοθετικό καθορισμό και άλλων μέσων, εμμέσως, περιέχει το άρθρο 18 παρ. 2 ν.1876/1990, με βάση το οποίο έργο του Ο.ΜΕ.Δ. αποτελεί η κατάρτιση Κανονισμών (α) για την οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού, (β) για προσλήψεις, κρίσεις και πειθαρχικές ποινές, δικαιώματα και υποχρεώσεις για το προσωπικό και τους μεσολαβητές και διαιτητές, (γ) προμηθειών, αμοιβών και λοιπών δαπανών και γενικά διαχείρισης των πόρων, (δ) για την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση μεσολαβητών, διαιτητών και του προσωπικού. Με βάση το στοιχείο (δ), έργο αποτελεί η εκπαίδευση και μετεκπαίδευση των μεσολαβητών, των διαιτητών και του προσωπικού.

Επιπλέον, αξιοποιήσιμα για την υλοποίηση των σκοπών του Ο.ΜΕ.Δ. είναι και όποια άλλα μέσα κρίνονται πρόσφορα και ικανά προς τούτο.

Οι νομοθετικές ρυθμίσεις του ν. 3899/2010 διευρύνουν θεσμικά το έργο που καλείται να επιτελέσει ο Ο.ΜΕ.Δ., κυρίως με την προσθήκη του εκπαιδευτικού έργου προς τους εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και οργανώσεις εργοδοτών, την εκπόνηση ερευνών και μελετών, την κατάρτιση ετήσιας έκθεσης επί του έργου του. Το έργο αυτό επιτελείται στην πράξη διαρκώς, ήδη από την έναρξη λειτουργίας του Ο.ΜΕ.Δ., το έτος 1992.

γ. Με βάση τα παραπάνω, το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. διακρίνεται σε οργανωτικό, στο μέτρο που συνδέεται με την οργάνωσή του, και λειτουργικό, στο μέτρο που συνδέεται με τη λειτουργία του.

Το πρώτο δεν είναι διαρκές και σ' αυτό εντάσσονται, ενδεικτικά αναφερόμενα, η πρόσληψη Μεσολαβητών και Διαιτητών και η κατάρτιση των Κανονισμών, οι οποίοι έχουν ήδη δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβέρνησης. Το δεύτερο είναι διαρκές και σ' αυτό εντάσσονται τα λοιπά, όπως η παροχή και υποστήριξη των υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας.

δ. Ο Ο.ΜΕ.Δ. παρέχει τις υπηρεσίες του στους ενδιαφερομένους, υλοποιεί το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα και δημοσιοποιεί και διανέμει τα αποτελέσματα των ερευνών/μελετών του στους ενδιαφερομένους, χωρίς οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνσή τους.

ε. Κατά το έτος 2013, το έργο που επιτελέστηκε αφορά τη συνέχιση της παροχής των υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας και των λοιπών έργων που επιτελεί ο Ο.ΜΕ.Δ.. Το έργο αυτό συνίσταται στα ακόλουθα:

(α) Την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας από τους Μεσολαβητές και Διαιτητές.

(β) Την οργάνωση και υλοποίηση του προγράμματος εκπαίδευσης των Μεσολαβητών και των Διαιτητών, καθώς και του ενημερωτικού και

εκπαιδευτικού προγράμματος για εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και οργανώσεων εργοδοτών.

- (γ) Την έρευνα στο πεδίο της νομολογίας (βλ. παρ. III 1).
- (δ) Την έρευνα στον τομέα των συλλογικών διαπραγματεύσεων το έτος 2013 (βλ. παρ. III 2).
- (ε) Την κωδικοποίηση των όρων των συλλογικών ρυθμίσεων (βλ. παρ. IV 1.2) και
- (στ) Την παρακολούθηση των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας (βλ. παρ. IV 1.1, 1.3, 1.4, 1.5).

I. Η παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας

α. Το σημαντικότερο έργο του Ο.ΜΕ.Δ. αποτελεί η παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας.

Η παροχή των υπηρεσιών αυτών γίνεται μόνο μετά από την υποβολή αίτησης των ενδιαφερομένων και χωρίς οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνση των μερών.

Ειδικότερα:

- (α) Υπηρεσίες μεσολάβησης παρέχονται με βάση το άρθρο 15 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν.3899/2010, για τη ρύθμιση με κατάρτιση σ.σ.ε. των θεμάτων που ορίζονται κυρίως στο άρθρο 2 ν.1876/1990.
- (β) Υπηρεσίες διαιτησίας παρέχονται με βάση το άρθρο 16 ν.1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 ν.3899/2010, και όπως ισχύει με το άρθρο 3 της υπ' αριθμ. 6/2012 Π.Υ.Σ., για τη ρύθμιση με την έκδοση δ.α. των θεμάτων που ορίζονται στο ίδιο άρθρο.
- (γ) Υπηρεσίες μεσολάβησης για τον καθορισμό προσωπικού ασφαλείας παρέχονται με βάση το άρθρο 21 παρ.8 ν.1264/1982, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 ν.2224/1994.
- (δ) Υπηρεσίες μεσολάβησης κατά τη διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου παρέχονται με βάση το άρθρο 3 ν.2224/1994.

β. Παρακάτω παρατίθενται ποσοτικά στοιχεία του έτους 2013 για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας.

Προηγούνται τα στοιχεία που αναφέρονται στις αιτήσεις που υποβλήθηκαν το έτος 2013 και ακολουθούν αυτά που αναφέρονται στις υποθέσεις που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά το ίδιο έτος, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι υποθέσεις για τις οποίες η σχετική αίτηση είχε υποβληθεί το έτος 2012, αλλά ο χειρισμός τους συνεχίστηκε κατά το έτος 2013. Ακολουθούν τα στοιχεία που αναφέρονται στις συλλογικές ρυθμίσεις, που δημιουργήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το ίδιο έτος.

Η διάρθρωση των στοιχείων με τον τρόπο αυτό έχει σκοπό να αποτυπώσει αναλυτικά τη ροή των υποθέσεων στον Ο.ΜΕ.Δ., την πορεία και την εξέλιξή τους στη διάρκεια του έτους 2013.

γ. Την παράθεση των στοιχείων ακολουθούν συμπεράσματα ως μια πρώτη αξιολόγησή τους, η οποία περισσότερο αποσαφηνίζει την εικόνα που παρέχουν αυτά, παρά αποτελεί σε βάθος εκτίμησή τους.

Η ουσιαστική και σε βάθος αξιολόγηση των στοιχείων κρίθηκε σκόπιμο και αναγκαίο να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής έρευνας, η οποία εντόπισε και συνεκτίμησε όλο το φάσμα των αιτίων που επέδρασαν στη διαμόρφωσή τους, τις επιπτώσεις τους γενικά στις εργασιακές σχέσεις και στο οικονομικό πεδίο, αλλά και κατά κλάδο, επάγγελμα, περιοχή, τομέα και επιχείρηση. Τα ίδια στοιχεία μπορούν, βεβαίως, να αποτελέσουν αντικείμενο έρευνας για περισσότερα θέματα, όπως, π.χ., η συμβολή τους στην αύξηση της ρύθμισης των όρων εργασίας με ατομικές συμβάσεις εργασίας, γεγονός, που μεταξύ άλλων, επιτρέπει την αποτύπωση του επικρατούντος μοντέλου των εργασιακών σχέσεων ανά κλάδο δραστηριότητας, (συλλογικές ρυθμίσεις ή ατομικές συμβάσεις), τη συνάρτηση της οικονομικής δραστηριότητας κάθε γεωγραφικής περιοχής με τις συλλογικές ρυθμίσεις τοπικής ισχύος κ.α.

Μια πρώτη και προφανής διαπίστωση είναι ο αισθητά μειωμένος αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το 2013, σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, γεγονός που εξηγείται από όσα παρατέθηκαν για τα οικονομικά και νομικά δεδομένα (παρ. Α.1, Α.2). Σημαντικό παράγοντα που εξηγεί τον συνεχώς μειούμενο αριθμό των αιτήσεων κατά την τριετία 2011 - 2013, αποτελεί, επιπρόσθετα και ο αποκλεισμός για τους εργαζομένους του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα από τη δυνατότητα ρύθμισης των αποδοχών τους με συλλογικές ρυθμίσεις και συνακόλουθα τη δυνατότητα προσφυγής τους σε υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας.

Ωστόσο η λυδία λίθος που επηρέασε καταλυτικά την προσφυγή στις υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ. για τον ιδιωτικό τομέα, όπως προκύπτει από τον εξαιρετικά μειωμένο αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν και το έτος 2013, σε σχέση με τα δεδομένα της περιόδου πριν την ψήφιση του Ν. 3899/2010, αλλά και των μετέπειτα σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων, είναι η δυνατότητα προσφυγής στη διαιτησία μόνο με κοινή συμφωνία των ενδιαφερομένων μερών και μόνο για τον καθορισμό βασικού μισθού ή / και βασικού ημερομισθίου.

δ. Συνοπτικά αναφέρεται ότι κατά το έτος 2013:

δ.1. Υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. 64 συνολικά αιτήσεις για παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και καμιά Διαιτησίας και ειδικότερα:

- (α) 12 αιτήσεις για υπηρεσίες μεσολάβησης κατά το ν.1876/1990 (του λοιπού αναφερόμενες ως αιτήσεις «μεσολάβησης ν.1876/1990» και αντίστοιχα γίνεται αναφορά σε υποθέσεις «μεσολάβησης ν.1876/1990»),
- (β) 0 αιτήσεις για παροχή υπηρεσιών διαιτησίας,
- (γ) 9 αιτήσεις για καθορισμό προσωπικού ασφαλείας,
- (δ) 43 αιτήσεις για διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου.

δ.2. Οι Μεσολαβητές χειρίστηκαν 11 υποθέσεις μεσολάβησης ν.1876/1990, που η αίτηση είχε υποβληθεί το έτος 2013, η μία τέθηκε στο αρχείο και 7 που η αίτηση είχε υποβληθεί το έτος 2012. Επίσης, 9 υποθέσεις καθορισμού προσωπικού ασφαλείας και 42 υποθέσεις διεξαγωγής δημοσίου διαλόγου και μία τέθηκε στο αρχείο.

δ.3. Καταρτίστηκαν 2 συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

δ.4. Την 1.1.2014 παρέμεναν εκκρεμείς 5 υποθέσεις μεσολάβησης ν.1876/1990, 1 υπόθεση καθορισμού προσωπικού ασφαλείας και καμιά υπόθεση δημοσίου διαλόγου.

ε. Αναλυτικά τα στοιχεία, που αφορούν την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας, έχουν ως ακολούθως:

1. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν το έτος 2013

1.1. Ο αριθμός των αιτήσεων

Κατά το έτος 2013 υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. 12 αιτήσεις για παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης ν.1876/1990, καμιά για διαιτησία, 9 καθορισμού προσωπικού ασφαλείας και 43 διεξαγωγής δημοσίου διαλόγου.

1.2. Το αντικείμενο των αιτήσεων

Ως προς το αντικείμενό τους, οι αιτήσεις αφορούν:

- (α) οι 12 την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης ν.1876/1990,
- (β) 0 την παροχή υπηρεσιών διαιτησίας,
- (γ) οι 9 τον καθορισμό προσωπικού ασφαλείας,
- (δ) οι 43 τη διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου.

Πίνακας 4 αιτήσεις που υποβλήθηκαν το έτος 2013	
μεσολάβηση ν.1876/1990	12
διαιτησία	0
προσωπικό ασφαλείας	9
δημόσιος διάλογος	43
Σύνολο	64

1.3. Το μέρος που είχε την πρωτοβουλία προσφυγής στον Ο.ΜΕ.Δ.

Ως προς το μέρος που είχε την πρωτοβουλία για την υποβολή των 64 αιτήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2013 (βλ. Πίνακα 5), από την πλευρά των εργαζομένων υποβλήθηκαν οι 56, ήτοι ποσοστό 87,5%, από την πλευρά των εργοδοτών υποβλήθηκαν οι 7, ήτοι ποσοστό 11%, και από κοινού 1 ήτοι ποσοστό 1,5%.

A. Σε σχέση με τις 12 αιτήσεις για μεσολάβηση ν.1876/1990:

(α) οι 11 υποβλήθηκαν από πλευράς των εργαζομένων, ήτοι ποσοστό 92%,

(β) ουδεμία υποβλήθηκε από την πλευρά των εργοδοτών.

(γ) 1 υποβλήθηκε από κοινού, ήτοι ποσοστό 8 %.

B. Δεν υπεβλήθη καμία αίτηση διαιτησίας.

Γ. Σε σχέση με τις 9 αιτήσεις για καθορισμό προσωπικού ασφαλείας, οι 7 υπεβλήθησαν από την πλευρά των εργοδοτών (78%) και οι 2 υπεβλήθησαν από την πλευρά των εργαζομένων (22%).

Δ. Σε σχέση με τις 43 αιτήσεις για διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου, και οι 43 υποβλήθηκαν από την πλευρά των εργαζομένων, ήτοι ποσοστό 100%.

Πίνακας 5 μέρος που είχε την πρωτοβουλία υποβολής των αιτήσεων το έτος 2013			
A. + B.	μεσολάβηση	διαιτησία	Σύνολο
από πλευράς εργαζομένων	11	0	11
κλαδική	3		3
ομοιοεπαγγελματική	5		5
επιχειρησιακή	3		3
από πλευράς εργοδοτών	0	0	0
κλαδική			
ομοιοεπαγγελματική			
επιχειρησιακή			
κοινή προσφυγή	1	0	1
κλαδική	0		0
ομοιοεπαγγελματική	0		0
επιχειρησιακή	1		1
σύνολο	12	0	12

Γ. + Δ.	προσωπικό ασφαλείας	δημόσιος διάλογος	σύνολο
από πλευράς εργαζομένων	2	43	45
από πλευράς εργοδοτών	7	0	7
κοινή προσφυγή	0	0	0
σύνολο	9	43	52

1.4. Ειδικότερα ως προς τις αιτήσεις για μεσολάβηση και διαιτησία ν.1876/1990

Οι συνολικά 12 αιτήσεις του ν.1876/1990 που υποβλήθηκαν αποκλειστικά για παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης, δεδομένου ότι δεν υπήρξε καμία αίτηση διαιτησίας, κατατάσσονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: (α) το είδος της συλλογικής ρύθμισης την οποία επιδιώκουν, (β) τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και (γ) τη γεωγραφική περιοχή την οποία καλύπτουν οι ρυθμίσεις αυτές.

1.4.1. Κατάταξη με κριτήριο το είδος της συλλογικής ρύθμισης την οποία επιδιώκουν

Ως προς το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκονται με τις αιτήσεις αυτές ισχύουν τα ακόλουθα:

Ειδικότερα:

Από τις 12 αιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης ν. 1876/1990, οι 3, ήτοι ποσοστό 25%, αφορούν κλαδικές συλλογικές ρυθμίσεις, οι 5, ήτοι ποσοστό 42% αφορούν σε ομοιοεπαγγελματικές και οι 4, ήτοι ποσοστό 33% αφορούν σε επιχειρησιακές.

Πίνακας 6			
Είδος συλλογικών ρυθμίσεων στο οποίο αφορούν οι αιτήσεις (έτους 2013)			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
κλαδικές	3	0	3
ομοιοεπαγγελματικές	5	0	5
επιχειρησιακές	4	0	4
σύνολο	12	0	12

1.4.2. Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα στον οποίο αφορούν οι συλλογικές ρυθμίσεις

Από τις 12 αιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης ν. 1876/1990, οι 11 ήτοι ποσοστό 92%, προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, η μία ήτοι ποσοστό 8%, από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και καμιά από τον δημόσιο.

Πίνακας 7 τομέας στον οποίο αφορούν οι αιτήσεις (έτους 2013)			
	αιτήσεις μεσολάβησης ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
ιδιωτικός τομέας	11	0	11
δημόσιος τομέας	0	0	0
ευρύτερος δημόσιος τομέας	1	0	1
σύνολο	12	0	12

1.4.3. Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή που θα καλύψουν οι συλλογικές ρυθμίσεις

Επί του συνόλου των 12 αιτήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2013 για παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης ν.1876/1990, οι 9, ήτοι ποσοστό 75%, αφορούν συλλογικές ρυθμίσεις για όλη τη χώρα και οι 3, ήτοι ποσοστό 25%, συλλογικές ρυθμίσεις που αφορούν συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Στο Νομό Αττικής αφορά 1, ήτοι ποσοστό 8,3%, και στη Μακεδονία οι 2, ήτοι ποσοστό 16,7%,

Η κατάταξη των αιτήσεων με το κριτήριο αυτό αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 8 κατανομή αιτήσεων κατά γεωγραφική περιοχή (έτους 2013)			
	για μεσολάβηση ν.1876/1990	για διαιτησία	σύνολο
Αττική	1		1
Μακεδονία	2		2
Δωδεκάνησα			
Εύβοια			
Ήπειρος			
Θεσσαλία			
Θράκη			
Κέρκυρα			
Κρήτη			
Κυκλάδες			
Πελοπόννησος			
Στερεά Ελλάδα			
Όλη η χώρα	9		9
Σύνολο	12	0	12

1.5. Η εξέλιξη των αιτήσεων

Ως προς την εξέλιξη των αιτήσεων που υποβλήθηκαν ισχύουν τα ακόλουθα: Από τις συνολικώς 64 αιτήσεις, οι 3, ήτοι ποσοστό 5%, τέθηκαν στο αρχείο.

Ειδικότερα:

- (α) Από τις 12 αιτήσεις για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης ν. 1876/1990, οι 2, ήτοι ποσοστό 17%, τέθηκαν στο αρχείο, και στις λοιπές, ήτοι σε ποσοστό 83%, παρασχέθηκαν υπηρεσίες.
- (β) Από τις 9 αιτήσεις για τον καθορισμό προσωπικού ασφαλείας, παρασχέθηκαν υπηρεσίες σε όλες.
- (γ) Από τις 43 αιτήσεις για διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου, μία, ήτοι ποσοστό 2%, τέθηκε στο αρχείο και στις λοιπές, ήτοι σε ποσοστό 98% παρασχέθηκαν υπηρεσίες.

Πίνακας 9 εξέλιξη των αιτήσεων (έτους 2013)		
	υποβλήθηκαν	τέθηκαν στο αρχείο
μεσολάβηση ν.1876/1990	12	2
διαιτησία	0	0
προσωπικό ασφαλείας	9	0
δημόσιος διάλογος	43	1
σύνολο	64	3

1.6. Συμπεράσματα

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν συνάγονται τα ακόλουθα:

- (α) Το ενδιαφέρον των κοινωνικών εταίρων για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης, κατά το έτος 2013, είναι αισθητά μειωμένο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη (βλ. Πίνακα 3).
- (β) Η αντικειμενική και γνωστή, στους κοινωνικούς εταίρους, δυστοκία για παροχή υπηρεσιών διαιτησίας από τον Φεβρουάριο 2012 και εντεύθεν, λόγω των νομοθετικών εξελίξεων που απαιτούν την από κοινού προσφυγή στη διαιτησία, ανέκοψε την προσφυγή στις υπηρεσίες αυτές, γεγονός που αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, με βάση την παντελή απουσία προσφυγής στη διαιτησία το έτος 2013.
- (γ) Η προσφυγή για υπηρεσίες μεσολάβησης, στην συντριπτική της πλειοψηφία, έγινε από την πλευρά των εργαζομένων.
- (δ) Η πλειοψηφία των αιτήσεων προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα και μόνο μία προέρχεται από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, προφανώς λόγω των νομοθετικών ρυθμίσεων, που μετέβαλαν τον τρόπο καθορισμού των αποδοχών των εργαζομένων στον τομέα αυτό (βλ. Πίνακα 7).

- (ε) Οι περισσότερες αιτήσεις επιδιώκουν τη δημιουργία ομοιοεπαγγελματικών ρυθμίσεων, ακολουθούν οι αιτήσεις για επιχειρησιακές και έπονται αυτές για κλαδικές (βλ. Πίνακα 6).
- (στ) Σε σχέση με τις αιτήσεις που σκοπεύουν στη δημιουργία συλλογικών ρυθμίσεων, που θα εφαρμοσθούν σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, οι περισσότερες αιτήσεις αφορούν ρυθμίσεις για το σύνολο της χώρας και ακολουθεί η Μακεδονία και ο Ν. Αττικής, (βλ. Πίνακα 8).
- (ζ) Ελάχιστες από τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν τέθηκαν στο αρχείο και όποτε συνέβη αυτό, οφείλεται στους ίδιους τους ενδιαφερομένους (βλ. Πίνακα 8).

2. Οι υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013

Οι υποθέσεις μεσολάβησης του ν.1876/1990 που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013 εισήλθαν στον Οργανισμό με αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά το ίδιο έτος, οι οποίες αναφέρθηκαν αμέσως παραπάνω, αλλά και με αιτήσεις που είχαν υποβληθεί το έτος 2012 και οι αντίστοιχες υποθέσεις δεν είχαν ολοκληρωθεί μέχρι 31.12.2012.

Επομένως, τα ποσοτικά στοιχεία, που αφορούν τις υποθέσεις που τελικώς χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά το έτος 2013, προκύπτουν από το σύνολο των στοιχείων αυτών.

Ακολουθεί η παράθεση των στοιχείων που αφορούν τις υποθέσεις για τις οποίες η αίτηση υποβλήθηκε το έτος 2013, των στοιχείων που αφορούν τις υποθέσεις για τις οποίες η αίτηση είχε υποβληθεί το έτος 2012 και στη συνέχεια παρατίθενται αθροιστικά τα στοιχεία για το σύνολο των υποθέσεων που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το 2013.

2.1. Οι υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 για τις οποίες η αντίστοιχη αίτηση υποβλήθηκε το έτος 2013.

2.1.1. Ο αριθμός των υποθέσεων

Κατά το 2013 οι Μεσολαβητές χειρίστηκαν 10 υποθέσεις μεσολάβησης ν.1876/1990, για τις οποίες η αντίστοιχη αίτηση υποβλήθηκε το 2013.

2.1.2. Κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, το πεδίο ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών αυτών ρυθμίσεων, τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους.

2.1.2.1. Κατάταξη με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται

Σε σχέση με το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, οι υποθέσεις κατανέμονται ως εξής:

Από τις συνολικά 10 υποθέσεις, σε κατάρτιση επιχειρησιακών συλλογικών ρυθμίσεων σκοπεύουν οι 3, ήτοι ποσοστό 30%, σε κατάρτιση κλαδικών σκοπεύουν οι 3, ήτοι ποσοστό 30% και σε ομοιοεπαγγελματικές οι 4, ήτοι ποσοστό 40%.

Πίνακας 10 κατάταξη υποθέσεων κατά είδος (αιτήσεις 2013)			
	μεσολάβηση v.1876/1990	διατησία	σύνολο
κλαδικές	3	0	3
εθνικές	2		
τοπικές	1		
ομοιοεπαγγελματικές	4	0	4
εθνικές	4		
τοπικές	0		
επιχειρησιακές	3	0	3
Σύνολο	10	0	10

2.1.2.2. Κατάταξη με κριτήριο το πεδίο τοπικής ισχύος των υποθέσεων που σκοπεύουν σε κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις

Η κατάταξη των υποθέσεων, κατά πεδίο τοπικής ισχύος, αφορά τις υποθέσεις που σκοπεύουν σε κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις, οι οποίες διακρίνονται σε εθνικές και τοπικές (άρθρο 3 παρ.1 στοιχεία β, δ, ε v.1876/1990). Συνολικά οι υποθέσεις αυτές ήταν 7, από τις οποίες οι 6, ήτοι ποσοστό 86%, εθνικές και η 1, ήτοι ποσοστό 14%, τοπική. Από τις 6 εθνικές οι 2, ήτοι ποσοστό 33%, ήταν κλαδικές και οι 4, ήτοι ποσοστό 67%, ήταν ομοιοεπαγγελματικές. Από τις τοπικές, υπήρξε μόνο μία κλαδική.

Πίνακας 11 κατάταξη υποθέσεων κατά πεδίο τοπικής ισχύος (αιτήσεις 2013)			
	μεσολάβηση v.1876/1990	διατησία	σύνολο
εθνικές	6	0	6
κλαδικές	2		2
ομοιοεπαγγελματικές	4		4
τοπικές	1	0	1
κλαδικές	1		1
ομοιοεπαγγελματικές	0		0
Σύνολο	7	0	7

2.1.2.3. Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τον τομέα στον οποίο αφορούν οι υποθέσεις, ο κύριος όγκος τους εντάσσεται στον ιδιωτικό τομέα.

Από τις 10 υποθέσεις μεσολάβησης ν.1876/1990, οι 9, ήτοι ποσοστό 90% προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, μία, ήτοι ποσοστό 10%, από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και καμία από το δημόσιο τομέα.

Πίνακας 12 κατάταξη υποθέσεων κατά τομέα (αιτήσεις 2013)			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διατησία	σύνολο
ιδιωτικός τομέας	9	0	9
δημόσιος τομέας	0	0	0
ευρύτερος δημόσιος τομέας	1	0	1
σύνολο	10	0	10

Τα στοιχεία εκτιμάται ότι αποτυπώνουν τις επιπτώσεις που επέφερε το νομοθετικό καθεστώς, που αναφέρθηκε παραπάνω, στην προσφυγή των εργαζομένων στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα στις υπηρεσίες του Ο.ΜΕ.Δ., ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι τα αντίστοιχα στοιχεία στα αμέσως προηγούμενα έτη 2010, 2011 και 2012 είχαν ως εξής:

Πίνακας 13 κατάταξη υποθέσεων κατά τομέα (ετών 2010, 2011, 2012)												
	2010				2011				2012			
	μεσολάβηση ν.1876/1990		διατησία		μεσολάβηση ν.1876/1990		διατησία		μεσολάβηση		διατησία	
ιδιωτικός τομέας	109	81,96%	51	83,60%	39	95,12%	28	96,55%	17	89%	5	100%
δημόσιος τομέας	14	10,52%	5	8,20%	1	2,44%	0	0	0	0	0	0
ευρύτερος δημόσιος τομέας	10	7,52%	5	8,20%	1	2,44%	1	3,45%	2	11%	0	0
σύνολο	133	100%	61	100%	41	100%	29	100%	19	100%	5	100%

2.1.2.4. Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τη γεωγραφική περιοχή, την οποία καλύπτουν οι 10 υποθέσεις, προκύπτει ότι οι 8 από αυτές, ήτοι ποσοστό 80%, καλύπτουν το σύνολο της χώρας. Από τις υπόλοιπες, στον Ν. Αττικής αφορά η μία, ήτοι ποσοστό 10%, και στην Μακεδονία η μία, ήτοι ποσοστό 10%. Η κατάταξή τους με το κριτήριο αυτό αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 14 κατάταξη υποθέσεων κατά γεωγραφική περιοχή (αιτήσεις 2013)	
Αττική	1
Μακεδονία	1
Δωδεκάνησα	
Εύβοια	
Ήπειρος	
Θεσσαλία	
Θράκη	
Κέρκυρα	
Κρήτη	
Κυκλάδες	
Πελοπόννησος	
Στερεά Ελλάδα	
Όλη η χώρα	8
Σύνολο	10

2.1.3. Συμπεράσματα

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν συνάγεται ότι τα συμπεράσματα που διατυπώθηκαν στην παράγραφο 1.6 για το έτος 2013, επαληθεύονται πλήρως.

2.2. Υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. για τις οποίες οι αντίστοιχες αιτήσεις είχαν υποβληθεί το έτος 2012

2.2.1 Ο αριθμός των υποθέσεων

Την 1.1.2013 ήταν εκκρεμείς 8 υποθέσεις για τις οποίες η αντίστοιχη αίτηση είχε υποβληθεί το έτος 2012.

2.2.2. Κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, το πεδίο ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών αυτών ρυθμίσεων, τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους.

2.2.2.1. Κατάταξη με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται

Σε σχέση με το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, οι υποθέσεις κατανέμονται ως εξής:

Από τις συνολικά 8 υποθέσεις, σε κατάρτιση επιχειρησιακών συλλογικών ρυθμίσεων σκοπεύουν οι 3, ήτοι ποσοστό 37,5%, σε κατάρτιση κλαδικών σκοπεύουν οι 4, ήτοι ποσοστό 50%, και σε κατάρτιση ομοιοεπαγγελματικών η 1, ήτοι ποσοστό 12,5%.

Πίνακας 15 κατάταξη κατά είδος (αιτήσεις 2012)			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
κλαδικές	4	0	4
εθνικές	4		4
τοπικές	0		0
ομοιοεπαγγελματικές	1	0	1
εθνικές	1		1
τοπικές	0		0
επιχειρησιακές	3	0	3
Σύνολο	8	0	8

2.2.2.2. Κατάταξη με κριτήριο το πεδίο τοπικής ισχύος των υποθέσεων που σκοπεύουν σε κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις

Η κατάταξη των υποθέσεων, κατά πεδίο τοπικής ισχύος, αφορά τις υποθέσεις που σκοπεύουν σε κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις, οι οποίες διακρίνονται σε εθνικές και τοπικές. Συνολικά οι υποθέσεις αυτές ήταν 5, όλες εθνικές.

Πίνακας 16 κατάταξη κατά πεδίο τοπικής ισχύος (αιτήσεις 2012)			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
εθνικές	5	0	5
κλαδικές	4		4
ομοιοεπαγγελματικές	1		1
τοπικές	0	0	0
κλαδικές	0		0
ομοιοεπαγγελματικές	0		0
Σύνολο	5	0	5

2.2.2.3. Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τον τομέα στον οποίο αφορούν οι υποθέσεις, όλες εντάσσονται στον ιδιωτικό τομέα και καμία στον δημόσιο και ευρύτερο τομέα.

Πίνακας 17 κατάταξη κατά τομέα (αιτήσεις 2012)			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διατησία	σύνολο
ιδιωτικός τομέας	8	0	8
δημόσιος τομέας	0	0	0
ευρύτερος δημόσιος τομέας	0	0	0
σύνολο	8	0	8

2.2.2.4. Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τη γεωγραφική περιοχή, την οποία καλύπτουν οι 8 υποθέσεις, το σύνολο της χώρας καλύπτουν οι 5, ήτοι ποσοστό 62,5%, το Ν. Αττικής μία, ήτοι ποσοστό 12,5%, την Πελοπόννησο μία, ήτοι ποσοστό 12,5%, την Εύβοια μία, ήτοι ποσοστό 12,5%, ενώ καμία τις λοιπές περιοχές. Η κατάταξη τους με το κριτήριο αυτό αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 18 κατάταξη υποθέσεων κατά γεωγραφική περιοχή (αιτήσεις 2012)	
Αττική	1
Μακεδονία	
Δωδεκάνησα	
Εύβοια	1
Ήπειρος	
Θεσσαλία	
Θράκη	
Κέρκυρα	
Κρήτη	
Κυκλάδες	
Πελοπόννησος	1
Στερεά Ελλάδα	
Όλη η χώρα	5
Σύνολο	8

2.3. Οι υποθέσεις μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που συνολικά χειρίσθηκε ο Ο.ΜΕ.Δ., ανεξάρτητα από το έτος υποβολής της αντίστοιχης αίτησης

2.3.1. Ο αριθμός των υποθέσεων

Συναθροίζοντας τα στοιχεία, που παρατέθηκαν στις παραγράφους 2.1 και 2.2., προκύπτει ότι, συνολικά, το έτος 2013 οι Μεσολαβητές χειρίσθηκαν 18 υποθέσεις μεσολάβησης του ν. 1876/1990.

2.3.2. Κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, το πεδίο ισχύος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών αυτών ρυθμίσεων, τον τομέα στον οποίο αφορούν οι ρυθμίσεις αυτές και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους

2.3.2.1. Κατάταξη με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται

Από τις συνολικά 18 υποθέσεις, σε κατάρτιση επιχειρησιακών συλλογικών ρυθμίσεων σκοπεύουν οι 6, ήτοι ποσοστό 33%, σε κατάρτιση κλαδικών οι 7, ήτοι ποσοστό 39%, σε κατάρτιση ομοιοεπαγγελματικών οι 5, ήτοι ποσοστό 28%.

Πίνακας 19 κατάταξη υποθέσεων κατά είδος			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
κλαδικές	7	0	7
εθνικές	6		6
τοπικές	1		1
ομοιοεπαγγελματικές	5	0	5
εθνικές	5		5
τοπικές			
επιχειρησιακές	6	0	6
Σύνολο	18	0	18

2.3.2.2. Κατάταξη με κριτήριο το πεδίο τοπικής ισχύος των υποθέσεων που σκοπεύουν σε κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις

Η κατάταξη των υποθέσεων, κατά πεδίο τοπικής ισχύος, αφορά τις υποθέσεις που σκοπεύουν σε κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις, οι οποίες

διακρίνονται σε εθνικές και τοπικές. Συνολικά, οι υποθέσεις αυτές ήταν 12, από τις οποίες οι 11, ήτοι ποσοστό 92.%, εθνικές και μία, ήτοι ποσοστό 8%, τοπική. Από τις 11 εθνικές, οι 6, ήτοι ποσοστό 54,5% των εθνικών, ήταν κλαδικές και οι 5, ήτοι ποσοστό 45,5% των εθνικών, ομοιοεπαγγελματικές και μία τοπική κλαδική.

Πίνακας 20			
κατάταξη κατά πεδίο τοπικής ισχύος			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
εθνικές	11	0	11
κλαδικές	6		6
ομοιοεπαγγελματικές	5		5
τοπικές	1	0	1
κλαδικές	1		1
ομοιοεπαγγελματικές	0		0
Σύνολο	12	0	12

2.3.2.3. Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τον τομέα στον οποίο αφορούν οι υποθέσεις, ο κύριος όγκος τους εντάσσεται στον ιδιωτικό τομέα. Ειδικότερα, επί των συνολικά 18 υποθέσεων, οι 17, ήτοι ποσοστό 94,5%, εντάσσονται στον ιδιωτικό τομέα, μία, ήτοι ποσοστό 5,5%, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και καμία στο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 21			
κατάταξη υποθέσεων κατά τομέα			
	μεσολάβηση ν.1876/1990	διαιτησία	σύνολο
ιδιωτικός τομέας	17	0	17
δημόσιος τομέας	0	0	
ευρύτερος δημόσιος τομέας	1	0	1
σύνολο	18	0	18

2.3.2.4. Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τη γεωγραφική περιοχή την οποία καλύπτουν οι 18 υποθέσεις, προκύπτει ότι οι 13, ήτοι ποσοστό 72,3%, καλύπτουν το σύνολο της χώρας. Από τις υπόλοιπες οι 2, ήτοι ποσοστό 11,2%, καλύπτουν την Αττική, μία, ήτοι ποσοστό 5,5.%, την Πελοπόννησο, μία, ήτοι ποσοστό 5,5%, την Μακεδονία, μία, ήτοι ποσοστό 5,5%, την Εύβοια.

Η κατάταξή τους με το κριτήριο αυτό αποτυπώνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 22 κατάταξη υποθέσεων κατά γεωγραφική περιοχή	
Αττική	2
Μακεδονία	1
Δωδεκάνησα	
Εύβοια	1
Ήπειρος	
Θεσσαλία	
Θράκη	
Κέρκυρα	
Κρήτη	
Κυκλάδες	
Πελοπόννησος	1
Στερεά Ελλάδα	
Όλη η χώρα	13
Σύνολο	18

2.3.3. Συμπεράσματα

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν συνάγεται ότι, τα συμπεράσματα που διατυπώθηκαν στην παράγραφο 1.6. για την αξιολόγηση των αιτήσεων για μεσολάβηση ν.1876/1990 που υποβλήθηκαν το έτος 2013, και υιοθετήθηκαν στην παράγραφο 2.1.3. για την αξιολόγηση των υποθέσεων που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. με βάση τις αιτήσεις αυτές, εξακολουθούν να ισχύουν και για την αξιολόγηση του αθροίσματος των υποθέσεων αυτών και όσων ήταν εκκρεμείς από το έτος 2012.

Έτσι, για τις υποθέσεις που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013 ισχύουν τα ακόλουθα:

- (α) Οι περισσότερες υποθέσεις επιδιώκουν κλαδικές συλλογικές ρυθμίσεις, ακολουθούν όσες επιδιώκουν επιχειρησιακές και έπονται όσες επιδιώκουν ομοιοεπαγγελματικές. Στις κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές, οι περισσότερες είναι εθνικές και ακολουθούν οι τοπικές (βλ. Πίνακες 19, 20).
- (β) Η συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων, αφορούν στον ιδιωτικό τομέα, μία μόνον αφορά στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και καμία τον δημόσιο τομέα (βλ. Πίνακα 21).
- (γ) Ως προς τη γεωγραφική περιοχή την οποία καλύπτει η ρύθμιση, οι περισσότερες υποθέσεις αφορούν όλη τη χώρα, ακολουθούν αυτές που αφορούν στο Νομό Αττικής και έπονται η Μακεδονία, η Εύβοια και η Πελοπόννησος (βλ. Πίνακα 22).

3. Η εξέλιξη των υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας ν.1876/1990 που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013

3.1. Ο αριθμός και η εξέλιξη των υποθέσεων που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ.

Όπως αναφέρθηκε, κατά το 2013 οι Μεσολαβητές χειρίστηκαν συνολικά 18 υποθέσεις μεσολάβησης ν.1876/1990 και οι διαιτητές καμία υπόθεση διαιτησίας.

Η εξέλιξη των υποθέσεων αυτών, αποτυπώνεται στον Πίνακα 23, και παρουσιάζεται ως εξής:

Από τις 18 υποθέσεις μεσολάβησης:

- η μία, ήτοι ποσοστό 5%, έληξε με κατάρτιση 2 σ.σ.ε., ήτοι α) ε.σ.σ.ε. για κανονισμό εργασίας και β) ε.σ.σ.ε. για καθορισμό όρων αμοιβής και εργασίας (ΚΕΘΕΑ).
- οι 12, ήτοι ποσοστό 67,7%, έληξαν με άλλο τρόπο όπως, π.χ. άρνηση μεσολάβησης.
- οι 5, ήτοι ποσοστό 27,8%, ήταν ακόμη εκκρεμείς την 1.1.2014.

Πίνακας 23 υποθέσεις που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013	
Υποθέσεις μεσολάβησης ν.1876/1990	18
κατάρτιση σ.σ.ε.	1*
έληξαν αρνητικά	12
εκκρεμείς την 1.1.2014	5
προτάσεις μεσολάβησης που υποβλήθηκαν	
Υποθέσεις διαιτησίας	0

* Σε μία υπόθεση Μεσολάβησης υπεγράφησαν 2 σ.σ.ε. (μία για κανονισμό εργασίας και μία για καθορισμό των όρων αμοιβής και εργασίας)

3.2. Συμπεράσματα

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν επιβεβαιώνεται ότι, ο τρόπος με τον οποίο τα μέρη χειρίζονται τα συμφέροντά τους, καθορίζει την πορεία και την εξέλιξη των εκκρεμών υποθέσεων. Εάν θα ολοκληρωθεί ή όχι η διαδικασία της μεσολάβησης ή της διαιτησίας, δεν εξαρτάται από τον Μεσολαβητή ή τον Διαιτητή, αλλά από τη συμφωνία των μερών επί του θέματος, την οποία αυτοί οφείλουν να αποδέχονται σύμφωνα με την έννοια και τη λειτουργία των ελεύθερων διαπραγματεύσεων, ακριβώς, όπως είναι υποχρεωμένοι να αποδέχονται τη συμφωνία των μερών επί του τρόπου ρύθμισης των θεμάτων στα οποία επιτυγχάνεται αυτή²⁸.

²⁸ Είναι αυτονόητο ότι κατά το χρονικό διάστημα ισχύος των νομοθετικών ρυθμίσεων που επιβάλλουν ανώτατο όριο στο ύψος των αποδοχών, το κοινό αίτημα των μερών δεν μπορεί να το υπερβαίνει.

Με το δεδομένο αυτό, από τα ίδια στοιχεία προκύπτει ότι κατά τη βούληση των μερών επήλθαν τα ακόλουθα:

- (α) Από τις 18 υποθέσεις μεσολάβησης, οι 13, ήτοι ποσοστό 72%, ολοκληρώθηκαν εντός του έτους 2013, ενώ οι 5, ήτοι ποσοστό 28%, βρισκόντουσαν σε εξέλιξη την 1.1.2014.
- (β) Κατ' επιλογή των μερών ποσοστό 67%, από τις υποθέσεις μεσολάβησης έληξαν με άλλους τρόπους, οι οποίοι ενδεχομένως να οδήγησαν σε λύση της συλλογικής διαφοράς, ή τη διατήρησή της σε εκκρεμότητα.

4. Το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων (σ.σ.ε. και δ.α.) που δημιουργήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013

4.1. Ο αριθμός των σ.σ.ε. που καταρτίστηκαν και δ.α. που εκδόθηκαν.

Κατά το 2013, μετά από κοινή προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ., καταρτίστηκαν 2 συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Ειδικότερα, και οι δύο (2) σ.σ.ε. αφορούσαν το προσωπικό του ΚΕΘΕΑ, ήτοι επιχειρησιακές σ.σ.ε. (μία κανονισμό εργασίας και μία καθορισμό των όρων αμοιβής και εργασίας) και υπεγράφησαν μετά την υποβολή πρότασης από την Μεσολαβητή.

Πίνακας 24 Συλλογικές ρυθμίσεις που δημιουργήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. το έτος 2013	
σ.σ.ε. που καταρτίστηκαν	2
στο στάδιο της μεσολάβησης	2
μετά την υποβολή πρότασης	2
χωρίς την υποβολή πρότασης
στο στάδιο της διαιτησίας
• δ.α.	0

4.2. Η κατάταξη των υποθέσεων με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων που επιδιώκεται, τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων και τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής τους

4.2.1. Κατάταξη με κριτήριο το είδος των συλλογικών ρυθμίσεων

Από τις συνολικά 2 ρυθμίσεις, και οι 2 είναι επιχειρησιακές.

Πίνακας 25 κατάταξη κατά είδος			
	σ.σ.ε.	δ.α.	σύνολο
κλαδικές			
εθνικές	0	0	0
τοπικές	0	0	0
ομοιοεπαγγελματικές			
εθνικές	0	0	0
τοπικές	0	0	0
επιχειρησιακές	2	0	2
σύνολο	2	0	2

4.2.2. Κατάταξη με κριτήριο τον τομέα εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Ως προς τον τομέα στον οποίο αφορούν οι συλλογικές ρυθμίσεις, και οι 2 αφορούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 26 κατάταξη κατά τομέα			
	σ.σ.ε.	δ.α.	σύνολο
ιδιωτικός τομέας	0	0	0
δημόσιος τομέας	0	0	0
ευρύτερος δημόσιος τομέας	2	0	2
σύνολο	2	0	2

4.2.3. Κατάταξη με κριτήριο τη γεωγραφική περιοχή εφαρμογής των συλλογικών ρυθμίσεων

Σε σχέση με την περιοχή, στην οποία αφορούν οι δύο (2) συλλογικές ρυθμίσεις, αυτές κατατάσσονται ως αφορώσες όλη τη χώρα.

Πίνακας 27 κατάταξη των συλλογικών ρυθμίσεων κατά γεωγραφική περιοχή			
	σ.σ.ε.	δ.α.	σύνολο
Αττική			
Μακεδονία			
Δωδεκάνησα			
Εύβοια			
Ήπειρος			
Θεσσαλία			
Θράκη			
Κέρκυρα			
Κρήτη			
Κυκλάδες			
Πελοπόννησος			
Στερεά Ελλάδα			
Όλη η χώρα	2		2
Σύνολο	2	0	2

4.3. Συμπεράσματα

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν συνάγονται τα ακόλουθα:

- (α) Στο σύνολο των 2 συλλογικών συμβάσεων και οι δύο είναι επιχειρησιακές, υπεγράφησαν μετά την υποβολή πρότασης από το Μεσολαβητή και αφορούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (βλ. Πίνακα 27).
- (β) Δεν καταγράφονται σ.σ.ε. στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

5. Οι υποθέσεις Προσωπικού Ασφαλείας και Δημοσίου Διαλόγου

Κατά το έτος 2013, ο Ο.ΜΕ.Δ. χειρίστηκε, επίσης, υποθέσεις καθορισμού προσωπικού ασφαλείας και διεξαγωγής δημοσίου διαλόγου.

5.1. Οι υποθέσεις Προσωπικού Ασφαλείας

Όπως προαναφέρθηκε, κατά το έτος 2013 υποβλήθηκαν 9 αιτήσεις μεσολάβησης για τον καθορισμό προσωπικού ασφαλείας, από τις οποίες:

- 5 κατέληξαν σε συμφωνία²⁹ και
- σε 4 δεν επιτεύχθηκε συμφωνία (αρνητική κατάληξη)³⁰

5.2. Οι υποθέσεις Δημοσίου Διαλόγου

Όπως προαναφέρθηκε, κατά το έτος 2013 υποβλήθηκαν 43 αιτήσεις μεσολάβησης για διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου, από τις οποίες οι Μεσολαβητές χειρίστηκαν τις 42, δεδομένου ότι, η μία τέθηκε στο αρχείο:

- 2, ήτοι ποσοστό 4,76%, έληξαν θετικά, δηλαδή δεν πραγματοποιήθηκε η απεργία και
- 40, ήτοι ποσοστό 95,24%, έληξαν αρνητικά.

Οι αιτήσεις αφορούσαν επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα (τεχνικούς ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών κ.α.) και δημόσιο τομέα (εφοριακούς, τελωνειακούς, γιατρούς ΕΟΠΥΥ κ.ά.).

5.3. Συμπεράσματα

Κατά το 2013 δεν υπήρξε έντονο ενδιαφέρον για καθορισμό προσωπικού ασφαλείας, ενώ υπήρξε σημαντικός αριθμός προσφυγών για διεξαγωγή δημοσίου διαλόγου.

²⁹ Υποθέσεις: Δήμος Πατρέων, Δήμος Νεάπολης Συκεών (2), Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου.

³⁰ Υποθέσεις: Tosoh Hellas A.B.E., Γενική Ταχυδρομική Α.Ε.Ε., Δ.Ε.Η., Άσυλο Ανιάτων

6. Συσχετισμός των συλλογικών ρυθμίσεων του Ο.ΜΕ.Δ. με τις συλλογικές ρυθμίσεις της χώρας, κατά το έτος 2013

6.1. Ο αριθμός των συλλογικών ρυθμίσεων στη χώρα και στον Ο.ΜΕ.Δ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρεί το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας (Διεύθυνση Αμοιβής Εργασίας), το έτος 2013 οι συλλογικές ρυθμίσεις της χώρας, οι οποίες αποτελούν το άθροισμα των σ.σ.ε. που καταρτίστηκαν με απευθείας διαπραγματεύσεις των μερών και των σ.σ.ε. που καταρτίστηκαν μετά από προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ., ανέρχονται σε 433 και η κατανομή τους κατά είδος συλλογικής ρύθμισης αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 28															
Σύνολο συλλογικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας, έτος 2013															
	ΕΓΣΣΕ		Ομοιοεπαγγελματικές				Κλαδικές Εθνικές Τοπικές		Επιχειρησιακές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
			Εθνικές		Τοπικές										
	ΣΣ Ε	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ + ΔΑ	ΣΣΕ	Δ.Α.		
2013	1	-	5	-	10		8		409	-	433		433	100%	-

Από τις 433 σ.σ.ε. που συνήφθησαν σε όλη τη χώρα, οι 15 είναι ομοιοεπαγγελματικές, οι 8 κλαδικές, οι 409 επιχειρησιακές και 1 η ΕΓΣΣΕ. Όπως προκύπτει από το συνδυασμό του Πίνακα 28 με τον Πίνακα 25, από αυτές, δημιουργήθηκαν μετά από προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ.:

- (α) 0 ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις,
- (β) 0 κλαδικές συλλογικές ρυθμίσεις, και
- (γ) 2 επιχειρησιακές συλλογικές ρυθμίσεις.

Σύμφωνα, επίσης, με τα στοιχεία που τηρεί το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας (Διεύθυνση Αμοιβής Εργασίας), από τις 409 επιχειρησιακές σ.σ.ε. που καταρτίστηκαν στη χώρα, οι 216 έχουν καταρτισθεί με τη σύμπραξη ενώσεων προσώπων (άρθρο 37 ν.4024/2011), με απευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, χωρίς προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ..

6.2. Συμπεράσματα

Από τα στοιχεία που παρατέθηκαν για το έτος 2013, συνάγονται τα ακόλουθα:

- (α) Η πλειοψηφία των σ.σ.ε., που συνήφθησαν στη χώρα, δημιουργήθηκαν μετά από απευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.

(β) Από το συνδυασμό των Πινάκων 1 και 2 προκύπτει ότι, οι κλαδικές και οι ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις (εθνικές + τοπικές) κάλυπταν, κατά την περίοδο 1992-2010, ένα σημαντικό αριθμό των κατ' έτος συλλογικών ρυθμίσεων στη χώρα, ήτοι ποσοστό 52,7%. Αντίστοιχα, ο Ο.ΜΕ.Δ., κατά την ίδια ως άνω περίοδο 1992-2010, κάλυπτε κατά μέσο όρο το 50% των πιο πάνω αναφερομένων ρυθμίσεων, (βλ. Πίνακα 2).

Ακολουθεί συγκριτικός πίνακας, όπου για την ίδια ως άνω χρονική περίοδο 1992-2010, απεικονίζονται οι συλλογικές ρυθμίσεις (κλαδικές & ομοιοεπαγγελματικές), σε σχέση με το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων όλης της χώρας. (Πίνακας 29).

Πίνακας 29			
Συγκριτικός πίνακας των συλλογικών ρυθμίσεων (κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών), σε σχέση με το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων όλης της χώρας			
Έτος	Σύνολο συλλογικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας (ΣΣΕ +ΔΑ), ήτοι: (ΕΓΣΣΕ + κλαδικές +ομοιοεπαγγελματικές +επιχειρησιακές)	Σύνολο κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας	Ποσοστό των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων σε σχέση με το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων όλης της χώρας
1992	203	133	65,52%
1993	310	202	65,16%
1994	324	202	62,35%
1995	272	161	59,19%
1996	428	182	42,52%
1997	333	256	76,88%
1998	350	205	58,57%
1999	279	159	56,99%
2000	339	210	61,95%
2001	303	153	50,50%
2002	404	216	53,47%
2003	338	165	48,82%
2004	450	223	49,56%
2005	440	186	42,27%
2006	455	223	49,01%
2007	361	152	42,11%
2008	462	231	50,00%
2009	347	120	34,58%
2010	352	113	32,10%
ΣΥΝΟΛΟ	6750	3492	51,73%

Ο μέσος όρος των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων, της περιόδου 1992-2010, σε σχέση με το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων όλης της χώρας είναι :	52,71%
---	---------------

Με τις αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου των ετών 2011 - 2013 και την κάθετη μείωση του αριθμού των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας, επιδεινώθηκε αντιστοίχως δραματικά και η προσφυγή στις υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας για τη σύναψη των ανωτέρω ρυθμίσεων. (βλ. Πίνακα 30).

Πίνακας 30					
ΈΤΟΣ	Σύνολο χώρας (Ε.Γ.Σ.Ε.Ε. + Κλαδικές + Ομοιοεπαγ- γελματικές + Επιχειρησιακές)	Σύνολο Κλαδικών & Ομοιοεπαγ- γελματικών σε επίπεδο χώρας	Ποσοστό Κλαδικών & Ομοιοεπαγ/κών σε σχέση με το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας	Σύνολο Κλαδικών & Ομοιοεπαγ/κών στον Ο.ΜΕ.Δ.	Ποσοστό Ο.ΜΕ.Δ. σε σχέση με Κλαδικές & Ομοιοεπ/κές σε επίπεδο χώρας
2010	352	113	32 %	92	81,4 %
2011	242	63	26 %	23	36,5 %
2012	1012	37	3,7 %	9	24 %
2013	433	23	5,3 %	0	0 %

Ολοκληρώνοντας, επισημαίνουμε ότι, κατά το έτος 2013 (βλ. Πίνακα 28), από το σύνολο των 433 συλλογικών ρυθμίσεων σε επίπεδο χώρας, οι 409, ήτοι ποσοστό 94,5% , αφορούν επιχειρησιακές σ.σ.ε. και οι 23, ήτοι ποσοστό μόλις 5,3%, αφορούν κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές ρυθμίσεις (εθνικές + τοπικές).

Ως επακόλουθο αυτής της συρρίκνωσης, ήταν και η δραματική μείωση της προσφυγής στις υπηρεσίες του Ο.ΜΕ.Δ. και κατά συνέπεια η μη ύπαρξη κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων, για τις οποίες κατ' εξοχήν προσέφευγαν τα ενδιαφερόμενα μέρη στις υπηρεσίες του Οργανισμού.

- (γ) Διαιτητικές αποφάσεις δεν εκδόθηκαν το έτος 2013, λόγω του νομοθετικού πλαισίου που απαιτεί προσφυγή στη διαιτησία με κοινή συμφωνία των μερών.

II. Το εκπαιδευτικό έργο

Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Ο.ΜΕ.Δ. (βασικός νόμος 1876/1990 και νεότερες ρυθμίσεις), κύριος σκοπός και αποστολή του Οργανισμού ορίζεται η υποστήριξη των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων, με την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας.

Για την αποτελεσματικότερη επίτευξη του σκοπού αυτού, ο Ο.ΜΕ.Δ. από της ιδρύσεώς του διοργανώνει εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δραστηριότητες, στο πλαίσιο της συμπληρωματικής λειτουργίας της Εκπαίδευσης. Η Εκπαίδευση που παρέχει ο Ο.ΜΕ.Δ. έχει τη ρητή στήριξη και του νόμου 3899/2010, το άρθρο 14 παρ. 2β, του οποίου ορίζει ότι, για την εκπλήρωση του σκοπού του, ο Ο.ΜΕ.Δ. «... διεξάγει ενημερωτικά και εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται κυρίως σε εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και οργανώσεις εργοδοτών, για θέματα συλλογικών διαπραγματεύσεων, εργασιακών σχέσεων και οικονομίας της εργασίας...».

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Οργανισμού απευθύνονται :

- A) στα Μέλη των Σωμάτων Μεσολαβητών και Διαιτητών – *Εσωτερικά Σεμινάρια*,
- B) στους εκπροσώπους συνδικαλιστικών Οργανώσεων των Εργαζομένων και Οργανώσεων των Εργοδοτών – *Κεντρικά και Περιφερειακά Σεμινάρια*.

Η θεματολογία των σεμιναρίων επικεντρώνεται σε ζητήματα νομικού, οικονομικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, που θεωρούνται καθοριστικής σημασίας για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, τον κοινωνικό διάλογο και την προώθηση της εργασιακής ειρήνης. Ειδικότερα:

Στα *Εσωτερικά Σεμινάρια*, οι Μεσολαβητές και οι Διαιτητές έχουν την ευκαιρία να ενημερώνονται, να αναλύουν και να συζητούν κάθε νέα εξέλιξη στο πεδίο της εργατικής νομοθεσίας, αλλά και να εξετάζουν τις επιδράσεις των οικονομικών φαινομένων, ρυθμίσεων και εξελίξεων στη διαμόρφωση του επίκαιρου κάθε φορά πεδίου δραστηριοποίησής τους. Σκοπός αυτής της διαρκούς επιμόρφωσης είναι η επίτευξη ετοιμότητάς τους για τον πλέον κατάλληλο και επιτυχή χειρισμό περιπτώσεων Μεσολάβησης σε συλλογική διαπραγμάτευση, Κοινωνικού Διαλόγου, Ρύθμισης διαφορών, κ.ά., φορέων που προσφεύγουν στον Ο.ΜΕ.Δ..

Στα *Κεντρικά Σεμινάρια*, ο στόχος είναι να διευρυνθεί η συζήτηση πάνω σε επίκαιρα και ειδικά ζητήματα νομικού και οικονομικού περιεχομένου, με την επιστημονική παρέμβαση ειδικών στα υπό συζήτηση θέματα, Καθηγητών Πανεπιστημίων ή/και εμπειρογνομόνων της αγοράς και συνεργατών των

Ερευνητικών - Επιμορφωτικών Ινστιτούτων των συνδικαλιστικών Οργανώσεων των Εργαζομένων και των Οργανώσεων των Εργοδοτών, επιπροσθέτως της κατάθεσης των επιστημονικών και εξειδικευμένων στο πεδίο των Σ.Σ.Ε. γνώσεων και απόψεων των μελών των Σωμάτων Μεσολαβητών και Διαιτητών.

Επίσης, στο πλαίσιο των Κεντρικών σεμιναρίων επιδιώκεται να ακουσθεί η εμπειρία των άμεσα ενδιαφερομένων, τους οποίους επηρεάζουν οι αποφάσεις της Πολιτείας που αφορούν το θεσμικό και οικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου καλούνται να εργασθούν, να παράγουν, να λάβουν και να προσφέρουν εργασία και, ταυτόχρονα, να αντιμετωπίσουν στην πράξη τις επιπτώσεις των αποφάσεων αυτών. Στο σημείο αυτό, οι απόψεις και οι προτάσεις που διατυπώνονται από τους εκπροσώπους των τριτοβάθμιων Οργανώσεων των Κοινωνικών Εταίρων, αλλά και μελών τους, προσδίδουν εξαιρετικό ενδιαφέρον και χρησιμότητα στην όλη συζήτηση.

Στα *Περιφερειακά Σεμινάρια*, κύριος στόχος είναι η ενημέρωση των τοπικών εκπροσώπων των οργανώσεων των Κοινωνικών Εταίρων που εδρεύουν στην Περιφέρεια, σε θέματα συλλογικών διαπραγματεύσεων, επίλυσης διαφορών, εργασιακών σχέσεων, καθώς και σε ζητήματα νομικού και οικονομικού περιεχομένου και χαρακτήρα, που προκύπτουν και επηρεάζουν την τοπική κοινωνία. Η δυνατότητα που παρέχεται στους τοπικούς εκπροσώπους των φορέων των εργαζομένων και της εργοδοσίας, αλλά και άλλων σημαντικών συντελεστών της τοπικής αγοράς εργασίας και της κοινωνίας, να εκφράσουν απόψεις και προτάσεις, αλλά παράλληλα να διευκρινίσουν και τα σημεία που δημιουργούν τριβές, σύμφωνα με την εμπειρία τους, αποτελεί μοναδικής σημασίας πηγή άντλησης αντικειμενικών και ρεαλιστικών πληροφοριών, η αξιοποίηση των οποίων μπορεί να συνδράμει θετικά προς την κατεύθυνση λήψης εφαρμόσιμων και πρόσφορων λύσεων στα προβλήματα που δημιουργεί η κρίση, τόσο στο πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων, όσο και στο πλαίσιο αποφάσεων της Πολιτείας.

Σκοπός του εκπαιδευτικού έργου έτους 2013

Η Επιτροπή Εκπαίδευσης του Ο.ΜΕ.Δ. (Εσωτερικός Κανονισμός: απόφαση Δ.Σ., Πρακτικό 565 / 29.3.2012, ορισμός και σύνθεση της Επιτροπής), στο πλαίσιο των έξι (6) συνεδριάσεων που πραγματοποίησε εντός του έτους 2013, αποφάσισε την πραγματοποίηση μιας σειράς εσωτερικών σεμιναρίων, καθώς επίσης και την υλοποίηση δύο (2) Ημερίδων στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, με σκοπό την παρουσίαση της μελέτης που εκπόνησε ο Ο.ΜΕ.Δ. και που αφορά στις «Συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα τα έτη 2011 και 2012-Τάσεις, τομές και προοπτικές».

Τα σεμινάρια που εγκρίθηκαν προς υλοποίηση αποσκοπούσαν να επιφέρουν στην πράξη το επιδιωκόμενο ωφέλιμο αποτέλεσμα, πάνω σε επίκαιρα κάθε φορά ζητήματα. Ως εκ τούτου, έμφαση δόθηκε στη συνεχή περαιτέρω επιμόρφωση

των μελών των ειδικών Σωμάτων Μεσολάβησης και Διαιτησίας και στην περαιτέρω εμβάθυνση εκ μέρους τους στις διαμορφούμενες καταστάσεις, ώστε να είναι σε θέση να χειρίζονται κάθε περίπτωση που θα ερχόταν στον Ο.ΜΕ.Δ., με απολύτως επίκαιρη γνώση και με την ευελιξία που προσφέρει η εμπλουτισμένη με τις εμπειρίες αξιόλογων συνεργατών, ικανότητα χειρισμού περιπτώσεων.

Με γνώμονα αυτή τη λογική, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε το πρόγραμμα που αναφέρεται στο συνοπτικό Πίνακα που ακολουθεί. Η μελέτη του Πίνακα αυτού επιτρέπει τη διαπίστωση ότι η Επιτροπή Εκπαίδευσης επέλεξε να επενδύσει στη σε βάθος εξειδικευμένη επιμόρφωση των Μεσολαβητών και Διαιτητών, επιλογή που συνάδει απολύτως με την πολιτική αναβάθμισης και εμπλουτισμού των επιστημονικών και επαγγελματικών προσόντων των πολιτών σε περιόδους κρίσης, όπως αυτή που βιώνει η Ελληνική και Ευρωπαϊκή κοινωνία, έτσι ώστε στο μέλλον, η αξιοποίηση της επένδυσης αυτής να μπορεί να φέρει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα, τόσο σε επίπεδο επίλυσης διαφορών, όσο και σε επίπεδο συνδρομής της Πολιτείας - αν το θελήσει - για τη βέλτιστη και πλέον ωφέλιμη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που θα απαιτηθεί, για την ενίσχυση των προσπαθειών για πραγματική ανάπτυξη, κοινωνικό και εργασιακό εκσυγχρονισμό και κοινωνική ειρήνη.

Η παρουσίαση της μελέτης με τίτλο «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα κατά τα έτη 2011-2012, Τάσεις-τομές-προοπτικές» που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, τον Απρίλιο και το Νοέμβριο του 2013 αντίστοιχα, σκοπό είχε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να λάβουν έγκυρη και τεκμηριωμένη ενημέρωση για την παρούσα κατάσταση στο πεδίο των συλλογικών διαπραγματεύσεων και να έχουν τη δυνατότητα να διατυπώσουν τους προβληματισμούς και τις απόψεις τους.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έτους 2013

ΘΕΜΑ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
13.3.2013		
<i>Εσωτερικό σεμινάριο</i> «Παρουσίαση του νέου θεσμικού πλαισίου στο πεδίο του εργατικού δικαίου, Νόμος 4093/2012»	Κ. Παπαδημητρίου Εισηγητής	Αν. Καθηγητής Εργατικού Δικαίου Νομικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Διαιτητής
13.4.2013		
<i>Ημερίδα Αθήνας</i> «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα τα έτη 2011 και 2012 Τάσεις, τομές και προοπτικές»	Κ. Παπαδημητρίου Εισηγητής Χρ. Ιωάννου Εισηγητής Στρογγυλό Τραπέζι Α. Ζησιμόπουλος Χάρης Κυριαζής Γιώργος Καββαθάς Παύλος Πολιτάκης Γεώργιος Γεωργακόπουλος Νικόλαος Κωστόπουλος Παναγιώτης Κυριακούλιας	Αν. Καθηγητής Εργατικού Δικαίου Νομικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Διαιτητής Δρ. Οικονομολόγος, Μεσολαβητής Πρόεδρος Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ. Σ.Ε.Β. - Εκτελ. Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος Εκτελεστικής Επιτροπής Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. – Πρόεδρος Ε.Σ.Ε.Ε. – Αν. Οικονομικός Επόπτης Γ.Σ.Ε.Ε. – Μέλος Διοίκησης Γ.Σ.Ε.Ε. – Μέλος Διοίκησης Γ.Σ.Ε.Ε. – Υπεύθυνος Γραμματείας Ανέργων
25.9.2013		
<i>Εσωτερικό σεμινάριο</i> «Παρουσίαση υπόθεσης Μεσολάβησης για τους όρους αμοιβής και εργασίας λογιστών και βοηθών λογιστών 2012-2013»	Χρ. Ιωάννου Εισηγητής	Δρ. Οικονομολόγος, Μεσολαβητής
9.10.2013		
<i>Εσωτερικό σεμινάριο</i> «Νομοθετικές μεταβολές σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο την εποχή των μνημονίων»	Όλγα Αγγελοπούλου Εισηγητής	Δικηγόρος, Μεσολαβητής

23.10.2013		
<i>Εσωτερικό σεμινάριο</i> «Διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης στην ελληνική εργατική νομοθεσία και εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο»	Ιωάννης Καρούζος Εισηγητής	Δικηγόρος, Μεσολαβητής
2.11.2013		
<i>Ημερίδα Θεσσαλονίκης</i> «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα τα έτη 2011 και 2012 Τάσεις, τομές και προοπτικές»	Κ. Παπαδημητρίου Εισηγητής Χρ. Ιωάννου Εισηγητής Στρογγυλό Τραπέζι Α. Ζησιμόπουλος Θ. Δεληγιαννάκης Ρένα Μπαρδάνη Ιωάννης Παπαργύρης Παντελής Φιλιππίδης Νικόλαος Ζωητός Παν. Τσαραμπουλίδης Δημήτριος Σιαμπάνης Ανδρέας Στοϊμενίδης	Αν. Καθηγητής Εργατικού Δικαίου Νομικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Διαιτητής Δρ. Οικονομολόγος, Μεσολαβητής Πρόεδρος Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ. Αν. Πρόεδρος Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ. Σ.Ε.Β. – Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β. Γ.Σ.Ε.ΒΕ.Ε. – Αντιπρόεδρος Ε.Σ.Ε.Ε. – Πρόεδρος Ομοσπονδίας Εμπορικών Συλλόγων Κεντρικής, Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης Σ.Ε.Τ.Ε. - Εκπρόσωπος Σ.Ε.Τ.Ε. Γ.Σ.Ε.Ε. – Μέλος Διοίκησης, Πρόεδρος Ε.Κ.Θ. Γ.Σ.Ε.Ε. – Οργανωτικός Γραμματέας Ε.Κ.Θ. Γ.Σ.Ε.Ε. – Μέλος Διοίκησης, Πρόεδρος Ομοσπονδίας Συλλόγων Εργαζομένων Τεχνικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.Τ.Ε.Ε.)
11.12.2013		
<i>Εσωτερικό σεμινάριο</i> «Οικονομικά ζητήματα που αναφύονται στις συλλογικές διαπραγματεύσεις» (ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων, μισθολογικό και μη μισθολογικό κόστος, ανάγνωση-αξιολόγηση οικονομικών στοιχείων, κ.λπ.)	Θεόδωρος Κουτρούκης Εισηγητής	Δρ. Οικονομολόγος, Διαιτητής

Αποτελέσματα, συμπεράσματα, προοπτικές

Με πλήρη επίγνωση της κρίσιμης οικονομικά συγκυρίας, το κόστος της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του Οργανισμού διαμορφώθηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με την προσπάθεια να επικεντρώνεται σε πλήρη εκμετάλλευση των δομών του Ο.ΜΕ.Δ. και περιορισμό όλων των λοιπών παραμέτρων κόστους, στα απολύτως απαραίτητα.

Η πραγματοποίηση των δύο Ημερίδων που προαναφέρθηκαν, απέσπασε άριστες κριτικές για την επιλογή και την σε βάθος εξέταση των θεμάτων που αναπτύχθηκαν. Οι συμμετέχοντες διατύπωσαν ποικιλοτρόπως τη θετική τους αποδοχή και εκτίμηση, επιπροσθέτως δε και την ανάγκη για ανάπτυξη παρόμοιων θεμάτων στο άμεσο μέλλον.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι, όπως προκύπτει τόσο από σποραδικά αιτήματα, όσο και μέσα από τις επίμονες και τεκμηριωμένες προτάσεις των συμμετεχόντων στις Ημερίδες Αθήνας και Θεσσαλονίκης, η εκπαίδευση, ενημέρωση και επιμόρφωση που παρέχει ο Ο.ΜΕ.Δ. πρέπει να επεκταθεί και να καλύψει τις ανάγκες των ενδιαφερομένων σε όλη την Ελλάδα. Αίτημα και ανάγκη που θα εξετασθεί στο πλαίσιο σχεδιασμού του εκπαιδευτικού προγράμματος έτους 2014, σε συσχετισμό πάντα με τις τρέχουσες συνθήκες.

Το ανωτέρω ζητούμενο δεν περιορίζεται στις διαπιστώσεις μόνο των Μεσολαβητών και Διαιτητών από τη μία πλευρά, και των εκπροσώπων εργοδοτών και εργαζομένων από την άλλη. Υπάρχει ένα τρίτος άξονας, εξαιρετικά σημαντικός στη λειτουργία της αγοράς εργασίας, αυτός του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, τα στελέχη της οποίας δηλώνουν ότι αποκομίζουν σημαντικό όφελος για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, από την αναλυτική επεξεργασία των ζητημάτων της επικαιρότητας στο πεδίο των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των εργασιακών σχέσεων, που πραγματοποιείται στα Κεντρικά και Περιφερειακά Σεμινάρια του Ο.ΜΕ.Δ.. Επομένως, ο Οργανισμός, στο πλαίσιο που θεσμικά επιτρέπει ο ρόλος του, μπορεί να μεταλαμπαδεύσει τις εμπειρίες και τη συσσωρευμένη γνώση του προς την ανωτέρω κατεύθυνση, όπως πολλές φορές έχει πράξει, ωφέλιμα για την Πολιτεία και τους συμμετέχοντες, στο παρελθόν.

Αυτονόητο είναι ότι, κάθε ενέργεια που θα ενταχθεί στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό εκπαιδευτικής δραστηριότητας του Οργανισμού για το έτος 2014, θα λάβει υπόψη τις απόψεις και προτάσεις των μελών των ειδικών Σωμάτων Μεσολαβητών και Διαιτητών και θα επιζητήσει τη συγκέντρωση προτάσεων κάλυψης εκπαιδευτικών αναγκών των μελών τους από τους τριτοβάθμιους φορείς – Οργανώσεις Εργοδοτών και συνδικαλιστικές Οργανώσεις των Εργαζομένων. Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν θα τύχουν επεξεργασίας και στη συνέχεια η Επιτροπή Εκπαίδευσης θα υποβάλει κατάλληλες εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.

III. Το ερευνητικό έργο

Σκοπός των ερευνών είναι η υποστήριξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων και τα αποτελέσματά τους είναι στη διάθεση των μερών, των Μεσολαβητών και των Διαιτητών, για τη διαμόρφωση και τεκμηρίωση των αιτημάτων, των προτάσεων και αποφάσεών τους, καθώς και στη διάθεση των εμπειρογνομόνων που αναλαμβάνουν να τους υποστηρίξουν. Παράλληλα είναι αξιοποιήσιμα για την εκπόνηση περαιτέρω ερευνών και μελετών.

1. Ο εντοπισμός, η καταγραφή και η κατηγοριοποίηση της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων επί των συλλογικών ρυθμίσεων.

Η έρευνα αυτή ξεκίνησε το 2005 και τα έτη 2008 και 2013 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες, που αφορούσαν την καταγραφή και κατηγοριοποίηση της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων επί θεμάτων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων και κάλυπταν τις περιόδους ετών 1992-2006 και 2007-2010 αντίστοιχα.

Η έρευνα, συνεχίστηκε με την καταγραφή και κατηγοριοποίηση της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων ετών 2011, 2012 και 2013, η οποία περιλαμβάνει και αποφάσεις, που έχουν εκδοθεί με το νέο θεσμικό πλαίσιο για τις συλλογικές ρυθμίσεις (σ.σ.ε. και δ.α.), αρχής γενομένης από τη δημοσίευση του ν. 3899/2010.

2. Μελέτη – έρευνα με θέμα: «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στον Ο.ΜΕ.Δ. τα έτη 2011-2012, τάσεις - τομές - προοπτικές»

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.ΜΕ.Δ. ανέθεσε, το έτος 2012, την πιο πάνω μελέτη – έρευνα σε ομάδα Μεσολαβητών και Διαιτητών. Η μελέτη αυτή είχε ως αντικείμενο την εξέλιξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα κατά τα έτη 2011 και 2012, εντός και εκτός Ο.ΜΕ.Δ., υπό το φως των νομοθετικών και θεσμικών αλλαγών της περιόδου αυτής. Ειδικότερα, είχε ως σκοπό να αξιολογήσει τις πρακτικές επιπτώσεις αυτών των αλλαγών, μέσα από την περιγραφή, την ανάλυση και την αποτίμηση των εξελίξεων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, όπως αυτές οι επιπτώσεις μορφοποιήθηκαν στην πράξη, αφενός μέσω των σ.σ.ε. κάθε είδους που ρύθμιζαν τους όρους αμοιβής και εργασίας στην Ελλάδα και αφετέρου εντός και εκτός διαδικασιών μεσολάβησης και διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ., κατά τη διάρκεια του 2011 και 2012.

Η μελέτη αυτή βασίστηκε:

- πρώτον, στην ανάλυση της συνολικής εικόνας των αποτελεσμάτων των συλλογικών διαπραγματεύσεων, όπως εξελίχθηκαν εντός και εκτός των διαδικασιών του Ο.ΜΕ.Δ., κατά τα έτη 2011 και 2012,

- δεύτερον, στην ανάλυση του περιεχομένου του συνόλου των σ.σ.ε. που συνήφθησαν στη διάρκεια του 2012,
- τρίτον, στην ανάλυση του συνόλου των υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα έτη 2011 και 2012 και
- τέταρτον, στην δειγματοληπτική ανάλυση υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. τα έτη 2009 και 2010 και τη σύγκρισή τους ως προς τις διαπραγματευτικές συμπεριφορές με εκείνες των ετών 2011 και 2012.

Η μελέτη περιλαμβάνει τρεις (3) ενότητες. Στην πρώτη αναλύονται οι αλλαγές στη δομή των συλλογικών διαπραγματεύσεων και στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές των μερών κατά την περίοδο 2011 – 2012. Στη δεύτερη αναλύονται οι αλλαγές στο περιεχόμενο των σ.σ.ε. που συνάπτονται, ως αποτέλεσμα των συλλογικών διαπραγματεύσεων το 2011 – 2012. Στην τρίτη ενότητα εξετάζεται η επιρροή του Ο.ΜΕ.Δ. σε αυτές τις διαδικασίες.

Οι πρώτες ενδείξεις για την εξέλιξη των συλλογικών διαπραγματεύσεων κατά τη διάρκεια του έτους 2012 συνέτειναν στην επιβεβαίωση των πρώτων εκτιμήσεων των ασχολούμενων με τις εργασιακές σχέσεις, στο ότι οι αλλαγές που επήλθαν με τον ν. 4046/2012 και την ΠΥΣ 6/2012, συνέβαλαν στο να μεταβληθούν άρδην οι παράμετροι και οι διαδικασίες των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην ελληνική οικονομία.

Αναλυτικότερα, υποχωρεί ο βαθμός ανανέωσης κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων, βάσει των οποίων ρυθμίζονταν οι όροι αμοιβής και εργασίας σε ευρύτατους κλάδους της ελληνικής οικονομίας και πολλαπλασιάζεται ο αριθμός των επιχειρησιακών σ.σ.ε., που συνάπτονται κυρίως με ενώσεις προσώπων. Οι επιχειρησιακές σ.σ.ε. ενώ αποτελούσαν τα προηγούμενα χρόνια, μηχανισμό βελτίωσης των αποδοχών, το 2011 - 2012 αποτελούν κυρίως μηχανισμό εφαρμογής μείωσης των αποδοχών, με κεντρική τάση την προσαρμογή στα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.

Η πρώτη καταγραφή των στοιχείων για την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας το έτος 2011, που περιελήφθη στην Ετήσια Έκθεση του Ο.ΜΕ.Δ. έτους 2011, κατέδειξε ποσοτική μείωση των σχετικών αιτήσεων για μεσολάβηση και διαιτησία κατά το έτος αυτό, σε σύγκριση με τα αμέσως προηγούμενα έτη. Η μείωση αυτή το έτος 2012 επιδεινώθηκε.

Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2013. Αποτελεί την πρώτη μελέτη στο συγκεκριμένο θέμα πανελλαδικά και στηρίχθηκε σε πρωτογενή έρευνα η οποία άντλησε τα δεδομένα της από τις συλλογικές ρυθμίσεις 2011 – 2012, που έχουν καταγραφεί και αποδελτιωθεί από τον Ο.ΜΕ.Δ., με ένα μεγάλο αριθμό παραμέτρων, όπως τα ονόματα των επιχειρήσεων, ημερομηνία υπογραφής, ημερομηνία έναρξης

και λήξης της συλλογικής ρύθμισης, ο κλάδος της οικονομικής δραστηριότητας, ανάλυση του κειμένου τους (αποδοχές, επιδόματα, θεσμικοί όροι κ.α.).

Η πρωτοποριακή αυτή μελέτη, επεδίωξε και κατόρθωσε, σε μεγάλο βαθμό, να αξιολογήσει και να καταγράψει τις διαγραφείσες κατά την περίοδο 2011 – 2012 εξελίξεις και τάσεις στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, στη δομή και το περιεχόμενό τους και στις διαπραγματευτικές συμπεριφορές των μερών, όπως αυτές μορφοποιήθηκαν υπό το φως των νομοθετικών και θεσμικών αλλαγών της αντίστοιχης περιόδου.

IV. Οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων - Τα ηλεκτρονικά αρχεία

Στον Ο.ΜΕ.Δ. έχουν δημιουργηθεί ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, οι οποίες συνεχώς τροφοδοτούνται, ενημερώνονται, επικαιροποιούνται και εμπλουτίζονται με νέα στοιχεία ενώ γίνονται συνεχείς προσπάθειες βελτίωσής τους.

Οι ηλεκτρονικές βάσεις περιέχουν πλήθος στοιχείων και αφορούν τις συλλογικές ρυθμίσεις, που καταρτίστηκαν είτε με απ' ευθείας διαπραγματεύσεις είτε μετά από προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ., και διαιτητικές αποφάσεις (οι οποίες, όπως είναι γνωστό, εκδίδονται μόνο μετά από προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ.) και δημιουργήθηκαν πρωτίστως με σκοπό να ενισχύσουν την τεκμηρίωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, είτε διενεργούνται απευθείας μεταξύ των ενδιαφερομένων είτε διενεργούνται με την υποστήριξη Μεσολαβητών και Διαιτητών.

Συγχρόνως, όμως, επιτελούν και άλλες λειτουργίες. Αποτελούν ιστορικό αρχείο, τόσο για το έργο του Ο.ΜΕ.Δ. όσο και γενικά για την πορεία των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας και, ουσιαστικά, είναι το αποτέλεσμα πρωτογενούς έρευνας επί των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας, όπως κατά περίπτωση αναφέρεται και στις παραγράφους που ακολουθούν, και συνιστούν πολύτιμο υλικό αξιοποιήσιμο ποικιλοτρόπως για τη διενέργεια ερευνών και μελετών επί πλήθους θεμάτων, σε σχέση με τις εργασιακές σχέσεις, ως νομικά, οικονομικά και κοινωνικά φαινόμενα, αλλά και άλλων.

Οι βάσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

- (α) Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο όλων των υποθέσεων για τις οποίες υποβλήθηκε αίτηση παροχής υπηρεσιών μεσολάβησης και διαιτησίας στον Ο.ΜΕ.Δ. (βλ. παρακάτω παρ. 2).
- (β) Ηλεκτρονικό αρχείο των κειμένων των εθνικών γενικών, κλαδικών (εθνικών και τοπικών) και ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας από το έτος 2000, προσβάσιμο από την ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ. (βλ. παρακάτω παρ. 1.1, 1.5).

- (γ) Ηλεκτρονικό αρχείο που περιλαμβάνει την κωδικοποίηση των όρων των εθνικών γενικών, κλαδικών (εθνικών και τοπικών) και ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας, προσβάσιμο από την ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ.. (βλ. παρακάτω παρ. 1.2, 1.5).
- (δ) Ηλεκτρονικό αρχείο των συλλογικών ρυθμίσεων (εθνικών γενικών, κλαδικών, ομοιοεπαγγελματικών και επιχειρησιακών) της χώρας της περιόδου 1996 - 2011 (βλ. παρακάτω παρ. 1.3).
- (ε) Ηλεκτρονικό αρχείο όλων των συλλογικών ρυθμίσεων (εθνικών γενικών, κλαδικών, ομοιοεπαγγελματικών και επιχειρησιακών) της χώρας, για τα έτη 2012-2013, με πλήρη ανάλυση των οικονομικών και θεσμικών δεδομένων εκάστης ρύθμισης (βλ. παρακάτω παρ. 1.4).
- (στ) Ηλεκτρονικό αρχείο που περιλαμβάνει τους πίνακες αποδοχών των εθνικών γενικών, κλαδικών (εθνικών και τοπικών) και ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας, προσβάσιμο από την ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ. (βλ. παρακάτω 1.5).

Οι βάσεις αυτές ενημερώνονται συνεχώς μέχρι σήμερα, με την ενημέρωσή τους να αποτελεί μεγάλο μέρος των εργασιών του Ο.ΜΕ.Δ., επειδή απαιτεί μελέτη και προσεκτική ανεύρεση και, σε μεγάλο μέρος, τον χαρακτηρισμό των στοιχείων που καταχωρούνται.

1. Οι ηλεκτρονικές βάσεις που αφορούν στις συλλογικές ρυθμίσεις (σ.σ.ε./δ.α.)

1.1. Η κατηγοριοποίηση, η καταγραφή και η αρχειοθέτηση των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας

Από το έτος 2000 κατηγοριοποιούνται και καταχωρούνται σε αρχείο τα κείμενα του συνόλου των συλλογικών ρυθμίσεων, εθνικών γενικών, κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών (σε εθνικό και τοπικό επίπεδο), ήτοι των σ.σ.ε., που καταρτίστηκαν είτε με απευθείας διαπραγματεύσεις είτε μετά από προσφυγή στον Ο.ΜΕ.Δ., και των διαιτητικών αποφάσεων. Το μεγαλύτερο μέρος των παραπάνω συλλογικών ρυθμίσεων συνοδεύεται από πίνακες των αποδοχών που προβλέπει η οικεία συλλογική ρύθμιση (βλ. παρακάτω παρ. 1.5). Μέσω του αρχείου αυτού μπορεί να ανευρεθεί αμέσως η συλλογική ρύθμιση, που αφορά συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας ή επάγγελμα εργαζομένων, με χρονολογική καταχώρηση από το έτος 2000 και έπειτα.

1.2. Η κωδικοποίηση των όρων των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας

Στον Ο.ΜΕ.Δ. τηρείται ηλεκτρονικό αρχείο που περιλαμβάνει την κωδικοποίηση των όρων των εθνικών γενικών, κλαδικών (εθνικών και τοπικών) και ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) συλλογικών ρυθμίσεων όλης της χώρας.

Το αρχείο συνοδεύεται από ένα εξειδικευμένο πληροφοριακό εργαλείο, που έχει ονομαστεί «θησαυρός» και βοηθά στην αναζήτηση των συλλογικών ρυθμίσεων, με βάση τα είδη των αμοιβών, τα επιδόματα και τις άλλου είδους παροχές, που θεσπίζονται στις κωδικοποιημένες συλλογικές ρυθμίσεις, ενώ παρέχεται και η δυνατότητα επισήμανσης του κάθε λήμματος στο κωδικοποιημένο κείμενο. Η ενημέρωση του «θησαυρού» έχει καλύψει τις συλλογικές ρυθμίσεις που περιελήφθησαν στην τελευταία έντυπη έκδοση του έργου της κωδικοποίησης έτους 2006. Η επικαιροποίηση του εργαλείου αυτού για τα πρόσφατα έτη 2011 – 2013 καθίσταται δυσχερής, λόγω της εξαιρετικής συρρίκνωσης του πεδίου εφαρμογής του, ήτοι του μικρού αριθμού ύπαρξης κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συλλογικών ρυθμίσεων. Η κωδικοποίηση ξεκίνησε το έτος 1993 και καλύπτει σχεδόν το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας από το έτος 1975, σε κλαδικό και ομοιοεπαγγελματικό επίπεδο. Είναι ανεπίσημη και γι' αυτό δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα. Αποτελεί, όμως, ένα μοναδικό, για τα ελληνικά δεδομένα, εργαλείο συγκριτικής πληροφόρησης και γι' αυτό προβλέφθηκε η συνεχής ενημέρωση από τον Ο.ΜΕ.Δ. των κωδικοποιημένων κειμένων με τις τροποποιήσεις, που επέρχονται κατ' έτος. Συγχρόνως αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο έρευνας και συγκριτικής αξιολόγησης των συλλογικών ρυθμίσεων και πρωτογενές υλικό για περαιτέρω έρευνες και μελέτες. Το ηλεκτρονικό αρχείο είναι προσβάσιμο από την ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ. και κάθε φορά αναρτάται η πιο πρόσφατη κωδικοποίηση για κάθε συλλογική ρύθμιση με επισυναπτόμενους, στη συντριπτική πλειοψηφία των συλλογικών ρυθμίσεων, πίνακες αποδοχών του έτους κωδικοποίησης. Οι πίνακες καταρτίζονται από την υπηρεσία του Ο.ΜΕ.Δ., στις περιπτώσεις που δεν προσκομίζονται από τα μέρη.

Το Δεκέμβριο του 2013 ολοκληρώθηκε η επικαιροποίηση του έργου της κωδικοποίησης, η οποία συμπεριέλαβε και τις συλλογικές ρυθμίσεις έτους 2013. Το έργο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ..

Μέχρι σήμερα το σύνολο των κωδικοποιημένων κειμένων ανέρχεται σε 193.

Η κωδικοποίηση έχει, επίσης, εκδοθεί σε έντυπη μορφή σε έξι εκδόσεις (1995, 1996, 1998, 2001, 2005, 2006) και σε ηλεκτρονική μορφή οπτικού δίσκου (CD-ROM), σε δύο εκδόσεις 2005, 2007. Και με τις δύο μορφές είχε διανεμηθεί δωρεάν στους κοινωνικούς εταίρους, τους Μεσολαβητές και Διαιτητές, τα μέλη του Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ., καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο (εργαζόμενους, επιχειρήσεις, λογιστές κ.λπ.).

1.3. Η καταγραφή και η αποδελτίωση των συλλογικών ρυθμίσεων (σ.σ.ε. / δ.α.) της χώρας και του περιεχομένου τους

Το 2009 ξεκίνησε η δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων στην οποία καταχωρούνται το κείμενο και ποικίλα στοιχεία, που αφορούν το σύνολο των κλαδικών (εθνικών και τοπικών), ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) και επιχειρησιακών συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας από το έτος 1992.

Το ηλεκτρονικό αρχείο που έχει δημιουργηθεί δεν είναι ακόμη προσβάσιμο σε τρίτους.

Μέχρι σήμερα έχουν καταχωρηθεί στοιχεία που αφορούν συνολικά 5.488 συλλογικές ρυθμίσεις, των ετών 1996 - 2011 και είναι υπό καταχώρηση οι ρυθμίσεις των ετών 1992 - 1995. Για τα έτη 2012 και 2013, βλέπε 1.4. Μέσω των καταχωρήσεων έχουν καταγραφεί 1.995 συνδικαλιστικές οργανώσεις, εργοδοτικές και εργατικές, και επιχειρήσεις.

Η βάση είναι ιδιαίτερα σημαντική, ενόψει των στοιχείων που περιέχει, και η διαμόρφωσή της σκοπεύει στη δημιουργία αρχείου των επιμέρους στοιχείων κάθε συλλογικής ρύθμισης και του περιεχομένου της.

Η εγγραφή κάθε συλλογικής ρύθμισης περιέχει αναλυτικά τα στοιχεία της ταυτότητας της συλλογικής ρύθμισης, πληροφορίες σχετικά με το χρονικό και τοπικό πεδίο εφαρμογής της, τον κλάδο της οικονομίας στον οποίο εντάσσεται, τα επαγγέλματα ή τις ειδικότητες των εργαζομένων στους οποίους αφορά, τους βασικούς θεσμικούς και οικονομικούς όρους που περιέχει, τα στοιχεία κατάθεσης της ρύθμισης στην αρμόδια υπηρεσία και το πλήρες κείμενο της ρύθμισης με απεικόνιση (scanning) του πρωτοτύπου. Είναι υπό μελέτη η καταγραφή και άλλων στοιχείων.

Η κατάταξη των καταχωρημένων συλλογικών ρυθμίσεων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας γίνεται με βάση τη στατιστική ταξινόμηση των κλάδων (ΣΤΑΚΟΔ) από την Εθνική Στατιστική Αρχή της Ελλάδος. Αντίθετα, η καταγραφή των επαγγελμάτων και των ειδικοτήτων των εργαζομένων γίνεται όπως αυτά προσδιορίζονται στην οικεία συλλογική ρύθμιση, ενώ θα ακολουθήσει η ταξινόμηση και αυτών, σύμφωνα με το πρότυπο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής της Ελλάδος.

Η χρησιμότητα του αρχείου είναι πολλαπλή και σημαντική. Παρέχει τη δυνατότητα ευχερούς και αξιόπιστου εντοπισμού των στοιχείων που περιέχει η συλλογική ρύθμιση και τα οποία τη χαρακτηρίζουν και την κατηγοριοποιούν με περισσότερα κριτήρια. Περαιτέρω, και με την αξιοποίηση των στοιχείων αυτών παρίσταται ευχερής και ασφαλής η υποστήριξη και τεκμηρίωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, ιδίως σε επίπεδο κλάδου και επαγγέλματος. Τέλος, παρέχεται πλούσιο υλικό για τη διενέργεια ερευνών και μελετών σε ποικίλα θέματα, όπως η διαμόρφωση των εργασιακών σχέσεων, η εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών σε σχέση με την εργασία κ.λπ.

1.4. Η καταγραφή και η αποδελτίωση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (σ.σ.ε.) σε επίπεδο χώρας και του περιεχομένου τους, ετών 2012 και 2013.

Το έτος 2013, συνεχίστηκε η καταγραφή και αποδελτίωση όλων των συλλογικών ρυθμίσεων που αφορούν το έτος αυτό, όπου αποτυπώνονται οι αλλαγές που επέφεραν στις εργασιακές σχέσεις και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις οι νομοθετικές ρυθμίσεις (ν.4024/2011, 4046/2012 & υπ' αριθμ. 6/28.2.2012 Π.Υ.Σ.).

Ειδικότερα, έχουν καταγραφεί αναλυτικά 433 σ.σ.ε., ήτοι: 409 επιχειρησιακές, 14 εθνικές, κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές, και 10 τοπικές ομοιοεπαγγελματικές, με πηγή αναφοράς την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Η λεπτομερής καταγραφή αφορά ένα μεγάλο αριθμό παραμέτρων, όπως τα ονόματα των επιχειρήσεων, την ημερομηνία υπογραφής, έναρξης και λήξης της συλλογικής ρύθμισης, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και εκτενή ανάλυση του κειμένου (αποδοχές, επιδόματα, θεσμικοί όροι κ.λπ.). Σε περίπτωση όπου η ρύθμιση υπήρχε και σε προηγούμενο έτος, έγινε σύγκριση - όπου ήταν δυνατόν - και σημειώθηκαν οι διαφορές. Η ανωτέρω επεξεργασία καλύπτει το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων έτους 2013.

Τέλος, η καταγραφή ολοκληρώνεται με την επεξεργασία των δεδομένων και την παραγωγή χρήσιμων στατιστικών στοιχείων αποτυπωμένων σε ειδικά διαμορφωμένους πίνακες, ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων μέσω του κατάλληλου συνδυασμού των στοιχείων αυτών.

1.5. Πίνακες αποδοχών: Παρακολούθηση, καταγραφή, κατηγοριοποίηση των αποδοχών, που θεσπίζονται στις συλλογικές ρυθμίσεις (σ.σ.ε. & δ.α.) και δημιουργία πινάκων μισθολογικών ρυθμίσεων

Το μεγαλύτερο μέρος των εθνικών γενικών, κλαδικών (εθνικών και τοπικών) και ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) συλλογικών ρυθμίσεων, στις οποίες έγινε αναφορά παραπάνω (1.1.), και των κωδικοποιημένων εθνικών γενικών, κλαδικών (εθνικών και τοπικών) και ομοιοεπαγγελματικών (εθνικών και τοπικών) συλλογικών ρυθμίσεων, στις οποίες, επίσης, έγινε αναφορά παραπάνω (1.2.), συνοδεύεται από πίνακα των αποδοχών, που θεσπίζονται με καθεμία από τις συλλογικές αυτές ρυθμίσεις.

Από το 1997 ο Ο.ΜΕ.Δ. παρακολουθεί, καταγράφει και κατηγοριοποιεί τις αποδοχές (βασικός μισθός, επιδόματα), που θεσπίζονται στις συλλογικές ρυθμίσεις της χώρας, χωριστά για κάθε είδος ρύθμισης, και διαμορφώνει πίνακα για κάθε ρύθμιση, ο οποίος και τη συνοδεύει.

Στόχος είναι κάθε συλλογική ρύθμιση να συνοδεύεται από τους αντίστοιχους μισθολογικούς πίνακες.

Στους πίνακες καταχωρούνται ο βασικός μισθός και επιδόματα, όπως: επίδομα γάμου, τέκνων, ξένης γλώσσας, λαθών κ.λπ. Με βάση αυτά τα κονδύλια υπολογίζονται και καταγράφονται, με διαμόρφωση χωριστών στηλών, οι μηνιαίες ή, κατά περίπτωση, οι ημερήσιες αποδοχές των εργαζομένων με κλιμάκωση που συναρτάται με την προϋπηρεσία (κλιμάκωση ανά 3ετία), την οικογενειακή κατάσταση (άγαμοι, έγγαμοι, με ένα ή περισσότερα τέκνα) και τις αυξήσεις που θεσπίζει η συλλογική ρύθμιση.

Ήδη, έχουν υποστεί επεξεργασία τα στοιχεία πλήθους συλλογικών ρυθμίσεων και σήμερα καλύπτονται συνολικά 157 συλλογικές ρυθμίσεις. Ειδικότερα: 73 κλαδικές εθνικές, 9 κλαδικές τοπικές, 55 ομοιοεπαγγελματικές εθνικές, 11 ομοιοεπαγγελματικές τοπικές, 8 Κοινές Υπουργικές αποφάσεις και η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.. Κατά το 2013, λόγω της σημαντικής συρρίκνωσης του αριθμού των κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών σ.σ.ε. που συνήφθησαν, η επικαιροποίηση των πινάκων αποδοχών αφορά ένα πολύ μικρό αριθμό.

Η χρησιμότητα των πινάκων είναι πολλαπλή. Στο στάδιο των απευθείας διαπραγματεύσεων τα μέρη έχουν τη δυνατότητα να πληροφορηθούν ευχερώς και αξιόπιστα τη διαμόρφωση των αποδοχών τους μέχρι τότε. Στο στάδιο της μεσολάβησης και της διαιτησίας το πρόγραμμα παρέχει στα μέρη, που προσέρχονται στον Ο.ΜΕ.Δ., τη δυνατότητα να απεικονίζουν τις οικονομικές τους διεκδικήσεις σε εύχρηστους αριθμητικούς πίνακες, ώστε να αποκτούν μια ρεαλιστική εκτίμηση των μεγεθών που προτείνουν και αποτελούν περιεχόμενο των διαπραγματεύσεων. Με την κατάρτιση της σ.σ.ε./δ.α. τους παρέχει τη δυνατότητα να “μεταφράζουν”, σε συνεργασία με τον Μεσολαβητή και το Διαιτητή, τα οικονομικά δεδομένα της συλλογικής τους ρύθμισης σε εύχρηστους αριθμητικούς πίνακες αποδοχών και να έχουν την πλήρη απεικόνιση της σ.σ.ε. και της δ.α., που τους αφορά. Τέλος, το πρόγραμμα παρέχει τη δυνατότητα, τόσο στους ενδιαφερόμενους όσο και σε κάθε τρίτο, να παρακολουθούν την εξέλιξη των αποδοχών σε κάθε πεδίο συλλογικής ρύθμισης, κλάδο – επάγγελμα – επιχείρηση/εκμετάλλευση.

Οι πίνακες έχουν περιληφθεί σε όλες τις εκδόσεις των κωδικοποιημένων συλλογικών ρυθμίσεων, καθώς και σε οπτικό δίσκο (CD-ROM) και βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ., συνοδεύοντας την αντίστοιχη συλλογική ρύθμιση, ώστε να βρίσκονται στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου, που επιθυμεί να ενημερωθεί και να τους χρησιμοποιήσει.

2. Το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο – Αρχείο υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας

Με άμεσο στόχο την ηλεκτρονική αρχειοθέτηση των υποθέσεων μεσολάβησης και διαιτησίας του Ο.ΜΕ.Δ., έχει δημιουργηθεί ηλεκτρονικό πρωτόκολλό τους από την έναρξη λειτουργίας του (έτος 1992).

Στο ηλεκτρονικό αρχείο δεν καταχωρείται απλώς η υποβαλλόμενη (υποβληθείσα) αίτηση, αλλά και πλήθος άλλων στοιχείων, που αφενός επιτρέπουν την άμεση ανεύρεσή τους για τις ανάγκες των διαδικασιών της μεσολάβησης και της διαιτησίας, αλλά και των διοικητικών αναγκών της υπηρεσίας, και αφετέρου αποτελούν εν δυνάμει πρωτογενές υλικό για έρευνες και μελέτες. Ενδεικτικά, στοιχεία που καταχωρούνται είναι τα ακόλουθα: Ο αριθμός πρωτοκόλλου και η ημερομηνία υποβολής της αίτησης, οι εργαζόμενοι στους οποίους αφορά, το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που υπέβαλε την αίτηση, ο Μεσολαβητής ή ο Διαιτητής που ανέλαβε, ημερομηνία ανάληψης, τρόπος ανάδειξης, το αντικείμενο της συλλογικής διαφοράς, ο τομέας (ιδιωτικός, δημόσιος, ευρύτερος δημόσιος) στον οποίο εντάσσεται η διαφορά, το είδος της συλλογικής ρύθμισης (κλαδική, ομοιοεπαγγελματική, επιχειρησιακή) που σκοπεύεται, ο γεωγραφικός τόπος ισχύος, ο βαθμός της εργατικής οργάνωσης που είναι μέρος (α, β, γ), το έτος κατάρτισης της σ.σ.ε. ή έκδοσης της δ.α., παρατηρήσεις κ.λπ. Έτσι, δημιουργείται, με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, ένα «ιστορικό» για την κάθε υπόθεση από το οποίο με την κατάλληλη επεξεργασία μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα.

Κατά το έτος 2013, ενημερώθηκε το αρχείο με τα στοιχεία που προέκυψαν από την πορεία και την εξέλιξη κάθε υπόθεσης που χειρίστηκαν οι Μεσολαβητές και οι Διαιτητές. Επιπλέον, με κριτήριο τη δυνατότητα άμεσης και ασφαλούς συλλογής περισσότερων στοιχείων για κάθε υπόθεση, ήδη από το έτος 2011 έχουν προστεθεί νέοι παράμετροι στο πρόγραμμα, που εφαρμόζεται στο ηλεκτρονικό αρχείο, καθώς και σύνδεσμοι (links) για τον ευχερή συνδυασμό στοιχείων περισσότερων υποθέσεων.

Η ηλεκτρονική οργάνωση του αρχείου των αιτήσεων, σε συνάρτηση με τη σωρεία των στοιχείων που καταχωρούνται, έχει πολλαπλή χρησιμότητα. Διασφαλίζει τα δεδομένα κάθε υπόθεσης, επιτρέπει τη θεματική και ενάρριθμη ευρετηρίαση των υποθέσεων, προσφέρει ταχύτητα στην αναζήτηση των εγγράφων που συνθέτουν το φάκελο κάθε υπόθεσης, επιτρέπει εύκολα το συσχετισμό φακέλων που αφορούν την ίδια υπόθεση σε διαφορετικό έτος, επιτρέπει την ταχεία εξαγωγή ποιοτικών, ποσοτικών και στατιστικών στοιχείων για ένα πλήθος παραμέτρων που αφορούν τις υποθέσεις, λειτουργεί ως ψηφιακό αποθετήριο των αρχείων και των δεδομένων του Ο.ΜΕ.Δ., που μπορεί να αξιοποιηθεί πολλαπλώς και ποικιλοτρόπως.

V. Οι εκδόσεις

Το έτος 2013 κυκλοφόρησε η έκδοση του δεύτερου τόμου του έργου με τίτλο: «Νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων επί θεμάτων συλλογικών συμβάσεων εργασίας και διαιτητικών αποφάσεων». Ο τόμος αυτός αποτελεί συνέχεια της πρώτης έκδοσης, που αφορούσε στα έτη 1992 – 2007, καλύπτει τα έτη 2008 – 2010 και περιλαμβάνει το σύνολο της βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας από το έτος 1992 και εφεξής, για τα θέματα των συλλογικών διαπραγματεύσεων στην Ελλάδα.

Το έργο αυτό διανεμήθηκε σε ευρύτατο κύκλο αποδεκτών όπως: συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και οργανώσεις εργοδοτών, τριτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και κατά τόπους Επιθεωρήσεις Εργασίας, Δικαστήρια, Δικηγορικούς Συλλόγους, Ερευνητικά Ινστιτούτα, Νομικά Περιοδικά, που εξειδικεύονται σε θέματα εργατικού δικαίου, Βιβλιοθήκες Πανεπιστημίων, με γνώμονα ότι θα αποτελούσε γι' αυτούς ένα χρήσιμο εργαλείο άντλησης πληροφοριών για το συλλογικό εργατικό δίκαιο, όπως ισχύει στη πράξη.

Τον Απρίλιο του 2013 κυκλοφόρησε η έκδοση της έρευνας – μελέτης με τίτλο: «Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις στον Ο.ΜΕ.Δ. τα έτη 2011 – 2012, τάσεις - τομές - προοπτικές», η οποία επίσης διανεμήθηκε σε ευρύ κύκλο αποδεκτών, όπως: Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), Ινστιτούτα Φορέων, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕ.Π.Ε.), Τράπεζα Ελλάδος (Διεύθυνση Μελετών), Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), βιβλιοθήκες Πανεπιστημίων κ.α.

Τέλος και προς εξυπηρέτηση των Μεσολαβητών και Διαιτητών, ο Ο.ΜΕ.Δ. επεξεργάστηκε και επικαιροποίησε το φυλλάδιο με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

VI. Η βιβλιογραφική και αρθρογραφική υποστήριξη - Η Βιβλιοθήκη

Ο Ο.ΜΕ.Δ. διατηρεί Βιβλιοθήκη που ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Μάιο 2000. Σκοπός της δημιουργίας της είναι η παροχή εξειδικευμένων πληροφοριών προς τους Μεσολαβητές και Διαιτητές του Ο.ΜΕ.Δ., το Διοικητικό του Συμβούλιο, την Υπηρεσία και ευρύτερα στους κοινωνικούς εταίρους αλλά και σε φοιτητές, εργαζόμενους, επιχειρήσεις κ.λπ.

Σήμερα, η Βιβλιοθήκη αριθμεί περί τους 3.500 χιλιάδες τίτλους βιβλίων, 120 περιοδικά, ελληνικά και ξενόγλωσσα, συλλογή από οπτικούς δίσκους κ.α..

Ειδικότερα, το βιβλιακό υλικό αναπτύσσεται σε θέματα εργατικού δικαίου, εργασιακών σχέσεων και ευρύτερα θέματα που αφορούν στην εργασία, όπως την

ανεργία, απασχόληση, νέες τεχνολογίες, συνδικαλισμό, επαγγελματική κατάρτιση, ισότητα κ.α.

Η συλλογή περιοδικών καλύπτει σχεδόν εξ' ολοκλήρου την ελληνική παραγωγή και αντιπροσωπευτικούς τίτλους από την ευρωπαϊκή και παγκόσμια παραγωγή. Επιπλέον διατίθενται εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ιδρυμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρακτικά συνεδρίων και διεθνών συναντήσεων κ.λπ.

Ο κατάλογος της Βιβλιοθήκης είναι προσβάσιμος από την ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ..

Η Βιβλιοθήκη μετέχει στο εθνικό δίκτυο ακαδημαϊκών και ειδικών βιβλιοθηκών και είναι συνδεδεμένη με βάσεις δεδομένων.

Επιπρόσθετα, η Βιβλιοθήκη παρακολουθεί στο διαδίκτυο τη ροή των πληροφοριών που σχετίζεται με τα θέματα που άπτονται της συλλογής της. Έτσι, έχει δημιουργήσει έναν κατάλογο με ηλεκτρονικές διευθύνσεις (URL addresses) από σχετικούς διαδικτυακούς τόπους του παγκόσμιου ιστού. Ο κατάλογος αυτός είναι προσβάσιμος από την ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ..

Επίσης, στη Βιβλιοθήκη υπάρχει σε έγχαρτο αρχείο το σύνολο των συλλογικών ρυθμίσεων (σ.σ.ε. ή δ.α.) της χώρας από το 1992 και εφεξής. Από το συγκεκριμένο υλικό παράγονται τα διάφορα πληροφοριακά εργαλεία.

Τέλος, στη Βιβλιοθήκη διατηρείται συμβατικό αρχείο αποκομμάτων εφημερίδων και περιοδικού τύπου σε συναφή θέματα και από το 2007 διατηρείται το αρχείο αυτό σε ηλεκτρονική μορφή. Ειδικά για ό,τι αφορά στον Ο.ΜΕ.Δ., διατηρείται και σε έντυπη μορφή ένα αντίγραφο.

Η Βιβλιοθήκη έχει το ρόλο του διαχειριστή της πληροφορίας που διακινείται εντός του Ο.ΜΕ.Δ., συμμετέχοντας στη διαχείριση του περιεχομένου της ιστοσελίδας του, στον εμπλουτισμό της με όλες τις συλλογικές ρυθμίσεις που υπογράφονται στη χώρα, στην ανάπτυξη του εργαλείου του «θησαυρού» όρων των συλλογικών ρυθμίσεων, στη σύνταξη μελετών Μεσολαβητών και Διαιτητών του Ο.ΜΕ.Δ.. Ο κυριότερος σκοπός της όμως είναι η παροχή πληροφοριών για την υποβοήθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων και του ρόλου των Μεσολαβητών και Διαιτητών. Αναπτύσσει, έτσι, υπηρεσίες για πληροφόρηση σε θέματα που θα ζητηθούν, στη διάδοση πληροφοριών, στην υποστήριξη έρευνας και τεκμηρίωσης επί διαφόρων θεμάτων κ.λπ.

VII. Η ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ.

Από το έτος 2000 λειτουργεί στο διαδίκτυο ιστοσελίδα του Ο.ΜΕ.Δ. (www.omed.gr), με συνεχώς αυξανόμενη επισκεψιμότητα. Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε πρόσφατα την αναμόρφωση της ιστοσελίδας του, ούτως ώστε αυτή να εκσυγχρονιστεί και να συμβαδίζει με τις σύγχρονες ανάγκες πληροφόρησης και

παρουσίας στο διαδίκτυο. Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη και σύντομα θα ολοκληρωθεί.

Κύριο μέλημα του ανασχεδιασμού της υφιστάμενης ιστοσελίδας του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.) είναι η αντικατάστασή του από μία σύγχρονη δικτυακή πύλη, προκειμένου να προβληθεί περισσότερο το έργο του Οργανισμού και να διευκολυνθεί η προσβασιμότητα και η χρήση των απαιτούμενων πληροφοριών και υπηρεσιών που προσφέρει από τους ωφελούμενους φορείς, με σκοπό την επίτευξη της αποστολής του Οργανισμού, δηλαδή της υποστήριξης των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων με την παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας προς τις εργατικές και εργοδοτικές οργανώσεις και τους μεμονωμένους εργοδότες.

Το περιεχόμενο της νέας ιστοσελίδας θα είναι δυναμικό, θα επικαιροποιείται καθημερινά και θα παρέχει έγκαιρη πληροφόρηση στο χρήστη. Για το λόγο αυτό, θα προβάλλεται με τρόπο φιλικό προς το χρήστη και θα δοθεί έμφαση στην εύκολη πρόσβαση στην πληροφορία. Ο σχεδιασμός της νέας ιστοσελίδας θα γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένα μοντέρνο αισθητικό αποτέλεσμα.

Η γραφιστική εικόνα της ιστοσελίδας θα στηρίζεται στις τάσεις της σύγχρονης σχεδίασης ιστοσελίδων, με έμφαση στις πρακτικές σχεδιασμού δικτυακών τόπων που λειτουργούν ως κόμβοι υποστήριξης συνεργατικής επικοινωνίας.

Το νέο σύστημα θα παρέχει τη δυνατότητα εύκολης και κατανοητής πλοήγησης στον επισκέπτη με χρήση καταλόγων (indexes) και ετικετών (tags). Παράλληλα το σύστημα θα παρέχει τη δυνατότητα αναζήτησης στα περιεχόμενα της ιστοσελίδας με full text search ή σύνθετης αναζήτησης με κριτήρια (τύποι δεδομένων, ετικέτες, κατηγορίες, κ.λπ.). Το σύστημα που πρόκειται να αναπτυχθεί θα έχει τη δυνατότητα ανταλλαγής περιεχομένου με τρίτα συστήματα, όπως διαδικτυακές πύλες, ιστοχώρους κ.λπ. Θα παρέχεται η δυνατότητα δημιουργίας και ενεργού αποστολής σύνθετων ψηφιακών εκδόσεων περιεχομένου της ιστοσελίδας (e-newsletter) προς επιλεγμένες κατηγορίες χρηστών, που το επιθυμούν, με μορφή μαζικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το προσφερόμενο υποσύστημα θα περιλαμβάνει κατάλληλα εργαλεία για εγγραφή και διαγραφή χρηστών και θα τηρεί αρχές αποφυγής spamming. Θα αναπτυχθεί εργαλείο υπολογισμού μισθών παραμετροποιήσιμο ανά συλλογική ρύθμιση. Τέλος, θα αναπτυχθεί εφαρμογή για την καλύτερη απεικόνιση των στατιστικών στοιχείων που διαθέτει ο Οργανισμός (Δραστηριότητες, Υποθέσεις, Σεμινάρια κ.λπ.) και το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Τα παραγόμενα στατιστικά θα ενσωματώνονται με τρόπο αυτόματο και θα προβάλλονται στη σχετική ενότητα της ιστοσελίδας.

Γ. Οικονομικά

Οι οικονομικοί πόροι του Ο.ΜΕ.Δ. προβλέπονταν στο άρθρο 18 παρ.1 ν.1876/1990, σε συνδυασμό με το άρθρο 22 ν.2639/1998.

Στην πράξη, όμως, ο μοναδικός οικονομικός πόρος, που διαθέτει και διέθετε σε όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του, είναι το ποσοστό επί των ετήσιων από εισφορές εσόδων του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.), το οποίο ανερχόταν σε 3% μέχρι 31.12.1997 και μειώθηκε σε 2% από 1.1.1998³¹, μετά από πρόταση του Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ., ως εκδήλωση της αντίληψης ότι ο Ο.ΜΕ.Δ. λειτουργεί με κριτήριο τη συμβολή του στο κοινωνικό συμφέρον.

Έκτοτε, και παρά την κατά 33,3% μείωση του μόνου τακτικού πόρου του, διότι ουδέποτε έκανε χρήση των λοιπών πόρων του ο Οργανισμός και ιδίως αυτού από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, διαχρονικά, κατόρθωσε να ανταποκριθεί πλήρως στις υποχρεώσεις και τους σκοπούς του.

Ήδη, λόγω της γενικώς δυσχερούς οικονομικής κατάστασης, ο Ο.Ε.Ε. οφείλει στον Ο.ΜΕ.Δ. τα ποσά που του αναλογούν από το τελευταίο τρίμηνο του 2009 και μέχρι 31.12.2013, πλην ποσού 150.000,00 ευρώ. Μετά την οριστική διακοπή της λειτουργίας του Ο.Ε.Ε., όπως προβλέπεται στο ν.4046/2012, η υποχρέωση καταβολής του πόρου για τον Ο.ΜΕ.Δ., με βάση το άρθρ. 34 ν.4144/2013, επιβαρύνει πλέον τον «Ένιαίο λογαριασμό για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών», που συστήθηκε στον Ο.Α.Ε.Δ., στους πόρους του οποίου, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνεται και η εισφορά 1,35% που βαρύνει τους εργαζόμενους.

Όλες οι υπηρεσίες που παρέχει ο Ο.ΜΕ.Δ., πρωτίστως οι υπηρεσίες μεσολάβησης και διαιτησίας, αλλά και όλες οι άλλες, παρέχονται, από την αρχή της λειτουργίας του δωρεάν, κατ' εφαρμογή της αρχής της ανταποδοτικότητας, δεδομένου ότι η χρηματοδότησή του εγίνετο αποκλειστικά, όπως αναφέρθηκε, από ποσοστό των ετήσιων εσόδων του Οργανισμού Εργατικής Εστίας, δηλαδή, από εισφορές των ίδιων των εργαζομένων και εργοδοτών.

Από την ίδρυσή του και μέχρι σήμερα, ο Ο.ΜΕ.Δ. υπόκειται κάθε χρόνο σε οικονομικό - διαχειριστικό έλεγχο από Ορκωτούς Λογιστές, οι οποίοι υποβάλλουν Έκθεση Ελέγχου προς το Διοικητικό Συμβούλιο και ουδέποτε επισημάνθηκε πρόβλημα είτε στη διαχείριση των οικονομικών, είτε στη νομιμότητα των δαπανών που διενεργήθηκαν.

Ήδη, ενόψει τόσο της γενικώς δυσχερούς οικονομικής συγκυρίας, όσο και ειδικότερα ενόψει της εισέτι έλλειψης εισροής προς τον Οργανισμό οποιουδήποτε ποσού, προερχομένου από τον νομοθετημένο πόρο, ως προαναφέρθηκε, ο Οργανισμός, με αποφάσεις του Διοικητικού του Συμβουλίου, προέβη σε περικοπές

³¹ Άρθρο 22 ν.2639/1998.

όλων των ελαστικών δαπανών, όσο και σε μειώσεις, στο μέτρο του δυνατού, κάποιων ανελαστικών δαπανών, όπως αυτές αποτυπώνονται στον Προϋπολογισμό του έτους 2013, ο οποίος, σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία του 2013 στη σχέση μεταξύ προϋπολογισθεισών πιστώσεων του και εκτελεσθεισών δαπανών, παρουσίασε μείωση των τελευταίων σε ποσοστό 6,5% για το 2013, στην οποία προστίθεται η μείωση 14,90%, σε σχέση με τις δαπάνες 2012. Φυσικά, αυτό που πρέπει να τονισθεί είναι η παρουσία ελλείμματος, το οποίο όμως είναι κατά 16,90% μειωμένο έναντι του 2012. Ο λόγος της μείωσής του, οφείλεται στο γεγονός της μείωσης των συνολικών δαπανών του Οργανισμού, όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω.

Τα αποτελέσματα της παρελθούσης οικονομικής χρήσης επιβεβαιώνουν την επίτευξη του στόχου, που από την ανάληψη των καθηκόντων του έθεσε το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, για μείωση του κόστους λειτουργίας του Ο.ΜΕ.Δ., λόγω της οικονομικής συγκυρίας, εξαντλώντας ταυτόχρονα κάθε δυνατότητα να μην υποβαθμισθούν η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών, που χωρίς οικονομική επιβάρυνσή τους παρέχει στους χρήστες των υπηρεσιών του ο Οργανισμός, σε υλοποίηση των θεσμοθετημένων σκοπών του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πίνακες και διαγράμματα σχετικά με τις υποθέσεις που χειρίστηκε ο Ο.ΜΕ.Δ. κατά τα έτη 1992-2013

Στους Πίνακες και τα Διαγράμματα που ακολουθούν, τα στοιχεία που παρατίθενται:

(α) Υπολογίσθηκαν με βάση τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στον Ο.ΜΕ.Δ. κάθε έτος και ανεξάρτητα από το εάν η σ.σ.ε. καταρτίστηκε ή η δ.α. εκδόθηκε το ίδιο ή επόμενο έτος..

(β) Δεν συνυπολογίσθηκαν οι αιτήσεις που τέθηκαν στο αρχείο πριν γίνει ανάδειξη Μεσολαβητή ή Διαιτητή.

Κατάλογος Πινάκων:

Πίνακας Ι

Υποθέσεις Ο.ΜΕ.Δ. ν.1876/1990 και ν.2224/1994 αρ. 2, 3 των ετών 1992-2013

Πίνακας ΙΙ

Υποθέσεις Ο.ΜΕ.Δ. ν.1876/1990 των ετών 1992-2013: Κατανομή ανά είδος συλλογικής ρύθμισης

Πίνακας ΙΙΙ Υποθέσεις Ο.ΜΕ.Δ. ν.1876/1990 των ετών 1992-2013: Κατανομή ανά τομέα

Κατάλογος Διαγραμμάτων:

Διάγραμμα Ι Απεικόνιση υποθέσεων ν.1876/1990, μεσολάβησης και διαιτησίας των ετών 1992-2013

Διάγραμμα ΙΙ Απεικόνιση υποθέσεων μεσολάβησης ν.1876/1990 και σ.σ.ε. (στο στάδιο της μεσολάβησης) των ετών 1992-2013

Διάγραμμα ΙΙΙ Απεικόνιση σ.σ.ε. που υπογράφηκαν μετά ή χωρίς την υποβολή πρότασης από το Μεσολαβητή κατά τα έτη 1992-2013

Διάγραμμα ΙV Απεικόνιση υποθέσεων διαιτησίας, δ.α. και σ.σ.ε. (στο στάδιο της διαιτησίας) των ετών 1992-2013

Διάγραμμα V Απεικόνιση υποθέσεων δημοσίου διαλόγου και των επιτυχών καταλήξεων τους των ετών 1992-2013

Διάγραμμα VI Απεικόνιση υποθέσεων προσωπικού ασφαλείας και της επιτυχούς κατάληξης τους των ετών 1992-2013

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

Στατιστικά στοιχεία για την παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης και Διαιτησίας κατά τα έτη 1992 - 2013

Γενικά Στοιχεία

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο
A. Υποθέσεις με βάση το ν. 1876/90																							
α) Μεσολάβηση																							
Υποθέσεις Μεσολάβησης	87	109	110	102	115	121	133	123	146	105	133	116	147	147	137	106	169	127	133	41	19	10	2.436
Υπογραφείσες Σ.Σ.Ε.	32	52	57	47	46	52	62	50	87	50	56	49	60	69	56	46	71	39	62	11	8	2	1.064
Υποβολή προτάσεων Μεσολάβησης	45	58	44	54	68	70	93	91	78	59	76	73	82	69	72	63	85	91	80	25	1	3	1.380
Σ.Σ.Ε. που υπογράφηκαν μετά την υποβολή πρότασης Μεσολάβησης	6	19	14	12	17	21	30	22	29	15	17	21	17	32	16	21	22	20	28	3	1	2	385
Σ.Σ.Ε. που υπογράφηκαν χωρίς την υποβολή πρότασης Μεσολάβησης	26	33	43	35	29	31	32	28	58	35	39	28	43	37	40	25	49	19	34	8	7	0	679
β) Διαιτησία																							-
Υποθέσεις Διαιτησίας	36	41	42	48	56	72	70	65	64	52	67	69	74	67	79	54	83	73	61	29	5	0	1.207
Διαιτητικές Αποφάσεις	32	31	39	39	51	62	60	58	54	47	59	63	60	59	67	45	63	63	57	25	5	0	1.039
Σ.Σ.Ε. κατά το στάδιο της Διαιτησίας	3	8	3	8	4	9	7	7	10	5	6	5	13	5	11	7	12	7	4	3		0	137
Σ.Σ.Ε. και Διαιτητική Απόφαση κατά το στάδιο της Διαιτησίας				1	1	1	2				1			2	1	1	1					0	11
Έκθεση διαιτητή																	7	3		1		0	11
Σύνολο υποθέσεων (ν. 1876/90)																							3.643
B. Υποθέσεις με βάση το ν. 2224/94																							
α) Προσωπικό Ασφαλείας																							
Υποθέσεις Προσωπικού Ασφαλείας	13	18	15	8	20	10	9	9	7	8	5	8	10	7	10	5	1	3	3			9	178
Επιτυχής Κατάληξη	5	9	7	5	8	3	4	6	1	2	2	0	5	2	4	0	0	0	1	1		4	69
β) Δημόσιος Διάλογος																							
Υποθέσεις Δημοσίου Διαλόγου	4	9	9	10	7	14	9	20	22	23	10	11	8	11	23	14	25	13	84			42	368
Επιτυχής Κατάληξη	4	3	6	8	3	6	4	3	3	5	3	1	3	2	2	1	2	2	3			2	66
Σύνολο υποθέσεων (ν. 2224/94)																							546
Γενικό σύνολο υποθέσεων Ο.ΜΕ.Δ.																							4.189

ΠΙΝΑΚΑΣ II

*Υποθέσεις Ο.ΜΕ.Δ. ν. 1876/1990 των ετών 1992-2013
κατανομή ανά είδος συλλογικής ρυθμίσης*

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο	
<i>Κλαδικές</i>																								
Εθνικό Επίπεδο.	37	49	46	50	51	55	57	46	65	38	54	45	56	37	55	41	62	52	44	18	7	2	967	
Τοπικό Επίπεδο	10	18	16	14	15	28	22	18	18	20	19	22	15	14	19	12	16	15	13	10	5	1	340	
<i>Ομοιοεπαγγελματικές</i>																								
Εθνικό Επίπεδο	33	44	55	42	58	52	57	56	60	41	60	54	67	54	58	39	53	51	45	14	4	4	1.001	
Τοπικό Επίπεδο .	20	17	16	21	20	25	33	27	25	19	23	20	21	25	20	19	32	19	35	1	1	0	439	
<i>Επιχειρησιακές</i>																								
Σύνολο	123	150	152	150	171	193	203	188	166	138	200	185	221	214	216	160	252	200	194	70	24	10	3.643	

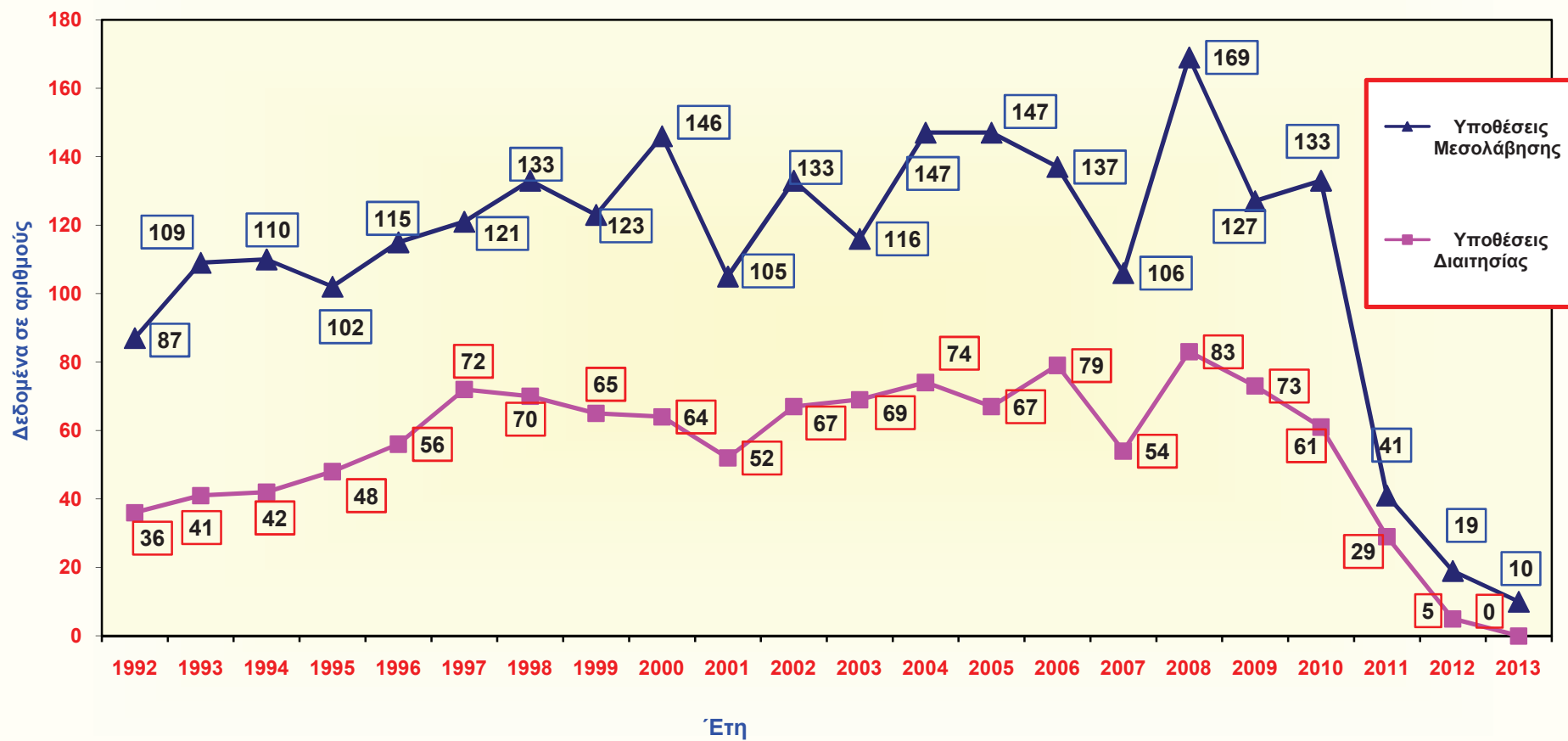
ΠΙΝΑΚΑΣ III

*Υποθέσεις Ο.ΜΕ.Δ. ν. 1876/1990 των ετών 1992-2013
ανά τομέα*

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο
<i>Ιδιωτικός</i>	102	104	114	115	123	131	139	127	169	114	156	137	184	166	172	126	191	155	160	67	22	9	2.783
<i>Δημόσιος</i>	15	36	30	27	40	47	50	43	28	30	35	37	26	22	26	23	37	35	19	1	0	0	607
<i>Ευρύτερος Δημόσιος</i>	6	10	8	8	8	15	14	18	13	13	9	11	11	26	18	11	24	10	15	2	2	1	253
Σύνολο	123	150	152	150	171	193	203	188	210	157	200	185	221	214	216	160	252	200	194	70	24	10	3.643

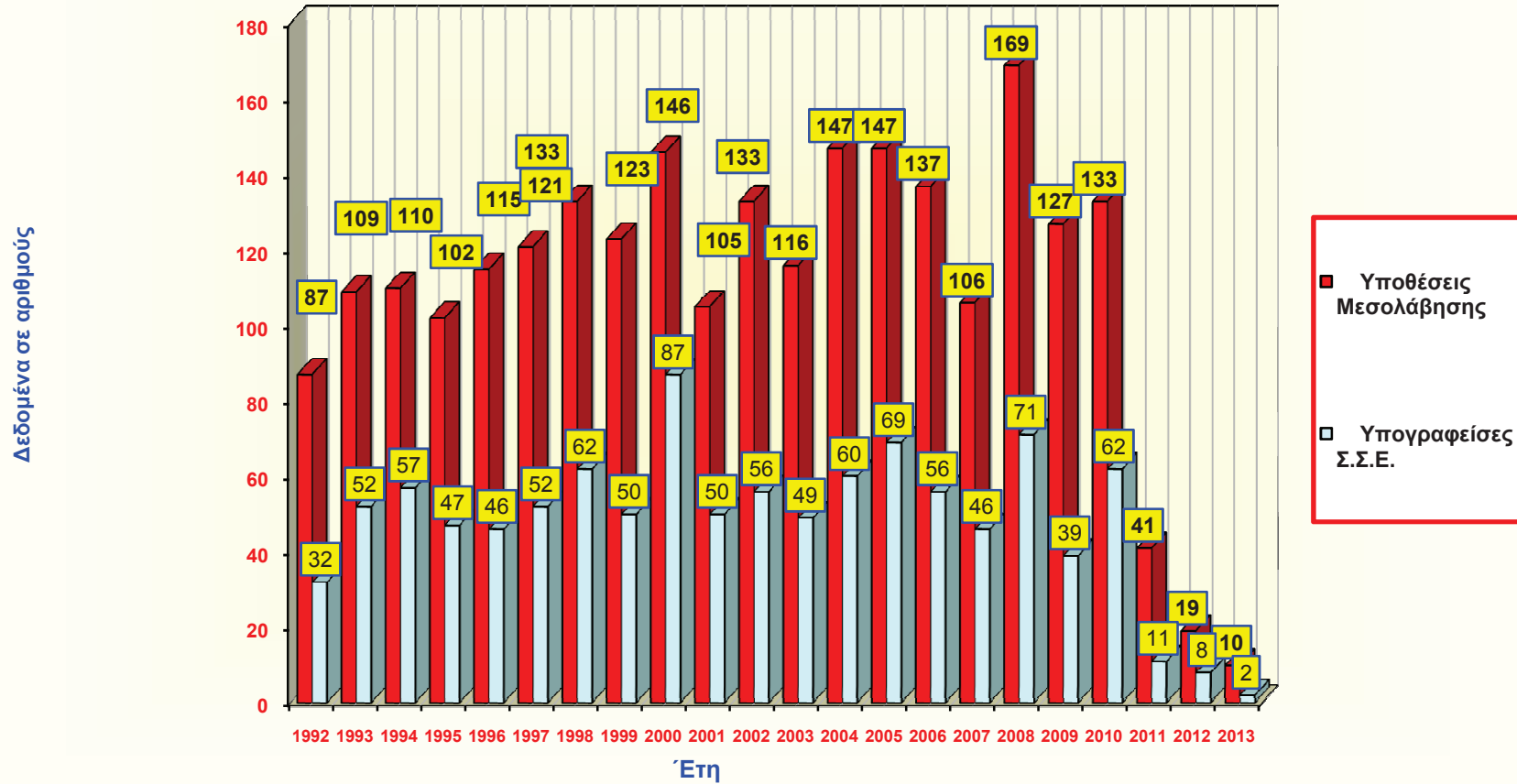
Διάγραμμα I

Απεικόνιση υποθέσεων ν. 1876/90, μεσολάβησης και διαιτησίας των ετών 1992-2013

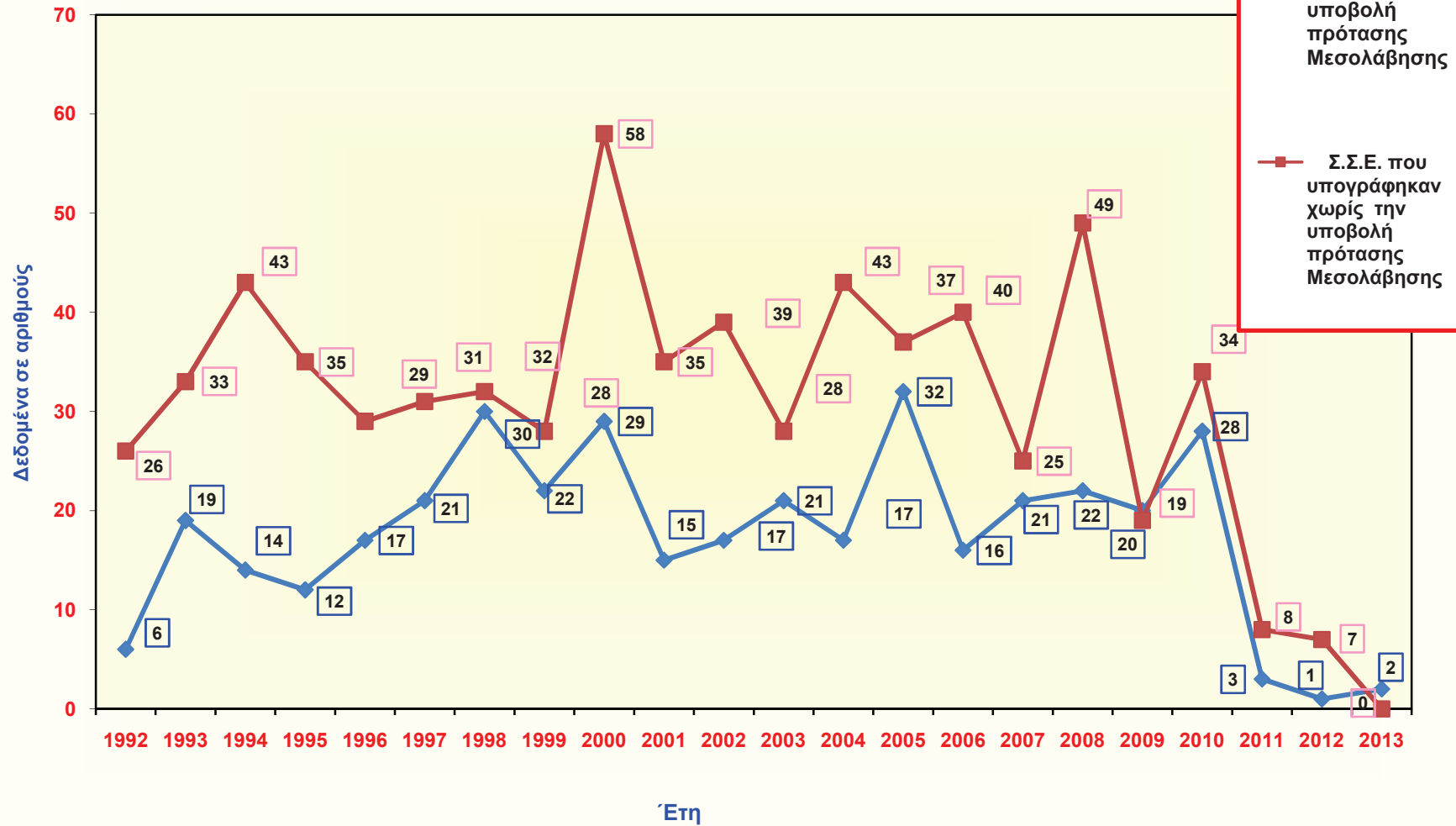
Διάγραμμα II

Απεικόνιση υποθέσεων μεσολάβησης ν.1876/1990 και σ.σ.ε.
(στο στάδιο της μεσολάβησης) ετών 1992-2013

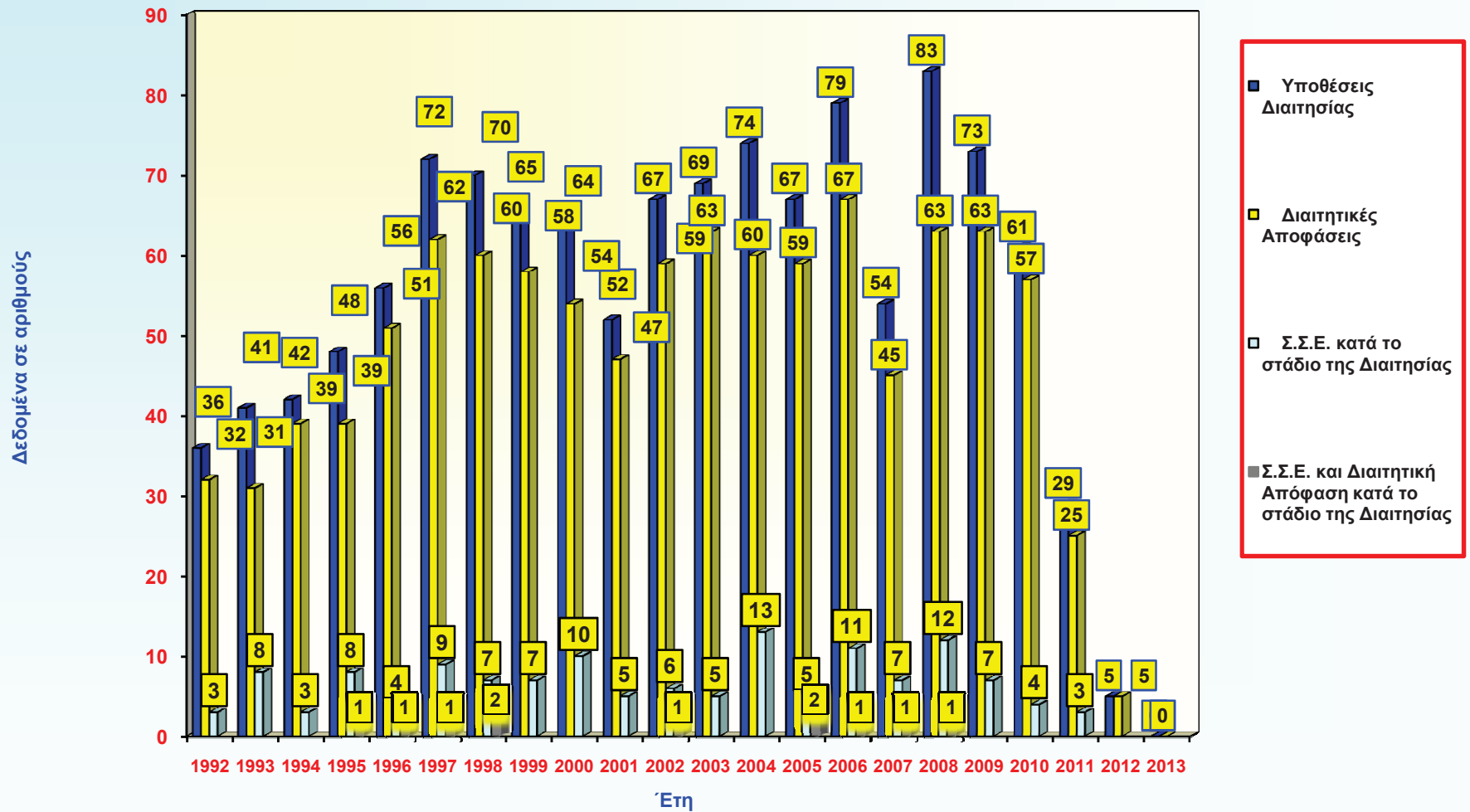
Διάγραμμα III

Απεικόνιση σ.σ.ε που υπογράφηκαν μετά ή χωρίς την υποβολή πρότασης από το Μεσολαβητή κατά τα έτη 1992-2013

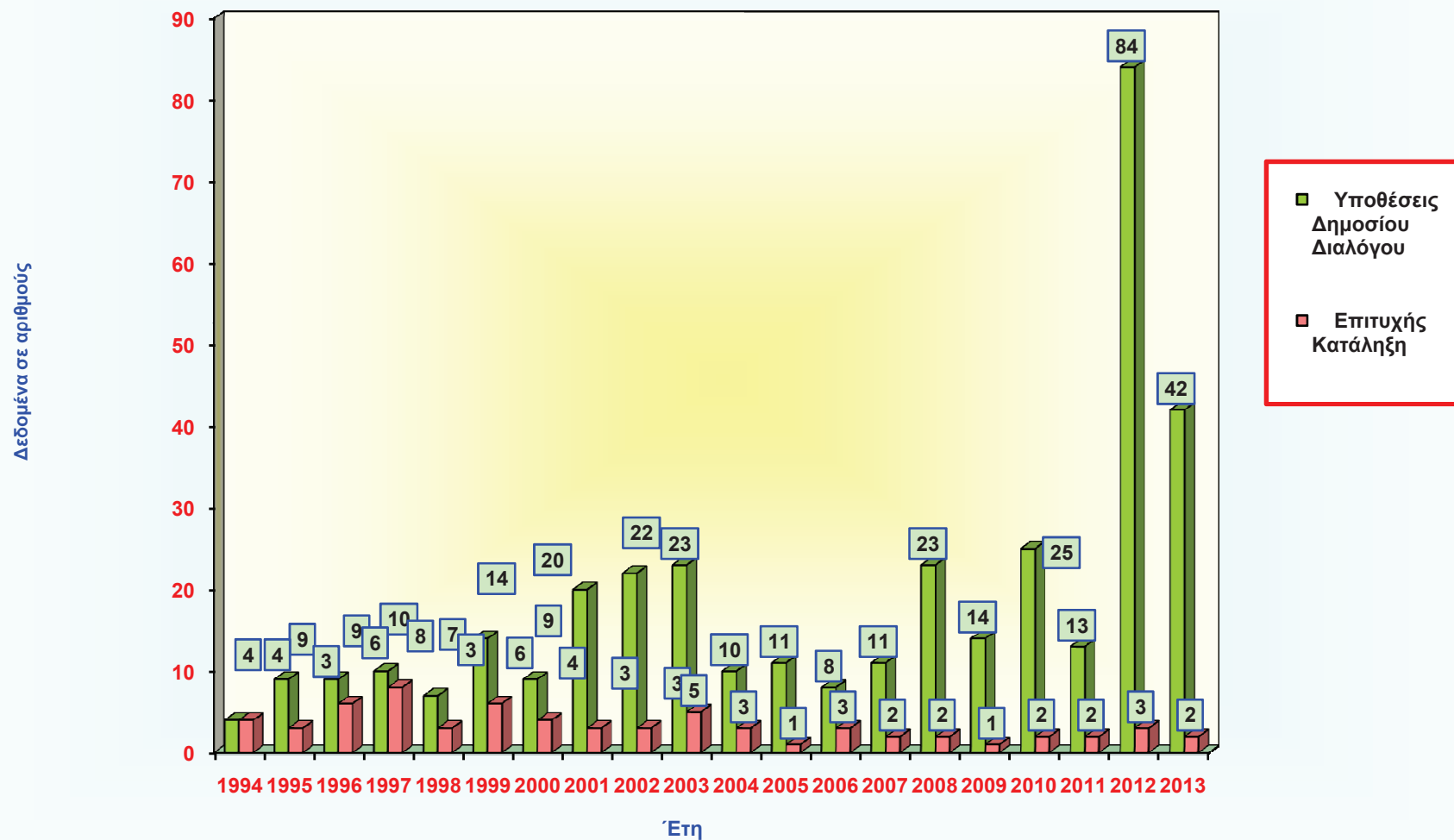
Διάγραμμα IV

Απεικόνιση υποθέσεων διαιτησίας, δ.α. και σ.σ.ε. (στο στάδιο της διαιτησίας) των ετών 1992-2013

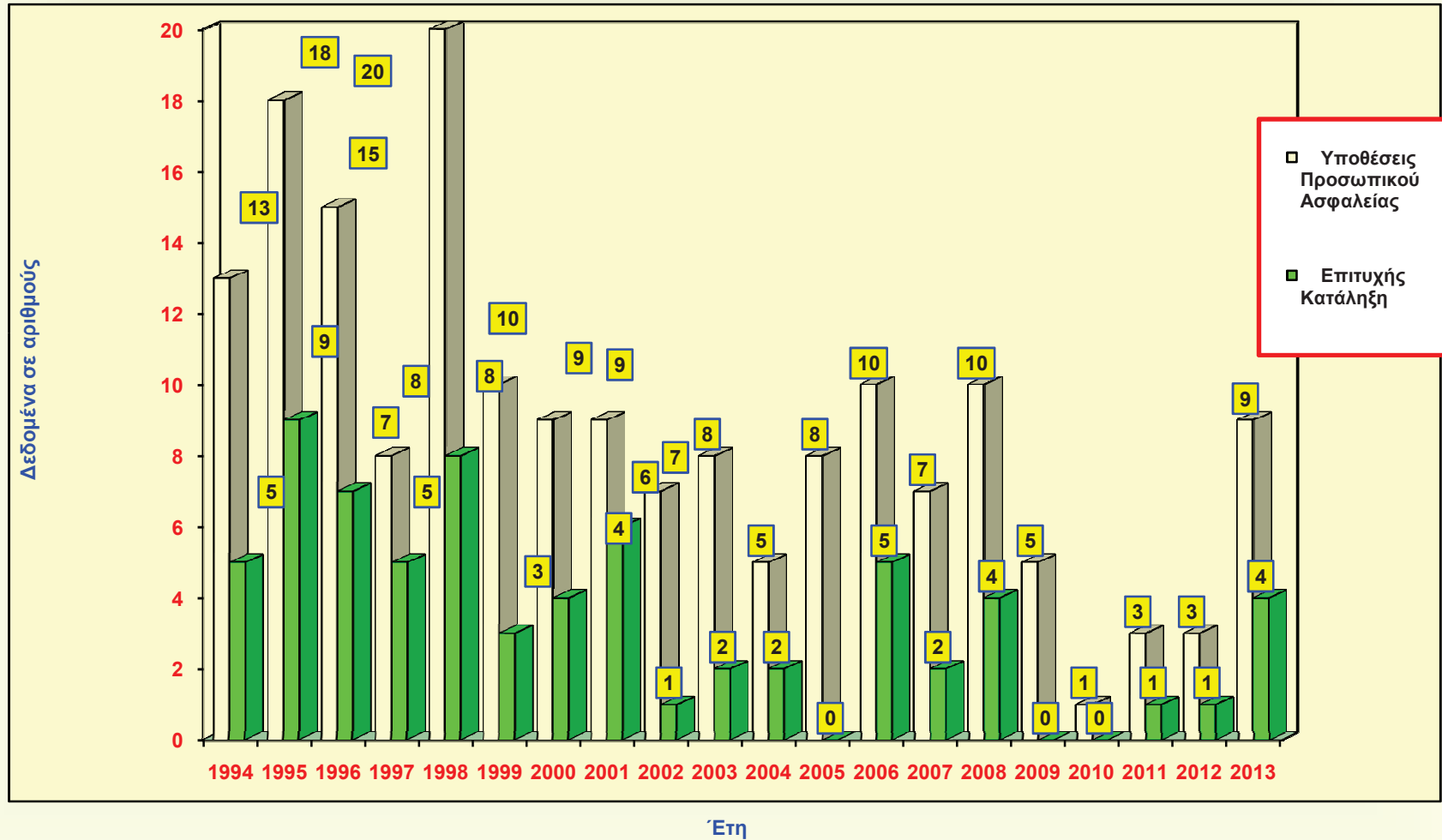
Διάγραμμα V

Απεικόνιση υποθέσεων δημοσίου διαλόγου και των επιτυχών καταλήξεων τους, των ετών 1992-2013

Διάγραμμα VI

Απεικόνιση υποθέσεων προσωπικού ασφαλείας και της επιτυχούς κατάληξής τους, των ετών 1992-2013

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πίνακες με τα συγκεντρωτικά στοιχεία των συλλογικών ρυθμίσεων της χώρας κατά τα έτη 1961 έως 2013.

Στους Πίνακες IV, V, VI & VII, που ακολουθούν, αποτυπώνονται ανά έτος και ανά είδος οι συλλογικές ρυθμίσεις της χώρας των ετών 1961 – 2013. Τα στοιχεία έχουν ληφθεί από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας.

Για το έτος 2013 καταχωρούνται τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα στο Υπουργείο στις 31.12.2013.

Η κατανομή στους τέσσερις Πίνακες γίνεται με κριτήριο το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε τα αντίστοιχα έτη.

Πίνακας IV													
Περίοδος ισχύος του ν. 3239/1955													
	ΕΓΣΣΕ		Ομοιοεπαγγελματικές				Ειδικές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
	ΣΣΕ	ΔΑ	Εθνικές		Τοπικές		ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ+ΔΑ	ΣΣΕ	Δ.Α.
			ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ							
1961	1		12	21	36		14	19	63	40	103	61,2	38,8
1962	2		14	12	19		35	18	70	30	100	70	30
1963			10	24	31		20	24	61	48	109	56	44
1964		1	27	27	21		29	32	77	60	137	56,2	43,8
1965	1		21	30	59		40	29	121	69	190	63,7	36,3
1966			28	29	40		37	39	105	68	173	60,7	39,3
1967	1		10	24	26		26	15	63	39	102	61,8	38,2
1968	2	1	14	38	24		23	32	63	71	134	47	53
1969			13	33	16		21	17	50	50	100	50	50
1970		1	20	22	3		30	20	53	43	96	55,2	44,8
1971			17	33	7		22	19	46	52	98	46,9	53,1
1972			44	19	11		33	18	88	37	125	70,4	29,6
1973			47	25	18		93	28	158	53	211	74,9	25,1
1974			21	44	15		34	29	70	73	143	49	51,1
1975	3		30	59	13		85	48	131	107	238	55	45
1976		1	30	52	24		90	40	144	93	237	60,8	39,2
1977	1	1	29	80	15		101	70	146	151	297	49,2	50,8
1978			37	65	14		115	131	166	196	362	45,9	54,1
1979		2	42	94	15		116	126	173	222	395	43,8	56,2
1980		1	56	112	25		140	159	221	272	493	44,8	55,2
1981			54	130	26		153	170	233	300	533	43,7	56,3
1982		1	70	141	42		188	52	300	194	494	60,7	39,3
1983			9	46	8		40	25	57	71	128	44,5	55,5
1984	1		47	170	22		182	79	252	249	501	50,3	49,7
1985	1		51	103	29		194	45	275	148	423	65	35
1986	1		18	43	7		18	16	44	59	103	42,7	57,3
1987		1	21	41	11		44	19	76	61	137	55,5	44,5
1988	1		83	43	28		98	18	210	61	271	77,5	22,5
1989	1		90	63	24		161	33	276	96	372	74,2	25,8

Πίνακας V
Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990

	ΕΓΣΣΕ		Ομοιοεπαγγελματικές				Κλαδικές Εθνικές Τοπικές		Επιχει- ρησιακές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
	ΣΣΕ	ΔΑ	Εθνικές		Τοπικές		ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ+ΔΑ	ΣΣΕ	Δ.Α.
			ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ									
1990	1		65	41	20	18	46	34	53	9	185	102	287	64,5	35,5
1991	1		37	30	35	20	89	25	125	12	287	87	374	76,7	23,3
1992			28	12	14	5	66	8	63	7	171	32	203	84,2	15,8
1993	1		50	11	26	2	98	15	105	2	280	30	310	90,3	9,7
1994	1		44	14	26	2	99	17	117	4	287	37	324	88,6	11,4
1995	1		41	14	25	4	64	13	108	2	239	33	272	87,9	12,1
1996	1		46	16	20	6	76	18	242	3	385	43	428	90	10,1
1997			44	14	25	8	69	96	143	4	281	52	333	84,4	15,6
1998	1		51	13	16	10	87	28	137	7	292	58	350	83,4	16,6
1999			23	20	18	9	70	19	115	3	228	51	279	81,7	18,3
2000	1		54	15	22	4	98	17	122	6	297	42	339	87,6	12,4
2001			34	12	24	1	60	22	146	5	263	40	303	86,8	13,2
2002	2		43	19	32	6	96	20	175	11	348	56	404	86,1	13,8
2003			28	25	26	8	52	26	168	5	274	64	338	81,1	18,9
2004	1		37	16	43	4	101	22	216	10	398	52	450	88,4	11,6
2005			37	18	24	8	84	15	234	20	379	61	440	86,2	13,8
2006	1		42	17	34	6	100	24	224	7	401	54	455	88,1	11,9
2007			23	14	20	3	73	19	202	7	318	43	361	88,1	11,9
2008	1		43	17	27	2	117	25	215	15	403	59	462	87,2	12,8
2009			15	11	12	5	47	30	215	12	289	58	347	83,3	16,7
2010	1		33	8	14	6	31	21	227	11	306	46	352	86,9	13,1

Πίνακας VI
Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990 μετά την τροποποίηση του από το ν.3899/2010

	ΕΓΣΣΕ		Ομοιοεπαγγελματικές				Κλαδικές Εθνικές Τοπικές		Επιχει- ρησιακές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
	ΣΣΕ	ΔΑ	Εθνικές		Τοπικές		ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ+ΔΑ	ΣΣΕ	Δ.Α.
			ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ									
2011			15	5	7	1	23	12	170	9	215	27	242	88,84	11,1

Πίνακας VII
Περίοδος ισχύος του ν. 1876/1990, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μετά και την υπ. αριθ. 6/2012 Π.Υ.Σ.

	ΕΓΣΣΕ		Ομοιοεπαγγελματικές				Κλαδικές Εθνικές Τοπικές		Επιχει- ρησιακές		ΣΥΝΟΛΟ			%	
	ΣΣΕ	ΔΑ	Εθνικές		Τοπικές		ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ+ΔΑ	ΣΣΕ	Δ.Α.
			ΣΣΕ	ΔΑ	ΣΣΕ	ΔΑ									
2012			4	1	6		19	7	975		1004	8	1012	99,2	0,8
2013	1		5	-	10		8		409		433		433	100	0,0

* * * * *